

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आ.व. २०७३/०७४

नेपाल सरकार

पशुपन्थी विकास मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल

मन्तव्य

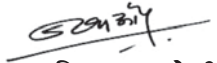
नेपालमा पशुपन्छी पालन व्यवसाय मुलुकको आर्थिक उन्नतिको बलियो आधार क्षेत्रको रूपमा विकसित हुँदै गएको छ। देशको कुल गार्हस्थ उत्पादनमा यस क्षेत्रले करिब ११ प्रतिशत योगदान पुऱ्याउँदै आएको छ। पशुपन्छी क्षेत्रको विकासका लागि नेपाल सरकारले २०७२ पौष ९ गते यस मन्त्रालयको स्थापना गरे पश्चात नवीनतम खोजमा आधारित, विशिष्टीकृत, प्रतिस्पर्धी, प्राविधिक र किसानका लागि भरपर्दो पशु सेवा उपलब्ध गराउने उद्देश्यका साथ मन्त्रालय कार्यरत रहेको छ। पशुपन्छीजन्य व्यवसाय मार्फत देशमा रोजगारी तथा कृषकहरूको आय आर्जन बढाउनका साथै खाद्य तथा पोषण सुरक्षामा यस क्षेत्रबाट उल्लेखनीय भूमिका निर्वाह हुँदै आएको छ। पशुपन्छी पालनलाई व्यवसायीकरण गरी आर्थिक उन्नती गर्ने उद्योगको रूपमा विकास गर्दै विदेशबाट फर्कने वा स्वदेशमै रहने युवाहरूलाई समृद्ध बनाउने पेशाको रूपमा रूपान्तरण गर्नु आजको आवश्यकता हो।

आ.व. २०७३/०७४ मा मन्त्रालय र मातहत निकायहरूबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरू मूलतः पशु नश्ल सुधार, पशु आहारा, पशु स्वास्थ्य र पशुपन्छी बजार प्रवर्द्धनमा केन्द्रित रहेका छन्। आ. व. २०७३/०७४ मा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय र अन्तरगतका निकायहरूबाट सञ्चालित विभिन्न १८ बजेट उपशिर्षकहरूमा विनियोजित रु. ८ अर्ब ४८ करोड ९६ लाख ३९ हजार बजेटबाट पहिलो प्राथमिकता र दोश्रो प्राथमिकतामा गरी कार्यक्रमहरू संचालन भई भारत प्रगति ९२.१ प्रतिशत र वित्तिय प्रगति ८१.१८ प्रतिशत हाँसिल भएको छ। त्यसैगरी यस वर्ष करिब ५२.४१ प्रतिशत बेरुजु फछ्यौँट गरिएको छ भने कूल खर्च ८१.५ प्रतिशत रहेको छ। आ.व. २०७३/०७४ मा देशमा वार्षिक करिब १९११.२ हजार मे.टन दुध, ३३२.५ हजार मे.टन मासु तथा १३५ करोड वटा अण्डा उत्पादन भएको छ। यस आधारमा हाल वार्षिक प्रति व्यक्ति दुध ७१.७ लिटर, मासु १२.४ के.जी. र अण्डा ५० वटा उपलब्ध हुने देखिन्छ। यस मन्त्रालयको उद्देश्य अनुरूप पहिलो वर्ष अण्डाको न्यूनतम आवश्यकता प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष ४८ वटा थियो भने गत वर्ष भएको उत्पादनले प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष ५० वटा अण्डा पुगेबाट आत्मनिर्भरताको लक्ष्य हाँसिल गर्न मद्दत पुगेको छ। कूल जनसंख्याको हिसाबले हालको उत्पादनबाट प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष दुध र मासु क्रमशः २१ र ११ प्रतिशतले न्यून रहेको देखिन्छ।

यस वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न हुनु हुने योजना अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखाका प्रमुख सहितको टिमलाई धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु। अन्त्यमा यस प्रकाशन सम्बद्ध पाठक वर्गलाई उपयोगी हुनेछ भन्ने विश्वास लिँदै यस सम्बन्धमा प्राप्त हुने सुझाव सल्लाहबाट आगामी दिनमा यस मन्त्रालयको कार्यक्रमलाई थप परिष्कृत बनाउन मद्दत पुग्ने छ भन्ने अपेक्षा मन्त्रालयको रहेको छ।

माघ, २०७४

डा. विश्वनाथ ओली
सचिव

विषय सूची

विषय	पेज नम्बर
१.१ पृष्ठभुमी	१
१.२ मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र	२
१.३ मन्त्रालयको सोच, लक्ष्य तथा उद्देश्य	३
१.४ मन्त्रालयको संगठनात्मक संरचना तथा जनशक्ति विवरण	४
२. पशुपन्छी विकास मन्त्रालयका प्राथमिकताहरू	४
३. आ.व. २०७३/०७४ मा संचालित मुख्य कार्यक्रमहरूको प्रगति स्थिति	११
३.१ पशुपन्छी विकास मन्त्रालय आ.व. २०७३/०७४ को वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन	११
३.२ पशु विकास सेवा कार्यक्रम	२७
३.३ पशु आहारा सेवा कार्यक्रम	२९
३.४ पशु स्वास्थ्य, रोग अन्वेषण सेवा तथा क्वारेन्टाईन कार्यक्रम	२९
३.५ पशुपन्छी बजार प्रवर्द्धन कार्यक्रम	३४
३.६ पशु सेवा तालिम कार्यक्रम	३५
३.७ आ. व. २०७३/०७४ को मन्त्रालय र मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरूको बजेट तथा खर्चको वित्तीय विवरण	३७
३.८ आ.व. २०७३/०७४ को मुख्य मुख्य उपलब्धिहरू	३९
३.८.१ ३२७११३ सहकारी खेती कार्यक्रम	३९
३.८.२ ३२७१०१ पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम	३९
३.८.३ ३२७१०३ पशु बिकास कार्यक्रम	४०
३.८.४ ३२७१०५ पशु आहारा बिकास कार्यक्रम	४०
३.८.५ ३२७१०६ पशुपंक्षी बजार प्रवर्द्धन कार्यक्रम	४१
३.८.६ ३२७१०७ पशु बिकास फार्म	४१
३.८.७ ३२७०१२ पशु सेवा बिभाग	४२
३.८.८ ३२७११२ नेपाल एकिकृत व्यापार रणनीति	४२
३.८.९ ३२७१०९ हिमाली आयोजना	४२
३.८.१० ३२७०११ पशुपन्छी विकास मन्त्रालय	४२
३.८.११ ३२७१०२ लाइभस्टक सेक्टर इन्फोभेसन आयोजना	४३
३.८.१२ ३२७१०८ कृषि विकास योजना अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम	४३
३.८.१३ ३२७१०४ नेपाल पशु चिकित्सा परिषद्	४३

	३.८.१४	३२७११०	राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्ड	४३
	३.८.१५	३२७०१३	क्षेत्रिय पशु सेवा निर्देशनालय	४३
	३.८.१६	३२३८०१	पशु सेवा प्रसार	४३
	३.८.१७	३२७८०२	कणाली अंचल पशु बिकास	४३
४.			प्रगति नपुग हुनाका कारण	५१
५.			समस्याहरु चुनौती र भावी कार्यदिशा	५२
६.			बेरुजु फछ्यौटको प्रगति विवरण	५३
७.			अनुसुचीहरु	६६-१०९
			अनुसुची १ पशुजन्य पदार्थको उत्पादन विवरण	६६
			अनुसुची २ जिल्ला पशु सेवा कार्यालयबाट निःशुल्क उपलब्ध गराउने औषधिहरुको विवरण	६६
			अनुसुची ३ संगठनात्मक संरचना	६७
			अनुसुची ४ पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको स्वीकृत दरबन्दी विवरण	६८
			अनुसुची ५ बजेट बक्तव्य सम्बन्धी प्रगति	७१
			अनुसुची ६ नीति तथा कार्यक्रमसम्बन्धी प्रगति	८१
			अनुसुची ७ आ.व. २०७३/०७४ मा कार्यान्वयन गर्ने प्राथमिकताहरु र सोको कार्यान्वयन एक वर्षे कार्ययोजनाको प्रगति प्रतिवेदन	८९
			अनुसुची ८ आ.व. २०७३/०७४ को तत्काल सुधार कार्य योजनाको प्रगति प्रतिवेदन	९७
			अनुसुची ९ चौमासिक/वार्षिक प्रतिवेदन - पुनःनिर्माण प्राधिकरण कोष	१०३

१. पशुपन्थी विकास मन्त्रालय

१.१ पृष्ठभूमी

पशु घनत्वको हिसाबले नेपाल सम्बृद्ध राष्ट्रहरू मध्ये पर्दछ र पशुपन्थी पालन क्षेत्रबाट नेपालको राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा उल्लेख्य योगदान पुगेको छ। पछिल्लो दशकहरूबाट पशुपन्थी पालनमा व्यवसायीकरणको क्रम बढ्दै गएको पाइन्छ। फलस्वरूप दुध उत्पादनका लागि व्यावसायिक रूपमा गाई, भैंसी र अण्डा उत्पादनको लागि कुखुरा पालन तथा मासु उत्पादनको लागि पाडा पालन, बंगुर पालन र कुखुराको ब्रोइलर फार्महरूको वृद्धि हुँदै गएको अवस्था छ। हाल देशमा बार्षिक करिव १९११.२ हजार मे.टन दुध, ३३२.५ हजार मे.टन मासु तथा १३५ करोड गोटा अण्डा उत्पादन हुने गरेको छ। यस आधारमा हाल बार्षिक प्रति व्यक्ति दुध ७१.७ लिटर, मासु १२.४ के.जी. र अण्डा ५०.७ वटा उपलब्ध हुने देखिन्छ। यस मन्त्रालयको उद्देश्य अनुरूप पहिलो वर्षको न्यूनतम आवश्यकता प्रतिव्यक्ति प्रतिवर्ष ४८ वटा अण्डा थियो भने गत वर्ष भएको अण्डा उत्पादनले प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष ५० वटा अण्डा पुगेको देखिन्छ (अनुसूची १)। कुल जनसंख्याको हिसाबले हालको उत्पादनबाट प्रतिव्यक्ति प्रति वर्ष दुध र मासु क्रमशः २१ र ११ प्रतिशतले न्यून रहेको देखिन्छ। तसर्थ: खाद्य तथा पोषण सुरक्षाको दृष्टिकोणबाट नेपालीहरूको विद्यमान पशुजन्य पदार्थको उपभोगको स्तरलाई उल्लेख्य रूपमा बढाउन आवश्यक छ। पशुपन्थी पालनको क्षेत्रलाई द्रुत रूपमा विकास गरी देशलाई दुध र मासुमा आत्मनिर्भर बनाई भविष्यमा निर्यात प्रवर्द्धनमा समेत योगदान दिने उद्देश्य सहित यस क्षेत्रको बिशिष्टिकरण गर्न आवश्यक देखिन्छ। मन्त्रालयको प्रतिवद्धता अनुरूप पशुपन्थी पालन राष्ट्रिय नीति र दश वर्षे दुग्ध विकास योजना तर्जुमा गर्ने, विद्यमान ऐन, नियम तथा मापदण्डहरूलाई समसामयिक बनाउन परिमार्जन गर्ने, नयाँ ऐन, नियम तथा मापदण्डहरूको निर्माण गर्ने एवं आगामी दिनहरूमा मासु र दुधमा नेपाललाई क्रमशः चालु आ.व. र आगामी वर्षहरूमा आत्मनिर्भर बनाउँदै पशुजन्य पदार्थको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गरी तुलनात्मक लाभका क्षेत्र पहिचान गरी भविष्यमा पशुजन्य उत्पादनको निर्यातबाट आर्थिक, सामाजिक सम्बृद्धि, वातावरण तथा जनस्वास्थ्य संरक्षण, रोजगारी सृजनाका माध्यमले देशलाई सम्बृद्ध राष्ट्रको रूपमा रुपान्तरण गर्ने कार्यक्रम रहेको छ। मन्त्रालयको प्रतिवद्धता अनुसार पशुपन्थी क्षेत्रको दिगो विकासका लागि नेपाल सरकारलाई नीतिगत तथा प्राविधिक क्षेत्रमा सुझाव दिनको लागि सरकारी, निजी क्षेत्र, विश्वविद्यालय, अनुसन्धानकर्ता एवम् राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रका ख्याति प्राप्त वैज्ञानिक र कृषक, व्यवसायी सम्मिलित सल्लाहकार समुहलाई कृयाशिल बनाइएको छ। जस अनुसार पशुपन्थी विकासका चार अन्योन्याश्रित तथा महत्वपूर्ण स्तम्भहरू: पशुपन्थीको प्रजनन तथा नश्व सुधार, आहारा तथा पोषण, पशु स्वास्थ्य र बजार प्रवर्द्धनका क्षेत्रमा ख्याति प्राप्त स्वदेश तथा बिदेशमा कृयाशील विज्ञ, विशेषज्ञहरूको दक्षता तथा अनुभवबाट नेपालको पशुपन्थी क्षेत्र लाभान्वित हुने साथै विज्ञ, विशेषज्ञहरूको योगदान, अनुभव र दक्षताको कदर भई विज्ञ पलायनलाई रोकी स्वदेशकै विकासमा लगाउनका लागि

उपयुक्त वातावरण पनि सृजना हुने उद्देश्यका साथ विषयगत क्षेत्रहरूमा राष्ट्रिय सल्लाहकार समितिहरू परिचालन गरिएको छ।

नेपाली अर्थतन्त्रको आशालाग्दो क्षेत्रलाई बढी व्यवस्थित गरी पशुधनको उत्पादन, प्रवर्द्धनका साथै पशुजन्य उद्योगको विकास र विस्तारका लागि पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको स्थापना भएकोले पशुपन्छी क्षेत्रमा आवश्यक नीति तथा कार्यक्रम मार्फत पशुपन्छीपालक कृषक, व्यवसायी तथा उद्यमीहरूका लागि आवश्यक सेवा प्रवाहलाई सहज र सुलभ बनाई गुणस्तरीय, स्वच्छ र दिगो पशुपन्छीजन्य उत्पादन पद्धतिद्वारा उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा वृद्धि गर्दै व्यवसायीकरणका लागि निजी तथा सहकारी क्षेत्रबाट लगानी बढाउने वातावरण सिर्जना गर्नुका साथै भएको लगानीको संरक्षण गर्ने यस मन्त्रालय अगाडि बढेको छ। यसका साथै पशु स्वास्थ्यको सम्बर्द्धन मार्फत पशु तथा पशुजन्य उत्पादनबाट मानवमा सर्न सक्ने जुनोटिक रोगहरूको नियन्त्रण र रोकथाम गरी जनस्वास्थ्य संरक्षणमा योगदान गर्नु पनि यस मन्त्रालयको प्रमुख कार्यको रूपमा लिइएको छ।

आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ चौधौँ त्रिवर्षिय योजनाको दोश्रो वर्ष भएको र संगसंगै कृषि तथा पशु सेवा क्षेत्रको मूल मार्गदर्शक नीतिको रूपमा जारी भएको कृषि विकास रणनीति (२०१५-२०३५) लाई योजना तथा कार्यक्रमहरूमा अनुवाद गर्दै यसले लिएको लक्ष्य पुरा गर्ने दोश्रो वर्ष पनि भएको सन्दर्भमा नवीन सोचका साथ प्रतिफलमूलक कार्ययोजना तर्जुमा गरी लागु गर्नु वाञ्छनीय देखिएको छ। तर २०७२ वैशाख १२ गतेको महाभूकम्प र गत आ. व. मा भोग्नुपरेको नाकाबन्दी तथा आवतजावतको अवरोध, चालु आ. व. २०७४।०७५ मा तराई क्षेत्रमा आएको बाढीले पशुपन्छीपालन, पशुपन्छीजन्य उद्योग तथा समग्र बजारीकरण र व्यावसायीकरणमा नकारात्मक असर परेको छ। यसले पशुपन्छी र सेवा क्षेत्रको वृद्धिमा पार्न सक्ने बहुआयामिक असरहरूलाई पहिचान गरी त्यसलाई चाँडै न्यूनिकरण गर्ने खालका कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी लागु गराउनु पर्ने चुनौती श्रृजना गरेको छ। विगत वर्षमा मात्र संयुक्त राष्ट्रसंघले दिगो विकास लक्ष्य पारित गरी १७ वटा लक्ष्य र त्यस अन्तरगत १६९ वटा आशातीत नतिजा र त्यसको मापनको लागि ३०४ वटा सूचकहरू प्रस्ताव गरेको छ। सो लक्ष्यहरू निर्दिष्ट समयभित्रै पुरा गर्न पशुपन्छी सेवा क्षेत्रले योगदान दिने विषयमा मन्त्रालय तथा अन्तरगतका निकायहरूले अथक प्रयास गर्नु परेको छ।

१.२ मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र

यसै सन्दर्भमा नेपालमा पशुपन्छी व्यवसायको प्रचुर सम्भावनाबाट यथेष्ट लाभ लिन तथा चुनौतिहरूलाई विशिष्टीकृत ढंगले सामना गर्ने विषयलाई मध्यनजर गर्दै नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद्) को मिति २०७२ पौष ९ गतेको निर्णयद्वारा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय गठन भएको छ। नेपाल सरकार (मं.प.) को मिति २०७२ पौष ९ गतेको निर्णयबाट कायम भए वमोजिम पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र यस प्रकार रहेको छ:

- पशु विकास सम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन,
- पशुपन्छीपालन तथा यसको विकास, व्यवस्थापन, नस्ल सुधार, दाना र चरनको अनुसन्धान तथा विकास,
- पशु चिकित्सा, औषधि उत्पादन तथा नियमन,
- दुध र दुग्ध पदार्थबाट बनेका बस्तुहरूको अनुसन्धान, विकास तथा बजार प्रवर्द्धन,
- पशु क्वारेन्टाईन,
- पशुपन्छीका जात, नस्लको गुणस्तर निर्धारण, प्रमाणीकरण तथा नियमन,
- पशुपन्छीसँग सम्बन्धित विषयमा अध्ययन, अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण,
- मासु तथा मासुजन्य पदार्थ र पशु छाला तथा अन्य पदार्थको विकास,
- पशुपन्छी बीमा,
- पशु सेवा र प्रविधिको सम्बद्धता, स्तरीकरण तथा प्रमाणीकरण,
- पशु सेवा सम्बन्धी प्रयोगशालाको सम्बद्धता सम्बन्धी विषय,
- विश्व पशु स्वास्थ्य सङ्गठन,
- पशुपन्छी आहारा, पशुपन्छी फार्म तथा पशुपन्छी विकास केन्द्र,
- नेपाल कृषि सेवाका सम्बन्धित समूहको सञ्चालन ।

१.३ पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको सोच, लक्ष्य तथा उद्देश्य

आफ्नो कार्यक्षेत्रहरू भित्र रहेर प्रभावकारी कार्य सम्पादन गर्नको लागी मन्त्रालयले निम्न अनुसार स्पष्ट सोच (Vision), लक्ष्य (Mission) र उद्देश्य (Objectives) हरु तय गरेको छ ।

१.३.१ सोच

पशुपन्छी क्षेत्रको दिगो विकासद्वारा खाद्य सम्पन्न र समृद्ध नेपाल ।

१.३.२ लक्ष्य

दिगो पशुपन्छीजन्य उत्पादनका माध्यमले मुलुकलाई खाद्य तथा पोषणमा आत्मनिर्भर बनाई उच्च आर्थिक वृद्धिदर हासिल गर्ने ।

१.३.३ उद्देश्यहरू

- परम्परागत एवं निर्वाहमुखी पशुपन्छीपालनलाई व्यवसायीकरण गर्दै मुलुकलाई पशुपन्छीजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउने र पशुपन्छीजन्य पदार्थको निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने ।
- पशुपन्छी उत्पादक कृषक, समुदाय, सहकारी संस्था एवं उद्यमीहरूलाई स्थानीय तहवाटै एकीकृत रूपमा प्राविधिक सेवा, उन्नत नस्ल, दाना र आहारा, पशु स्वास्थ्य सेवा, सुलभ ऋण र पशु बीमा जस्ता सेवा उपलब्ध गराउने ।

- मुलुकलाई दुध, दुग्ध पदार्थ, मासु, अण्डा उत्पादन र उपभोगमा आत्मनिर्भर बनाई कुपोषण हटाउने तथा खाद्य तथा पोषण सुरक्षामा टेवा पुऱ्याउने।
- पशुपन्छीपालनलाई महिला तथा युवा स्वरोजगारको माध्यम बनाई उनीहरुलाई पशुजन्य पदार्थको उत्पादन, प्रशोधन, व्यवस्थापन, वजारीकरण जस्ता कार्यमा लाग्न प्रोत्साहन गरी थप रोजगारी सिर्जना गर्दै राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा टेवा पुऱ्याउने।
- आर्थिक तथा जनस्वास्थ्यको दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण पशुपन्छी रोगहरुको रोकथाम, नियन्त्रण तथा उन्मुलन गरी स्वच्छ पशुजन्य उत्पादन अभिवृद्धि गर्ने।
- पशुपन्छी विकास मन्त्रालयलाई नविनतम् खोजमा आधारित, प्रविधियुक्त, विशिष्टीकृत, परिणाममूखी र प्रतिस्पर्धी बनाउंदै कृषक समुदाय र उद्यमीहरुका लागि भरपर्दो सेवा उपलब्ध गराउने “किसानकोसाथी” मन्त्रालयको रूपमा विकास गर्ने।

१.४ मन्त्रालयको संगठनात्मक संरचना तथा जनशक्ति विवरण

नेपाल सरकारबाट पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको स्थापना पश्चात मिति २०७२ पौष २८ मा स्वीकृत मन्त्रालयको संगठन संरचना र दरवन्दी अनुसार मन्त्रालयमा ८१ जनाको दरवन्दी रहेकोछ भने मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरु पशु सेवा विभाग, निर्देशनालय, जिल्ला स्थित कार्यालय, फार्म, क्वारेन्टाइन, पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, पशु सेवा तालिम केन्द्र तथा सेवा केन्द्रहरुमा समेत गरि ४२५९ दरवन्दी रहेको छ। यसै गरी राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्डमा ३५, दुग्ध विकास संस्थानमा १०६३ र नेपाल पशु चिकित्सा परिषदमा ५ जनाको दरवन्दी समेत कुल जम्मा ५४४३ जनशक्ति रहेको छ।

केन्द्रमा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, पशु सेवा विभाग, ४ वटा कार्यक्रम निर्देशनालयहरु (पशु उत्पादन, पशु स्वास्थ्य, पशु सेवा तालिम तथा प्रसार र पशुपन्छी बजार प्रवर्द्धन), क्षेत्रीय स्तरमा पाँचै विकास क्षेत्रमा क्षेत्रीय पशु सेवा निर्देशनालय र क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला र क्षेत्रीय पशु सेवा तालिम केन्द्रहरु, ७५ जिल्लामा जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरु र गा.वि.स. स्तरमा ९९९ पशु सेवा केन्द्रहरु रहेका छन्। यी सेवा केन्द्रहरुमध्ये २३१वटा "क" श्रेणीका सेवा केन्द्रहरुमा अधिकृतस्तरको जनशक्तिको दरवन्दी रहेकोछ। यसरी केन्द्र देखि समुदायस्तर सम्म संगठन संरचना भएका नेपाल सरकारका मन्त्रालयहरुमध्ये यो मन्त्रालय कृयाशिल रहदै आएकोछ। मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायहरुको संगठनात्मक संरचना र दरवन्दी विवरण क्रमशः अनुसुची ३ र अनुसुची ४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

२. पशुपन्छी विकास मन्त्रालयका प्राथमिकताहरु

पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको लक्ष्य र उद्देश्य प्राप्त गर्न मन्त्रालयले प्रतिवद्धता सार्वजनिक गरिसकेको सन्दर्भमा त्यसमा उल्लेखित वृंदाहरुलाई कार्यमूलकरूपमा अनुवाद गरी ठोस नतिजा प्राप्त गर्ने उद्देश्यका साथ कार्यक्रम तर्जुमा गरी लागु गर्नुपर्नेछ साथै त्यसको सामनजस्यता कृषि विकास रणनीतिसंग पनि गर्नुपर्नेछ (प्रतिवद्धताको पुर्ण विवरण मन्त्रालयको वेभसाइटः

www.mold.gov.np बाट प्राप्त गर्न सकिन्छ। सो प्रतिवद्धताका ४० बूँदाहरूलाई आत्मसात गर्दै मन्त्रालय, विभाग तथा अन्तरगतका केन्द्रीय निकायहरू र जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरूले केन्द्रीय तथा निक्षेपित कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्दै आएका छन्। पशुपन्छी विकास मन्त्रालयाको कार्यक्षेत्र, प्रतिवद्धता, राष्ट्रिय आवधिक योजना, कृषि विकास रणनीति र नेपाल सरकारको नीतिहरूलाई आधार मानी यस मन्त्रालयले निम्न कार्यहरूलाई प्राथमिकतामा राखेको छ ।

- १) कृषि विकास रणनीतिको भावना अनुरूप पशुपन्छीपालन सम्बन्धी विद्यमान नीतिगत व्यवस्थालाई समीक्षा गरी किसानमैत्री राष्ट्रिय पशुपन्छीपालन नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने र कृषि विकास रणनीतिले परिलक्षित गरेका पशु सेवाका कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन संस्थागत व्यवस्थाबाट रणनीतिको उद्देश्य तथा प्रतिफल हासिल गर्न प्राथमिकता रहनेछ ।
- २) नेपालको संविधान बमोजिम पशुपन्छी सम्बन्धी निम्न ऐन नियमहरूलाई परिमार्जन तथा संशोधन गर्नको लागि आवश्यक प्रकृया सम्पन्न गर्ने:
 - पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ तथा सो को नियमावली परिमार्जन गर्ने ।
 - पशु बधशाला तथा मासु जाँच ऐन, २०५५ तथा सो को नियमावली परिमार्जन गर्ने ।
 - दाना पदार्थ ऐन, २०३३ तथा सो को नियमावली परिमार्जन गर्ने ।
 - बीमा ऐन, २०४९ तथा सो को नियमावली संशोधनका लागि सरोकारवालाहरूसंग सहकार्य गर्ने ।
 - पशुकल्याण ऐन तथा नियमावली तर्जुमा गर्ने ।
 - पशुपन्छी व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा बजार ऐन र नियमावली तर्जुमा गर्ने ।
 - पशु औषधि ऐन तथा नियमावली तर्जुमा गर्ने ।
 - सरुवा रोग रोकथाम तथा नियन्त्रण ऐन तथा नियमावली तर्जुमा गर्ने ।
- ३) मुलुकको विविध भौगोलिक तथा पारिस्थितीकीय प्रणाली, स्थानीय संभाव्यता र जनचाहना अनुरूप दुध, मासु तथा अण्डा उत्पादन विशेष क्षेत्र तोकी आवश्यक पूर्वाधार सहित एकीकृत प्राविधिक सेवा प्रवाहको लागि निम्नानुसार गर्ने:
 - पशुपन्छी उत्पादन सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने ।
 - विशेष उत्पादन क्षेत्र (दुध, मासु तथा अण्डा) पहिचान गरी प्रोफाईल तयार गर्ने ।
 - दुध, मासु तथा अण्डा विशेष उत्पादन क्षेत्रमा पशुपन्छीपालनका लागि आवश्यक पूर्वाधारहरूको विकास र विस्तार गर्ने ।
 - दुध, मासु तथा अण्डा विशेष उत्पादन क्षेत्रमा गाई, भैंसी, भेंडा, बाखा तथा बंगुरका विशेष उत्पादन प्याकेज कार्यक्रम सन्चालन गर्ने ।

४) एकिकृत सेवा प्रवाह :

पशुपन्छीको नश्ल सुधार, पोषिलो आहारको व्यवस्था, पशु स्वास्थ्य संरक्षण र उत्पादित पशुजन्य पदार्थको बजारीकरणलाई एकीकृत रूपमा सेवा प्रदान गर्न निम्न अनुसार कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने।

(क) पशुपन्छी नश्ल सुधार तर्फ :

- “पशुपन्छीको नश्ल सूधार: उत्पादकत्व वृद्धिको आधार” भएकोले कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई पाँच वर्षभित्र उन्नत नश्लका गाई भैसीको संख्या दोब्बर पुऱ्याउने।
- यसको लागी कृत्रिम गर्भाधान सेवाको विस्तार तथा व्यवस्थापनका लागी पाँच वर्षे पशु नश्ल सुधार योजना तयार गर्ने ।
- लाहान, पोखरा र नेपालगञ्जमा तरल नाईट्रोजन तथा जमेको वीर्य उत्पादन क्षमतामा वृद्धि गर्ने।
- प्रत्येक वर्ष ५ लाखका दरले तीन वर्षमा १५ लाख गाई र प्रत्येक वर्ष १ लाखका दरले तीन वर्षमा ३ लाख भैसीमा कृत्रिम गर्भाधान गर्ने गरी कार्यक्रम प्रस्ताव गर्ने ।
- कृत्रिम गर्भाधान सेवा नपुग्ने ठाँउमा नश्ल सुधारका लागी उन्नत रांगो, साँढे, बोका, बंगुर वितरण गरी नश्ल सूधारको व्यवस्था गर्ने ।

(ख) पशु आहारा व्यवस्थापन तर्फ :

- पशु आहाराको विद्यमान करिव ३०.८ प्रतिशत सुख्ख पदार्थ र घाँसेवाली बीउ २८ प्रतिशत कमीलाई बाह्रै महिना हरियो घाँस उत्पादन कार्यक्रमबाट १० प्रतिशतमा झार्ने उद्देश्यलाई हासिल गर्ने गरी चरन तथा घाँस विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।
- गुणस्तरीय पशु आहाराको उपलब्धता बढाउन चरन विकास, डालेघाँस र भुईँघाँस उत्पादन, संरक्षण र सदुपयोगलाई प्रोत्साहन गरिने ।
- फरेज मिसन लागु भएका सहित ७५ वटै जिल्लामा कम्तिमा एक एक वटा घाँसेवाली श्रोतकेन्द्र स्थापना गर्ने ।
- यस्ता श्रोतकेन्द्रहरूको संरक्षण र विस्तार गर्दै सेवाको कभरेज र आहारा उपलब्धता अभिलेखिकरण तथा रिपोर्टिगको व्यवस्था समेत गर्ने।

(ग) पशुपन्छी स्वास्थ्य सुधार तर्फ :

आर्थिक एवं जनस्वास्थ्यका दृष्टिकोणबाट महत्वपूर्ण पशुपन्छीका रोगहरूको रोकथाम तथा नियन्त्रणकालागि खोप उत्पादन, भण्डारण, उपयोगका साथै प्रयोगशालाहरूको सुदृढिकरण र पशु स्वास्थ्य नियमनलाई अझ प्रभावकारी बनाउने ।

- पशुपन्छीमा देखापर्ने महत्वपूर्ण रोगहरुको रोकथामका लागि सम्पूर्ण पशुपन्छीहरुलाई आवश्यक खोप उपलब्धता र उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुने सोचका साथ आगामी आ. व. मा रेविज रोगको खोप उत्पादन क्षमतालाई दोब्बर पार्नुका साथै खोरेत, पि. पि. आर., स्वाईन फिवर, रानीखेत जस्ता रोगको रोकथामका लागि स्वदेशमार्फत खोप उत्पादन, भण्डारण, वितरण र प्रयोगका क्षेत्रमा थप लगानी गर्दै जाने गरी कार्यक्रम प्रस्ताव गर्ने।
- राष्ट्रिय खोरेत रोग नियन्त्रण रणनीति तर्जुमा गरी लागू गर्ने।
- विद्यमान पशुरोग अन्वेषण प्रयोगशालाहरुको आधुनिकीकरण र स्तरोन्नति गर्नुका साथै ७५ वटै जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरुका प्राथमिक प्रयोगशालाहरुलाई क्रमशः आधारभूत प्रयोगशालामा स्तरोन्नति गर्ने लक्ष्यका साथ आगामी आ. व. मा २५ जिल्लाका जि.प.से.का.हरुमा आधारभूत प्रयोगशाला विकास गर्ने।
- केन्द्रिय पशु चिकित्सालयलाई भेटेरीनरी टिचिङ्ग हस्पिटलको रूपमा विकास गर्ने।
- प्रदेश र जिल्ला स्तरीय कार्यालयहरुमा विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्न टेलीभेट मेडिसिन सेवा प्रारम्भ गर्ने।
- भविष्यमा कम्तिमा "एक प्रदेश एक नमूना भेटेरीनरी हस्पिटल" को स्थापना र विकास गर्ने सोचका साथ यस आ. व. मा जनकपुरमा एक एक नमूना भेटेरीनरी हस्पिटलको कार्य थालनी गर्ने।
- हालको पशुस्वास्थ्य नियमन कार्यलाई अझ बढी प्रभावकारी बनाउन केन्द्रीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहका पशु सेवाका निकायहरुको भूमिका र कार्यको विस्तृत कार्ययोजना तयार गरी लागू गर्ने कार्यक्रम प्रस्ताव गर्ने।

(घ) पशुपन्छी बजार प्रवर्द्धन तर्फ :

- प्रत्येक जिल्लामा १ देखि ५ वटा पशुपन्छी बजार केन्द्रको स्थापना र व्यवस्थित वधस्थलको स्थापना गर्ने।
- पशुपन्छीजन्य उत्पादनहरुको बजारमा पूर्वाधार सुदृढीकरण तथा पशुजन्य पदार्थको विविधिकरण गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन प्रस्ताव गर्ने।
- बजार अनुसन्धान तथा बजार सूचना प्रणालीको विकास सम्बन्धि कार्यक्रम प्रस्ताव गर्ने।
- दुध मासु अण्डा जस्ता पशुजन्य खाद्य पदार्थहरुको प्रशोधन विविधिकरण प्रवर्द्धनमा खाद्य स्वच्छता र गुणस्तरका पक्षहरुलाई यथेष्ट ध्यान दिइने।

५) सरकारी तथा नीजि दुग्ध उद्योगहरुलाई पुनः सञ्चालन :

- भुक्रम्प लगायत विभिन्न कारणले सञ्चालनमा आउन नसकेका सरकारी तथा नीजि दुग्ध उद्योगहरुलाई पुनः सञ्चालनमा ल्याउन सरकारी, नीजि, सहकारीको अवधारणालाई प्रोत्साहित गर्ने।
- देशलाई एक वर्षमा अण्डा, दुई वर्षमा मासु र तीन वर्षमा दुधमा आयात प्रतिस्थापन गरी आत्मनिर्भर बनाउने अभियान बमोजिम विशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्नुका साथै क्षेत्रीय

पशु सेवा निर्देशनालयहरूले आफ्नो क्षेत्र अन्तरगतका जिल्ला तथा क्षेत्रहरूलाई प्रतिबद्धताको भावना अनुसार अण्डा, मासु तथा दुध उत्पादनमा क्रमशः आत्मनिर्भर घोषणा गर्ने कार्यको लागी आवश्यक कार्यविधि तथा मापदण्ड तय गरी सहजीकरण गर्ने।

- रुग्ण दुग्ध उद्योगहरूको पहिचान गरी निर्देशिका र कार्यविधि तयार गरी यसको आधारमा सरकारी, सहकारी तथा नीजि सहकार्यमा रुग्ण दुग्ध उद्योगहरूको पुनर्स्थापनाका कार्य गर्ने।

६) मिसन कार्यक्रम :

(क) मासुमा २ वर्षभित्र आत्मनिर्भर बनाउने कार्यक्रम :

- मासु मिसन कार्यक्रमको अवधारणा तयार गरी खसी बोका उत्पादन तथा बजारिकरण कार्यक्रम २५ जिल्लामा संचालन गर्ने।
- व्यवसायिक बाख्रा प्रवर्द्धन राष्ट्रिय अभियान (Goat Mission) कार्यक्रम हालको २० जिल्लावाट विस्तारगरी ४५ जिल्लामा पुऱ्याइने।
- २५ जिल्लामा विशेष पाडापालन अभियान कार्यक्रम संचालन गर्ने।
- पिग एण्ड पोर्क सुधार मिसन कार्यक्रम हालको १० जिल्लावाट विस्तारगरी १५ जिल्लामा पुऱ्याइने। साथै व्यावसायिक वंगुरपालनका सम्भाव्य थप १५ जिल्लामा मुल्य श्रृखलामा आधारित वंगुर तथा पोर्क उत्पादन, बजारीकरणका कार्यक्रम संचालन गर्ने।
- ग्रामीण कुखुरा विकास कार्यक्रम मार्फत पोषण सुरक्षामा सुधार ल्याउने कार्यक्रम संचालन गर्ने।

(ख) दूधमा ३ वर्षभित्र आत्मनिर्भर हुने कार्यक्रम :

- मध्यपहाडी तथा हुलाकी लोकमार्ग केन्द्रित एकीकृत दुग्ध विकास कार्यक्रम संचालन गर्ने।
- नगरपालिका तथा नगरोन्मुख गाउँपालिकाहरूमा व्यावसायिक दुध उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरणका कार्यक्रम वृहत् रूपमा संचालन गर्ने।
- मुल्य श्रृखलामा आधारित एकीकृत दुग्ध व्यवसाय तथा उद्योग प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने।

७) राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्ड मार्फत दुधको माग, आपूर्ति अध्ययन गरी दुग्ध प्रशोधन, उत्पादनमा विविधिकरण र बजारीकरणलाई समयानुकुल बनाउन ६ महिनाभित्र दश वर्षे राष्ट्रिय डेरी डेभलपमेन्ट प्लान तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने। राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्डको पुर्नसंरचना तथा सवलीकरण गरी एक थिंक ट्यांकको रूपमा विकास गर्ने।

८) प्रभावकारी नियमन :

काठमाण्डौं उपत्यका लगायत देशका शहरी क्षेत्रहरूमा बिक्री वितरण गरिदै आएको दुग्ध पदार्थ एवं मासुको गुणस्तर र स्वच्छता कायम राख्न निश्चित मापदण्ड तोकी नियमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन निम्न अनुसार कार्यक्रम संचालन गर्ने।

- डेरी उद्योग तथा पसल, पशुवधशाला तथा मासुपसलको मापदण्ड तयार गरी लागू गर्ने।
- डेरी तथा मासु व्यवसाय सुदृढिकरण कार्यविधि तयार गरी लागू गराउने।

- मासुपसल, वधस्थल, डेरी उद्योग र डेरी पसलको अनुगमन तथा जनचेतना अभिवृद्धिलाई संस्थागत तुल्याई मापदण्ड वमोजिमका उद्योग तथा पसलहरूमा हरियो स्टिकरको व्यवस्था गर्नका साथै तिनीहरूको प्रवर्द्धनात्मक कार्य गर्ने।
- ९) पशुपन्छी पालन, दाना, आहारा, स्वास्थ्य उपचार र बजार सूचना प्रणाली सहितको मोबाइल एप्स तयार गरी प्रयोगमा ल्याउने र सेवालाई किसानमैत्री बनाउन छुट्टै पैसा तिर्न नपर्ने (टोल फ्री) नम्बरको व्यवस्था गर्ने।
- १०) पशुपन्छी बीमालाई कृषक तथा सहकारी मैत्री, सरलीकृत र प्रभावकारी बनाउन आवश्यक नीतिगत सुधार गर्ने। यसका लागि बीमा समिति लगायत सरोकारवाला निकाय तथा सम्बन्धित संस्थाहरूसंग आवश्यक सहकार्य गर्ने।
- ११) पशुपन्छी उत्पादन सामाग्री तथा यन्त्र, उपकरण, मेसिनरीमा लाग्दै आएको महशूलमा थप छुटको व्यवस्था मिलाउन विद्यमान कार्यविधि, नर्मसमा आवश्यक सुधारका लागि अर्थ मन्त्रालयसंग आवश्यक समन्वय गर्ने।
- १२) युवाको बढ्दो विदेश पलायन रोक्न तथा विदेशबाट फर्किएका र बेरोजगार युवालाई पशुपन्छी पालनमा आकर्षित गर्ने गरी निम्न अनुसार युवालक्षित कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिने।
 - विद्यमान युवालक्षित कार्यक्रमको प्रभावकारिता अध्ययन गरी यसलाई अझ नतिजामूलक बनाउने रणनीति तयार गर्ने।
 - युवाहरूलाई स्वदेशमार्फत पशुपालन व्यवसायमा सम्लग्न गराई आय आर्जनको भरपर्दो माध्यम बनाउन विभिन्न वस्तुगत व्यावसायिक प्याकेज योजनाको नमूना तयार गरी युवा लक्षित कार्यक्रम मार्फत यस्ता योजना संचालन गराउने।
 - युवालक्षित कार्यक्रमको अनुगमन, रिपोर्टिग र मुल्याङ्कन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउने।
- १३) पशुपन्छी पालन सहितका कृषि कर्ममा बढ्दो महिला सहभागिता र महिला किसान सशक्तिकरणलाई केन्द्रित गर्दै साना तथा व्यावसायिक महिलामुखी निम्न कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने।
 - महिलामैत्री पशुपन्छीपालन कार्यक्रम कार्यविधि तयार गर्ने।
 - महिला विकास सम्बन्धी कामगर्ने निकायहरूसँगको समन्वयमा लक्षित जिल्ला तथा लाभान्वित समुदायको पहिचान गर्ने।
 - महिलामुखी प्रविधि विकास, विस्तार तथा महिला किसान सहयोग कार्यक्रम स्वीकृत कार्यविधि अनुसार तोकिएका जिल्लाहरूमा संचालन गर्ने।
 - एकल महिलाहरूको स्वाभिमान अभिवृद्धिका लागि विशेष पशुपालन कार्यक्रम प्रस्ताव गर्ने।

१४) अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास

अनुसन्धान, प्रविधि विकास, वातावरण र जैविक विविधता संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तन जस्ता साझा महत्वपूर्ण सवालमा सरोकारवाला निकायहरूसंग सहकार्य गर्ने।

- विद्यमान पशु सेवा प्रसार र अनुसन्धानको पुनरावलोकन तथा समयसापेक्ष प्रसार र अनुसन्धानको मोडेल तयार गर्न विशेषज्ञको टिमबाट अध्ययन गराउने।
- संघीय संरचनाको मर्म अनुसार पशुसेवा तथा अनुसन्धान कार्यलाई पुनव्यवस्थित गर्ने।

१५) वातावरण तथा जैविक विविधता संरक्षण र जलवायु परिवर्तन अनुकुलन

- पशुपालनको क्षेत्रमा जलवायु परिवर्तन तथा वातावरण संरक्षणको विषय समेटी सरोकारवालाहरूको संलग्नतामा स्पष्ट नीति तथा भिजन पेपर तयार गर्ने ।
- उल्लेखित विषयमा साझा अवधारणा तथा पृष्ठपोषणका लागि केन्द्रियस्तरमा सम्बन्धित निकाय रहनेगरी संयन्त्र स्थापना गर्ने ।
- पशुपन्छी विकास सम्बन्धी कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा वातावरण र जैविक विविधता संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलनका उपायहरूलाई प्राथमिकता दिने।

१६) स्थानीय स्तरमा सेवा प्रवाह विस्तार तथा सम्भाव्यताको आधारमा कार्यक्रमहरू बांडफांड गर्दै जिल्ला पशु सेवा कार्यालय तथा सेवा केन्द्रहरू मार्फत प्रभावकारी रूपमा पशुपन्छी विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने।

३. आ.व. २०७३/०७४ मा संचालित मुख्य कार्यक्रमहरूको प्रगति स्थिति

नेपाल सरकार

पशुपन्थी विकास मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाण्डौं

३.१ आ.व. २०७३/०७४ को वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

रु हजारमा

क्र.स.	कार्यक्रम/ कृयाकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य			पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत
			परिणाम	भार	बजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार	बजेट	
द.२.२.९१	मन्त्रालयको लागि प्रि फ्याव भवन निर्माण फर्निचिड सहित भवन निर्माण कार्यालय प्रयोजन	२९२२१	१	१०.५९	२००००				१	०.३२	४६९	
द.२.२.१.१५	सेवा केन्द्र भवन निर्माण भवन निर्माण कार्यालय प्रयोजन	२९२२१	७	१०.०१	१८९००		१८९००	०		०.००		
द.३.१.१०	दराज कार्यालयको लागि फर्निचर फिक्चर्स	२९३११	३१	०.४१	७७५			७७५	०	०.००	०	
द.३.१.११	सोफा कार्यालयको लागि फर्निचर फिक्चर्स	२९३११	५	०.१६	३००			३००	०	०.००	०	
द.३.१.४६	टि टेवल खरिद कार्यालयको लागि फर्निचर फिक्चर्स	२९३११	१०	०.०५	१००			१००	०	०.००	०	
द.३.१.५३	कुर्सी साधारण कार्यालयको लागि फर्निचर फिक्चर्स	२९३११	३०	०.११	२१०			२१०	३०	०.१४	२१०	
द.३.१.५४	फर्निचिड कार्य कार्यालयको लागि	२९३११	१	०.२९	५५०			५५०	१	०.३७	५५०	

क्र.स.	कार्यक्रम/ कृयाकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य			पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत
			परिणाम	भार	बजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार	बजेट	
	फर्निचर फिक्वर्स											
द.३.१.५५	अफिस टेबल (कार्यालयको लागि फिक्वर्स)	२९३११	१५	०.२८	५२५			५२५	०.००	०		
द.३.१.५६	अफिस कुर्सी (कार्यालयको लागि फिक्वर्स)	२९३११	२०	०.१६	३००			३००	०.०५	७०		
२.३.१.५७	कम्प्युटर टेबल (कार्यालयको लागि फिक्वर्स)	२९३११	१५	०.०८	१५०			१५०	०.००	०		
२.४.३.१	जिप (हलुका सवारी साधन)	२९४११	१	२.९६	५६००			५६००	३.२०	४७०८		
२.४.३.५	कार (हलुका सवारी साधन)	२९४११	१	१.३२	२५००			२५००	१.७०	२५००		
२.४.४.१	मोटरसाइकल (मोटरसाइकल/स्कुटर)	२९४११	५	०.५३	१०००			१०००	३	४९०		
२.४.४.२	स्कुटर (मोटरसाइकल/स्कुटर)	२९४११	१	०.११	२००			२००	३	४४७		
२.५.१.१०	ल्यापटप कार्यालय संचालनसग सम्बन्धी यन्त्र उपकरण तथा मेसिन औजार	२९५११	२०	०.९०	१७००			१७००	२०	१.१६	१७००	
२.५.१.४३	स्वयानर कार्यालय संचाल सम्बन्धी यन्त्र उपकरण तथा मेसिन औजार	२९५११	३	०.०६	१०५			१०५	३	०.०७	१०५	
२.५.१.७३	मल्टिमिया तथा सो को स्क्रिन पर्दा यन्त्र उपकरण तथा मेसिन औजार	२९५११	१	०.०५	१००			१००	१	०.०७	१००	
५.१.१०२	कम्प्युटर खरिद प्रिन्टर सहित	२९५११	१५	०.६४	१२००			१२००	१५	०.८२	१२००	

क्र.स.	कार्यक्रम/ कृयाकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य		पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत	
			परिणाम	भार	वजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार		वजेट
	(कार्यालय संचाल सम्बन्धी यन्त्र उपकरण तथा मेसिन औजार)											
५.१.१२०	फोटोकपी मेसिन खरिद (कार्यालय संचाल सम्बन्धी यन्त्र उपकरण तथा मेसिन औजार)	२९५११	२	०.२०	३८०			२	०.२६	३८०		
८.५.१.१.१३	LCD monitor खरिद तथा जडान Accessories सहित कार्यालय संचालनसंग सम्बन्धित यन्त्र उपकरण तथा मेसिन औजार	२११११	१	०.२४	४५०			१	०.४४	६४८		
	पुजिगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा			२९.१४	५५०४५					८०	९.२३	१३५७७
आ)	चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरु			०.००								
१.१.१.१	रा.प.विशिष्ट (स्थायि कर्मचारी)	२११११	१	०.३१	५८५					१	०.५०	७३८
१.१.१.३	रा.प.द्वितिय (प्रा)(स्थायि कर्मचारी)	२११११	५	१.०५	१९८८					४	१.५४	२२६२
१.१.१.४	रा.प.द्वितिय (प्रा)(स्थायि कर्मचारी)	२११११	११	२.३२	४३७३					६	२.०७	३०५०
१.१.१.५	रा.प. तृतिय (प्रा)(स्थायि कर्मचारी)	२११११	८	१.५१	२८४३					५	१.६४	२४०५
१.१.१.६	रा.प. तृतिय (प्रा)(स्थायि कर्मचारी)	२११११	१८	३.५३	६६६३					९	२.७८	४०८८
१.१.१.८	रा.प.अन. प्रथम प्रा)(स्थायि कर्मचारी)	२११११	९	१.३५	२५५२					६	१.४१	२०६७
१.१.१.९	रा.प.अन. प्रथम प्रा)(स्थायि कर्मचारी)	२११११	७	१.०५	१९८५					४	०.९५	१४०४

क्र.स.	कार्यक्रम/ कृत्याकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य			पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत
			परिणाम	भार	बजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार	बजेट	
१.१.१.३४	रा.प प्रथम प्रा)(स्थायि कर्मचारी)	२११११	३	०.७४	१३९५			१३९५	३	१.०९	१६०३	
१.१.१.३९	रा.प. प्रथम (प्रा)(स्थायि कर्मचारी)	२११११	१	०.२५	४६५			४६५	१	०.४३	६३४	
१.२.२.१	महगी भत्ता	२१११३	६३	०.४०	७५६			७५६	३८	०.३१	४५५.५	
१.२.४.३	अन्य बैठक भत्ता (बैठक भत्ता)	२१११९	४०	०.५१	९६०			९६०	४०	०.३६	५३५	
१.२.४.१४	पदाधिकारी बैठक (बैठक भत्ता)	२१११९	२०	०.३८	७२०			७२०	२०	०.४१	६००	
१.२.८.७	सुत्केरी भत्ता (अन्य)	२१११९	५	०.०१	२५			२५	२	०.०१	१०	
१.३.१.५	स्थायी कर्मचारी (पोसाक) (पदाधिकारी एवं निजामति कर्मचारी)	२११२१	६३	०.२५	४७३			४७३	३६	०.१८	२७०	
२.१.२.१	विजुली महसुल (विजुली महसुल)	२२१११	१२	०.८४	१५८४			१५८४	१२	०.१४	२००	
२.१.३.३	ट्याडकरको पानी (पिउने पानी)	२२१११	१०	०.१०	१८०			१८०	०	०.००	०	
२.१.३.११	केश (पिउने पानी)	२२१११	१०१	०.१३	२४२			२४२	१०१	०.१५	२२२	
२.१.३.१२	जारको को पानी (पिउने पानी)	२२१११	३००	०.१९	३६०			३६०	३००	०.१४	२००	
२.२.१.४	टेलिफोन (टेलिफोन महसुल)	२२११२	१२	०.३२	६००			६००	१२	०.२५	३६३	
२.२.१.५	ईमेल इन्टरनेट टेलिफोन महसुल	२२११२	१	०.१६	३००			३००	१	०.००	०	
२.२.३.६	सहसचिव सञ्चार सुविधा (सुविधाको सञ्चार खर्च)	२२११२	४	०.०३	४८			४८	४	०.०३	४८	
२.२.३.७	सहसचिव सञ्चार सुविधा (सुविधाको सञ्चार खर्च)	२२११२	१	०.०१	२४			२४	१	०.०२	२४	

क्र.स.	कार्यक्रम/ कृत्याकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य			पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत
			परिणाम	भार	वजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार	वजेट	
२.४.१.१९	कुलिन वाटर (कार्यालय ईन्धन)	२२२११	८८	०.०४	७८			८८	०.०३	५०		
२.४.१.७२	मोटरसाईकल (पेट्रोल) (कार्यालय ईन्धन)	२२२११	६०००	०.३२	६१०			६०००	०.३७	५४०		
२.४.१.७३	कार जिप मोविल (कार्यालय ईन्धन)	२२२११	२२०	०.१०	१९३			२२०	०.१०	१५१		
२.४.१.७४	मोटरसाईकल मोविल (कार्यालय ईन्धन)	२२२११	४००	०.१९	३५१			४००	०.२०	३०१		
२.४.१.७५	कार जिप (पेट्रोल) (कार्यालय ईन्धन)	२२२११	४८००	०.२६	४८८			४८००	०.२७	४०१		
२.४.१.७६	कार जिप (डिजेल) (कार्यालय ईन्धन)	२२२११	४८००	०.१९	३५५			४८००	०.२२	३२५		
२.४.१.७७	जिप कार ब्रेक आयल (कार्यालय ईन्धन)	२२२११	४४	०.०१	१७			४४	०.०१	१०		
२.५.१.२	मोटरसाईकल स्कुटर सवारी साधन मर्मत	२२२१२	५०	०.२६	५००			५००	०.२०	३००		
२.५.१.३	कार (सवारी साधन मर्मत)	२२२१२	४	०.३२	६००			६००	०.३४	५००		
२.५.१.४	जिप (सवारी साधन मर्मत)	२२२१२	४	०.३१	५९२			५९२	०.३४	५००		
२.५.२.१	कम्प्युटर प्रिन्टर फोटोकपी स्क्यानर एकमुष्ट (मेशिनरी उपकरण मर्मत)	२२२१२	३	०.१६	३००			३००	०.२०	३००		
२.५.३.१	फर्निचर एकमुष्ट (अन्य समेत)	२२२१२	३	०.१६	३००			३००	०.०६	९०		
२.६.३.२	कार/जिप विमा सवारी साधन	२२२१३	८	०.०८	१६०			१६०	०.११	१६०		
२.६.३.३	मोटरसाईकल (विमा सवारी साधन)	२२२१३	५०	०.२६	५००			५००	०.१०	१५१		

क्र.स.	कार्यक्रम/ कृत्याकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य			पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत
			परिणाम	भार	बजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार	बजेट	
२.७.१.१	विविध कार्यालय सामान (कार्यालय मसलन्द सामान खर्च)	२२३११	१२	०.५३	१०००	६५०		१२	१.०१	१४९०		
२.७.२.२	छपाई (छपाई खर्च)	२२३११	१२	०.४२	५००			१२	०.५४	५००		
२.७.३.१	पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका (पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका)	२२३११	१२	०.१६	३००			१२	०.२०	३००		
२.७.४.१	दुवानी खर्च र विज्ञापन (दुवानी खर्च)	२२३११	१२	०.११	२००			१२	०.१४	२००		
२.७.५.१	हलाक सेवा /सुचना प्रकासन (विज्ञापन तथा सुचना प्रकासन)	२२३११	१२	०.०८	१५६			१२	०.११	१५६		
२.७.६.३	अन्य सवारी साधन नविकरण / दस्तुर तथा शुल्क	२२३११	३०	०.११	२००			३०	०.१४	२००		
२.९.४.४	सार्वजनिक पुस्तकालय (सार्वजनिक पुस्तकालय)	२२३१३	१	०.०८	१५०			१	०.०५	६९		
२.१०.१.४	रयास (ईन्धन अन्य प्रयोजन)	२२३१४	२४	०.०२	३६			२४	०.०१	१९		
२.१०.१.११	डिजेल (ईन्धन अन्य प्रयोजन)	२२३१४	१२००	०.०५	९६			१२००	०.०५	८०		
२.११.४.२	भवन मर्मत (भवन)	२२३२१	१	०.२१	४००			१	०.१०	१५३		
२.१२.१.७९	कार्यालयको विभिन्न कार्य गर्ने सेवा करार (सेवा करार)	२२४११	१२	०.१६	३००			१२	०.१०	१५०		
२.१२.२.२१	स्वीपर (व्यक्ति करार)	२२४११	१	०.०८	१५६			१	०.००			

क्र.स.	कार्यक्रम/कृत्याकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य			पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत
			परिणाम	भार	बजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार	बजेट	
२.१२.२.२२	माली (व्यक्ति करार)	२२४११	१	०.०८	१५६				०.००			
२.१२.२.२३	चौकिदार (व्यक्ति करार)	२२४११	१	०.०८	१५६				०.००			
२.१३.१.५	कार्यालय सहयोगी (व्यक्ति करार)	२२४१२	७	०.५८	१०९२	८१६			०.९३	१३६३		
२.१३.१.६	हलुका सवारी साधन (व्यक्ति करार)	२२४१२	६	०.५६	१०५६				०.८३	१२२०		
२.१३.१.७	कम्प्युटर अपरेटर (व्यक्ति करार)	२२४१२	५	०.६०	११३०				०.८७	१२८६		
२.१५.२.१४५	मिडिया ब्रिफिङ (गोष्ठी तथा कार्यशाला)	२२५१२	६	०.१६	३००				०.०७	१००		
२.१५.३.९९	सुचना सामग्री (ब्रोसर फ्लेक्स पुस्तिका फोल्डर आदी) प्रकासन र प्रचार प्रसार तथा सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	३	०.५६	१०५०				०.६८	१०००		
२.१७.५.४४	राष्ट्रिय सल्लाहकार समिति परिचालन (विविध कार्यक्रम)	२२५२९	३	१.५९	३०००				०.४०	५८८		
२.१९.१.३५	कार्यक्रम अनुगमन भ्रमण खर्च (अनुगमन मूल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	२१०	१.३३	२५२०				१.३७	२०११		
२.१९.१.४५	अभियान मुखि मासुपसल/वधस्थल अनुगमन तथा रिपोर्टिङ (अनुगमन मूल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	६	०.३४	६४८				०.३४	५००		

क्र.स.	कार्यक्रम/कृयाकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य			पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत
			परिणाम	भार	बजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार	बजेट	
२.१९.१.५२	संयुक्त टोलीबाट कार्यक्रम अनुगमन (अनुगमन मूल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	१२	०.९१	१७२८		६५०	१२	०.००	०		
२.१९.१.१४५	दुध, अण्डा, मासु उद्योगहरूको अनुगमन तथा निरीक्षण (अनुगमन मूल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	१२	०.४६	८६४			१२	०.५४	८००		
२.१९.१.१८०	विभागीय तथा क्षेत्रिय स्तर कार्यक्रम तर्जुमा र समिक्षा गोष्ठीमा भाग लिने (अनुगमन मूल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)	२२६११	१५	०.६८	१२९०			१५	०.६७	९९०		
२.२०.२.२	जलपान (अतिथी सत्कार तथा जलपान भोज खर्च)	२२७११	५०	०.१३	२५०			५०	०.१४	२००		
२.२०.२.३	अतिथी सत्कार (अतिथी सत्कार तथा जलपान भोज खर्च)	२२७११	५५	०.२९	५५०			५५	०.३४	४९६		
५.१.६.५	कृषि तथा वन विध्वविद्यालय तथा त्रिभुवन विध्वविद्यालय तथा नेपाल कृषि अनुसन्धान प्रविधि विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि (सरकारी निकाय समिति एवं बोर्डहरूबाट निशर्त (कार्यक्रम खर्च)	२६४११	७	७.९४	१५०००			७	०.००	०		

क्र.स.	कार्यक्रम/ कृयाकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य			पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत
			परिणाम	भार	बजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार	बजेट	
५.१.१०.५५	उत्पादन सहकारी समुह किसान संघ संगठन व्यवसायी सुदृधिकरण कार्यक्रम (अन्य)	२६४१३		५.२९	१००००		१००००	०	०.००			
५.१.१०.५७	पशुपन्थी सँग सम्बन्धीत अनुसन्धान श्रोत केन्द्र स्थापना (अन्य) प्रशासन महाशाखा	२६४१३		५.२९	१००००		१००००	०	०.००			
प्रशासन महाशाखा				०.००	०			०	०.००			
१.४.१९	संवद्धता निर्धारण / बहुवा समितिको बैठक (बैठक भत्ता)	२१११९	६	०.१७	३२०			३२०	०.२२	३२०		
२.१२.१.६४	चिठी पत्र व्यवस्थापनको लागि स्वचालन प्रणाली जडान र संचालन (सेवा करार)	२२४११	१	०.२६	५००			५००	०.००	०		
२.१२.१.६५	सफ्टवेयर निर्माण तथा सम्भार स्थापना जिन्सी तथा लेखा सम्बन्धि (सेवा करार)	२२४११	२	०.४०	७५०			७५०	०.३४	५०२		
२.१४.१.२२	कम्प्युटर तालिम (कर्मचारी दक्षता बृद्धि तालिम (प्रमाण पत्र दिने)	२२५११	१	०.०६	१५०			१५०	०.०१	१५		
२.१४.२.१९	डाईभिड तालिम (कर्मचारी दक्षता बृद्धि तालिम (प्रमाण पत्र नदिने)	२२५११	१	०.०६	१५०			१५०	०.१०	१५०		
२.१५.१.२४३	शुसासन वेरुजु कानुनी सचेतना सम्बन्धि अन्तरकृया (उद्यमशिलता	२२५१२	५	०.४०	७५०			७५०	०.२०	३००		

क्र.स.	कार्यक्रम/कृयाकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य			पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत
			परिणाम	भार	बजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार	बजेट	
	रोजगारी मुलक सशक्तिकरण /सिप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धी तालिम)											
२.१५.१.३००	ऐन कानुन परिमार्जन तथा सुधार (उद्यमशिलता रोजगारी मुलक सशक्तिकरण/सिपविकास तथा क्षमता अभिवृद्धी तालिम)	२२५१२	६	०.७९	१५००			१५००	६	०.३४	५००	
२.१५.४०.६२	मातहतका निकायहरुको व्यवस्थापन परिक्षण (अन्य)	२२५२२	५	०.२६	५००			५००	३	०.२४	३४८	
२.१७.५.५१	संघियता अनुकुल संगठन पुनसंरचना प्रतिवेदन तयारी गर्ने (विविध कार्यक्रम)	२२५२९	१	०.१६	३००			३००	१	०.३४	४९३	
२.१७.५.५२	उजुरी छानविन गरि प्रतिवेदन तयार गर्ने (विविध कार्यक्रम)	२२५२९	६	०.१६	३००			३००	६	०.१७	२५०	
नीति पशु स्वास्थ्य तथा नियमन महाशाखा					०			०		०.००		
१.२.८.२६	दातृ निकाय तथा विकास साझेदारहरु संग समन्वय समिति गठन तथा समन्वय बैठक (अन्य)	२१११९	३	०.०८	१५०			१५०	३	०.०३	५०	
२.१२.१.८६	कृषि विकास रणनीति सम्बद्ध पशु विकास तथा पशु स्वास्थ्य क्षेत्रको विस्तृत कार्य योजना तयार गर्ने (सेवा करार)	२२४११	१	०.५३	१०००			१०००	१	०.९५	१४००	

क्र.स.	कार्यक्रम/ कृयाकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य			पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत
			परिणाम	भार	बजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार	बजेट	
२.१२.१.८७	PVS Gap Analysis बमोविम ५ वर्ष कार्ययोजना तयार गर्ने (सेवा करार)	२२४११	१	०.२६	५००			५००	१	०.३४	४९८	
२.१२.१.८८	पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी विभिन्न मापदण्ड कार्य विधि तर्जुमापरिमार्जन र पशु सेवा नियमनको अवधारणा तयार गर्ने (सेवा करार)	२२४११	१	०.५८	११००			११००	१	०.७५	१०९८	
२.१७.५.४०	महामारी रोग तथा प्राकृतिक प्रकोपमा राहत (विविध कार्यक्रम)	२२५२९		२.१२	४०००			२६४		०.००		
२.१७.५.५३	अभियान मुखि कार्यक्रममा पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी कृयाकलापमा समन्वय र सहयोग गर्ने (विविध कार्यक्रम)	२२५२९	१२	०.३२	६००			६००	५	०.२३	३४४	
२.१७.५.५४	पशुपन्थी स्वास्थ्य सम्बन्धी अनुसन्धान कार्यविधि तयार गर्ने (विविध कार्यक्रम)	२२५२९	१	०.३२	६००			६००	१	०.२३	३४४	
२.१७.५.५५	Good Veterinary Practic सम्बन्धी निति तथा कार्ययोजना तर्जुमा (विविध कार्यक्रम)	२२५२९	३	०.०८	१५०			१५०	१	०.०७	१००	
२.१९.३.११	नेपाल पक्ष राष्ट्र भएका अन्तरराष्ट्रिय तथा क्षेत्रिय स्तरका सभा संमेलनमा भाग लिने (बैदेशिक भ्रमण)	२२६१२	६	०.६४	१२००			१२००	२	०.७८	११४२	
पशुपन्थी उत्पादन तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन महाशाखा				०.००	०			०		०.००		

क्र.स.	कार्यक्रम/ कृयाकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य			पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत
			परिणाम	भार	बजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार	बजेट	
१.२.८.२१	वातावरण संरक्षण समितिको बैठक (अन्य)	२१११९	३	०.०७	१३५			३	०.०७	१००		
२.१५.१.२४९	राष्ट्रिय जैविक विविधता संरक्षण समितिको बैठक तथा परिचालन (उद्यमसीलता रोजगारी मुलक/सशक्तिकरण/सिप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम	२२५१२	३	०.०८	१५०			३	०.१०	१५०		
२.१५.१.२५४	पशुपन्धी विमा समिति तथा सरोकारवालाहरूसँग अन्तरक्रिया गोष्ठी (उद्यमसीलता रोजगारी मुलक/सशक्तिकरण /सिप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम	२२५१२	३	०.०८	१५०			१	०.१०	१५०		
२.१५.१.२५६	पशुपन्धी उत्पादन तथा व्यवसाय प्रवर्द्धनमा आवश्यक नितिगत सहयोगको पुनरावलोकन गरि पृष्ठपोषण गर्ने (उद्यमसीलता रोजगारी मुलक/सशक्तिकरण /सिप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम	२२५१२	१	०.०३	६०			१	०.०४	६०		
२.१५.१.२५८	अन्तराष्ट्रिय व्यापार सम्बन्धी सम्झौताहरूमा पशुपन्धी जन्य वस्तुहरूको बजारको संभाव्यताहरू बारे गोष्ठी (उद्यमसीलता रोजगारी	२२५१२	२	०.११	२००			२	०.१०	१४८		

क्र.स.	कार्यक्रम/कृयाकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य			पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत
			परिणाम	भार	बजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार	बजेट	
	मुलक/सशक्तिकरण/सिप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम											
२.१५.४०.७ १७	पशुपन्ध्री विमा वारे सचेतना कार्यक्रम (अन्य)	२२५२२२	१	०.०५	१००			१	०.०७	१००		
२.१७.५.५६	पशुपन्ध्रीपालन व्यवसायमा जैविक विविधता संरक्षण उपयोग तथा जलवायु परिवर्तनका असर विषयको अवधारणा र निर्देशिका तयार गर्ने (विविध कार्यक्रम)	२२५२२९	१	०.१६	३००			१	०.२०	३००		
योजना अनुगमन तथा मुल्याङ्कन महाशाखा												
१.२.८.२२	पशु सेवा सम्बन्धीको कार्यविधिको तर्जुमा तथा परिमार्जनका लागि बैठक संचालन तथा संमन्वय (अन्य)	२१११९	२०	०.२७	५१०			२०	०.२१	३१०		
१.२.८.२७	बजेट कार्यक्रम तर्जुमाको लागि मार्गदर्शन तयारी (अन्य)	२१११९	१	०.०४	७५			१	०.०३	५०		
१.२.८.२८	पशुपन्ध्री गणना वारे अवधारणा र पद्धति निर्माण गरि गणना शुरु गर्ने (अन्य)	२१११९	१	०.०५	१००			१	०.०३	५०		
२.१२.१.९०	HPD Plan बनाउने (सेवा करार)	२२४११	१	०.६४	१२००			१	०.४८	७००		
२.१२.१.९१	अनुगमन (अनुगमन मूल्याङ्कन र पशुपन्ध्री उत्पादन अभिलेखीकरण सफ्टवेयर जडान तथा संचालन (सेवा	२२४११	१	०.७९	१५००			१	०.९५	१४००		

क्र.स.	कार्यक्रम/कृयाकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य			पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत
			परिणाम	भार	बजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार	बजेट	
	करार)											
२.१४.१.१०६	पशुपन्धी गणना वारे अवधारणा र पद्धति विशेषज्ञ सेवा परामर्स (सेवा करार)	२२४११	१	०.५३	१०००			१०००	१	०.६१	९०४	
२.१४.१.२३	GIS तालिम (कर्मचारी दक्षता वृद्धि तालिम (प्रमाण पत्र दिने)	२२५११	१	०.१६	३००			३००	१	०.१७	२५०	
२.१४.२.१७	LMBIS अभिमुखिकरण तालिम (कर्मचारी दक्षता वृद्धि तालिम (प्रमाण पत्र नदिने)	२२५११	५	०.२६	५००			५००	३	०.०९	१३१	
२.१४.२.१८	नतिजामुलक योजना तर्जुमा सम्बन्धी तालिम कर्मचारी दक्षता वृद्धि तालिम (प्रमाण पत्र नदिने)	२२५११	४	०.२१	४००			४००	१	०.०८	१२३	
२.१५.१.२५९	अनुगमन (अनुगमन मूल्याङ्कन सम्बन्धि अन्तरकृया (उद्यमसीलता रोजगारी मुलक/सशक्तिकरण /सिप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम	२२५१२	१	०.०८	१५०			१५०	१	०.१०	१५०	
२.१५.१.२६०	मन्त्रालय स्तरिय विकास समस्या समाधान उपसमिति र समितिको बैठक (उद्यमसीलता रोजगारी मुलक/सशक्तिकरण/सिप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम	२२५१२	३	०.१६	३००			३००	३	०.१७	२५०	

क्र.स.	कार्यक्रम/कृयाकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य			पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत
			परिणाम	भार	बजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार	बजेट	
२.१५.१.२६१	योजना तर्जुमा गोष्ठी (उद्यमसीलता रोजगारी मुलक/सशक्तिकरण /सिप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	५	०.११	२००			५	०.१०	१५०		
२.१५.१.२६२	सरोकारवालाहरूसँग कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी छलफल (उद्यमसीलता रोजगारी मुलक/सशक्तिकरण /सिप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	५	०.१३	२५०			५	०.१४	२००		
२.१५.१.२६३	नतिजामुलक योजना तर्जुमा बारे अन्तरक्रिया (कार्यकारी स्तरिय) (उद्यमसीलता रोजगारी मुलक/सशक्तिकरण/सिप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	१	०.०३	५०			१	०.०२	२५		
२.१५.२.१४	पशपन्धी गणनाबारे अवधारणा र पद्धति निर्माण गरी गणना सुरु गर्ने (गोष्ठी तथा कार्यशाला)	२२५१२	२	०.११	२००			२	०.०७	१००		
२.१५.३.८९	चौमासीक बुलेटीन प्रकासन तथा संचार माध्यमबाट प्रवाह (प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन विवरण)	२२५२२	३	०.०८	१५०			१	०.०३	५०		
२.१५.३.९०	वार्षिक प्रगति पुस्तिका प्रकासन (प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन)	२२५२२	३००	०.०९	१७५			१	०.१२	१७५		

क्र.स.	कार्यक्रम/ कृयाकलाप	खर्च शिर्षक	वार्षिक लक्ष्य		पूरक बजेट/रकमान्तरबाट			वार्षिक प्रगति			कैफियत	
			परिणाम	भार	वजेट	थप	घट	अन्तिम बजेट	परिणाम	भार		वजेट
	तथा प्रकाशन विवरण)											
२.१७.५.४१	पशु सेवा सम्बन्धी निकायहरूको व्यवसायिक योजना तयार गर्न सहजिकरण (विविध कार्यक्रम)	२२५२९	३	०.१६	३००				३	०.१४	२००	
२.१७.५.४२	बजेट बक्तव्यमा उल्लेखित कार्यक्रमको मासिक बैठक र प्रगति प्रतिवेदन (विविध कार्यक्रम)	२२५२९	१२	०.१३	२४०				१२	०.०७	१००	
२.१७.५.४३	HRD Plan बनाउने (विविध कार्यक्रम)	२२५२९	१	०.१६	३००				१	०.२०	३००	
२.२०.३.१५	योजना महाशाखालाई विविध खर्च (अन्य विविध खर्च)	२२७११	१२	०.१६	३००				१२	०.२०	३००	
५.१.१०.६४	पशुपन्थी गणनाको पद्धति निर्माण गरि गणना सुरु गर्ने (अन्य)	२६४१३	१	४.७६	९०००				१	०.७८	११५१	
६.३.५.४	उच्च शिक्षा अध्ययनको लागि छात्र छात्रवृत्ति (JT, Btech, B.v sc, M.sc) (उच्च शिक्षा)	२७२११	३३	६.५०	१२२७६				३३	७.६२	११२००	
१४०	ख) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा			७०.८६	१३३८४०				११०९२०	४५.०५	६६२६०	
१४१	कुल जम्मा खर्च			१००.००	१८८८८५				१४६६	४३२८६	१४७०६५	

वित्तिय प्रगति ५४.२९ प्रतिशत

भौतिक प्रगति ९१ प्रतिशत

पशु सेवा विभागमा रु. ४,२६,३६,०००। कार्यक्रम अख्तियारी पठाइएको ।

३.२ पशु विकास सेवा कार्यक्रम

उत्पादन र बजारीकरणको आधारमा अनुदान पाईलट कार्यक्रम: २१ जिल्लाहरूबाट पेश भएका कूल १३७ प्रस्तावहरूको मूल्याङ्कन कार्य सम्पन्न भई कार्यविधि सम्मत ठहरिएका १२२ सहकारी संस्थाहरूलाई कूल ६ करोड, ६३ लाख, ८२ हजार, १ सय ६८ रुपैया १२ पैसा अनुदान वितरण गरिएको,

युवा लक्षित व्यवसायिक गाई भैंसी पालन कार्यक्रम: ४५ जिल्लाबाट प्राप्त १५३४ निवेदनको प्रारम्भिक छनौट गरी केन्द्रिय प्रतिनिधिबाट फिल्ड भेरिफिकेशन भई साना ३२८, मझौला ५१ र ठूला १० गरी कूल ३८९ फार्महरू सुदृढीकरण भई लक्ष्य अनुसार दुध उत्पादनमा योगदान पुगेको छ ।

२० वटा भन्दा बढी गाई/भैंसी पालन गर्ने निजी फार्महरूलाई मिलिकङ्ग मेशिन वितरण कार्यका लागि परेका कूल ४८ वटा प्रस्तावहरूको मूल्याङ्कनबाट २७ वटा फार्महरूलाई अनुदान प्रदान गर्न सफल भई सफा दुध उत्पादन कार्य शुरु भएको छ ।

चरन तथा घाँसे वाली बीउ वृद्धि फार्म गौघाटमा निर्माणाधीन अधुरो प्रयोगशाला र पशु विकास फार्म जिरीमा निर्माणाधीन अधुरो प्रयोगशाला भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।

सहकारीमा आवद्ध कृषकहरूका विमित सुत्केरी भत्ता वितरणका लागि १० जिल्लाहरूबाट सिफारिस भई आएका ९२१ वटा सुत्केरी गाईलाई सुत्केरी पशु आहारा स्याहार भत्ता उपलब्ध गराईएको छ ।

पशु कल्याण कार्यक्रम अन्तरगत वेवारिसे बुढी गाई, बाच्छा-बाच्छी व्यवस्थापन तथा उप पदार्थजन्य उद्योग स्थापना सहयोगका लागि प्रकाशित सूचना अनुसार पर्न आएका ४ वटा संस्थाहरू "वैतरणी धाम सुधार समिति", गोटीखेल, ललितपुर, "वाउन्न कोटी राष्ट्रिय गो सेवा समिति", रुपन्देही, "रेसुङ्गा अर्जुन क्षेत्र संरक्षण तथा पर्यटन व्यवस्थापन समिति", गुल्मी र "गो लोक गोवर्धन गौशाला", झापा मार्फत पशु कल्याण सम्बन्धि विभिन्न संरचनाहरू निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ । सो कार्यका लागि पशु उत्पादन निर्देशनालयबाट प्रति संस्था २५ लाखका दरले कूल १ करोड अनुदान प्रदान गरिएको छ ।

अर्घाखाची, उदयपुर, कपिलवस्तु, गोरखा, पाँचथर, बैतडी, भोजपुर, म्याग्दी, रोल्पा र सिन्धुपाल्चोक गरी जम्मा १० जिल्लाहरूमा एकल महिलाहरूलाई लक्षित गरी पशु पालनमा प्याकेज कार्यक्रम संचालन गरीयो र सो वाट एकल महिलाहरूको आयआर्जनमा सुधार भएको छ ।

नीजि सहकारी समझदारी (PPP) अवधारणामा मुस्ताङ्ग जिल्लामा च्याङ्गा स्रोत केन्द्र स्थापनाको कार्यक्रम अघि बढेको छ । यस अन्तरगत आ. व. २०७३/०७४ मा २ वटा च्याङ्गा खोर निर्माण सम्पन्न भएको छ ।

सहकार्यमा मठ मन्दिरमा वाच्छा-वाच्छी संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम अन्तरगत वनकाली, पशुपति काठमाण्डौ र मथुरा अर्घाखाँचीमा विभिन्न संरचना निर्माणकार्यहरू सम्पन्न भएको र प्रत्येक संस्थालाई पशु उत्पादन निर्देशनालयबाट १० लाखका दरले कूल २० लाख अनुदान प्रदान गरिएको छ।

महिला तथा सामाजिक रूपमा पछाडी परेका सिमान्तकृत समुदाय लक्षित पशुपन्छी पालन कार्यक्रम संचालन भएका २१ जिल्लाहरू अछाम, अर्घाखाँची, खोटाङ्ग, गुल्मी, गोरखा, जाजरकोट, ताप्लेजुङ्ग, दार्चुला, दैलेख, धादिङ्ग, पाँचथर, वझाङ्ग, बाग्लुङ्ग, वैतडी, भोजपुर, महोत्तरी, म्याग्दी, रौतहट, सिन्धुपाल्चोक र सिरहामा प्याकेज कार्यक्रम संचालन गरियो र उक्त कार्यक्रमबाट लक्षित वर्गहरूको आय आर्जनमा सुधार भएको छ। सरकारी फार्म श्रोत केन्द्रहरूको १० वर्षे व्यवसायिक कार्य योजना तयार भई यसको कार्यपत्र समेत प्रस्तुत भईसकेको छ।

पशु नस्ल सुधार राष्ट्रिय अभियान

पशु नस्ल सुधार कार्यक्रम संचालनका लागि कार्यक्रम संचालित ४५ जिल्लाहरूका लागि ५० लिटरको तरल नाइट्रोजन कन्टेनर २५ वटा, तरल नाइट्रोजन कन्टेनर ३० लिटर १६० वटा, मदर कन्टेनर ५० लिटर ३० वटा, सिमेन रेफ्री २ लिटर २०० वटा र सेन्सिङ्ग गन १ वटा खरिद गरि वितरण गरिएको । कृ. ग. मिसन कार्यक्रम संचालित ४५ जिल्लामा तरल नाइट्रोजन र वीर्य ढुवानी भई गाईमा १५३७८७, भैंसीमा ४७९४५ र वाखामा २१०५ गरी जम्मा २०३८३७ वस्तुहरूमा कृत्रिम गर्भाधान गरिएको छ। चरन तथा घासेवाली बीउ वृद्धि फार्म गौघाटमा कार्यालय भवन, प्रयोगशाला भवन, गोठ तथा कलेक्सन यार्ड निर्माण, कर्मचारी तथा कामदार आवास निर्माणकार्य भएको छ।

राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र, पोखरामा जमेको वीर्य उत्पादन ६४७८१७ डोज (७८५८ बोकाको वीर्य समेत)। तरल नाइट्रोजन खरिद १७१४०५ लिटर, तरल नाइट्रोजन उत्पादन २५९५९ लिटर (NLBC), १२८५१ लिटर (Nepalganj) गरी जम्मा ३८८१० लिटर, जमेको वीर्य वितरण ५२१७३९ डोज, तरल नाइट्रोजन वितरण १५४०५५ लिटर भएको छ।

कृत्रिम गर्भाधान गाई २८९६२७, भैंसी ७३०५२, वाखा ६६५४ गरी जम्मा ३६९३३३ मिशन र नियमित दुवै तर्फ गाई ४४३४१४ भैंसी १२०९९७ वाखा ८७५९ गरी जम्मा ५७३१७० वटा पशु वस्तुमा भएको ।

केन्द्रिय गाई/भैंसी प्रवर्द्धन कार्यालय

गाई तर्फ: सुनसरीमा १, नवलपरासी र रुपन्देहीमा १, गोरखा र तनहुँमा १ र वर्दिया, कैलाली र कञ्चनपुरमा १ गरी जम्मा ४ । भैंसी तर्फ: सप्तरीमा १, सर्लाही र महोत्तरीमा १, कास्की, पर्वत र बाग्लुङ्गमा १ र डोटी र डडेलधुरामा १ गरी जम्मा ४ गरी कूल जम्मा ८ श्रोतकेन्द्र स्थापना भएको छ।

केन्द्रिय भेडा/वाखा प्रवर्द्धन कार्यालय

६० जिल्लाका ११४ फार्महरूले अनुदान प्राप्त गरी लक्ष्य अनुसारका कार्य भएको छ।

केन्द्रिय बंगुर कुखुरा प्रवर्द्धन कार्यालय: कार्यक्रम सञ्चालनका लागि कार्यविधि स्वीकृत भएको ।

ग्रामिण कुखुरा प्रवर्द्धन कार्यक्रम लागु भएका २० जिल्लाका ३८२० कृषक परिवारलाई ९५५२० हुर्केका चल्ला वितरण गरिएको र साना किसान लक्षित कुखुरा प्रवर्द्धन कार्यक्रम लागु भएका २० जिल्लाका १७०० कृषक परिवारलाई १२७५०० एक दिने लेयर्स चल्ला वितरण भएको । जम्मा ५५२० कृषक कार्यक्रमबाट लाभान्वित भएका छन्।

बंगुर मिसन कार्यक्रम १५९ प्रस्तावहरूको फिल्ड भेरीफिकेसन भएको । १५ जिल्लाहरूमा ९० वटा बंगुर खोर सुदृढीकरण भएको ।

३.३ पशु आहारा सेवा कार्यक्रम

हिउदे, वर्षे तथा बहुवर्षे घाँस विकास:

- १२३८८ हेक्टरका घाँस लगाउने लक्ष्य रहेकोमा ११९१७ हेक्टरमा लगाइएको घाँसबाट ८३४१९० मे.ट. हरियो घाँस उत्पादन भई पशु नश्ल सुधारबाट जन्मेका ९१४६८ वाच्छा/वाच्छीहरूलाई १२ महिनाको लागि प्रति पशु प्रति दिन २५ के.जी. को दरले आपूर्ति भएको छ।
- १६६८३८ मे. ट. सुख्खा पदार्थबाट २७८०६३ लिटर दुध उत्पादनको लागि थप टि.डि.एन. (Total Digestible Nutrient) आपूर्ति भएको छ।

कन्ट्र्याक्ट फार्मिङबाट हिउदे, वर्षे, बहुवर्षे घाँसको बीउ उत्पादन:

- ६०० हे. कन्ट्र्याक्ट फार्मिङमा हिउँदे, वर्षे, बहुवर्षे, घाँस खेती गर्ने लक्ष्य रहेकोमा ६०० हे. मा कन्ट्र्याक्ट फार्मिङमा घाँस लगाई प्रगति भएको र ७२० मे. ट. हिउदे, वर्षे, बहुवर्षे घाँसको बीउ उत्पादन भई आगामी आ.व. को लागि बीउ आपूर्ति हुने भएको छ।
- १५२ वटा साइलोपिट निर्माण गर्ने लक्ष्य रहेकोमा १४५ वटा साइलोपिट निर्माण भई १७४० मे.ट. साइलेज बनाउन सकिने व्यवस्था भएको छ।
- हाइड्रोपोनिक्स जडान गर्ने ९ वटा लक्ष्य रहेकोमा ८ वटा जडान गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ र यसले आगामी दिनहरूमा फ्रेस घाँस उत्पादन हुने व्यवस्था गरिएको छ।

३.४ पशु स्वास्थ्य, रोग अन्वेषण सेवा तथा क्वारेन्टाईन कार्यक्रम

आ.व. २०७३।७४ मा संचालन भएका मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू:

क) पशु स्वास्थ्य नियमन कार्यक्रम:

७५ जिल्ला पशु स्वास्थ्य नियमन कार्यक्रम संचालन गरी जिल्लामा रहेका वधस्थल, वधशाला, मासु पसल, औषधि पसल, ह्यचारी, फार्मको नियमन तथा तथ्यांक व्यवस्थापन तथा रिपोर्टिङ तथा

अनुगमन भई गुणस्तरीय दूध, अण्डा, मासुको उत्पादनमा सहयोग हुनुका साथै जनस्वास्थ्य संरक्षण हुने अपेक्षा गरिएको छ। त्यसै गरी विश्वस्तरमा विकसित हुंदै गएको एक स्वास्थ्य अवधारणा अनुसार पशु स्वास्थ्य, मानव स्वास्थ्य तथा वातावरण स्वास्थ्य समेतलाई एकै स्थलमा समस्या पहिचान तथा समाधानका उपायहरू यकिन गरी अवलम्बन गर्न एक स्वास्थ्य अवधारणा (One Health Hub) अनुसार कार्य गर्न वान हेल्थ हब स्थापना गरी सो बाट आवश्यक कार्यक्रम संचालन गर्न कार्यक्रम समावेश गरिएको छ ।

पशु स्वास्थ्य सेवा कृषकको घर दैलोमा प्रदान गर्ने कार्यमा अग्रणी स्थानमा रहेका तालिम प्राप्त ग्रामिण पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता तथा पशु स्वास्थ्य प्राविधिकलाई परिचालन गरी स्वरोजगार प्रदान गर्न ७५ वटै जिल्लामा स्थापित पशु स्वास्थ्य घुम्तिकोष बाट निर्ब्याजी ऋण लगानी गरिदै आएको छ, जसबाट रोजगारीका लागि विदेश पलायन हुने तालिम प्राप्त युवालाई देश भित्रै रोजगारको अवसर उपलब्ध हुने र सो को प्रतिफल स्वरूप ग्रामिण भेगका कृषकले घरदैलोमा नै प्राथमिक भेटेरीनरी सेवा प्राप्त गरी पशुधन संरक्षण हुने अपेक्षा गरिएको छ। आ.व. २०७३/०७४ मा पशु स्वास्थ्य नियमन कार्यक्रम तथा सोका लागि विनियोजित बजेट रु ३८७९५ हजार स्थानीय तहमा हस्तान्तरण गरिएको छ।

ख) राष्ट्रिय रोग नियन्त्रण कार्यक्रमहरू:

बाख्रामा फैलिने पि.पि.आर रोग, बंगुरमा फैलिने स्वाइन फिभर रोग तथा ग्रामीण कुखुरामा फैलिने रानीखेत तथा चौपायाहरूमा फैलिने खोरेत रोग तथा भ्यागुते र चरचरे रोगबाट सुरक्षित गरी खाद्य सुरक्षा तथा आय वृद्धिका साथै आयात प्रतिस्थापन समेतमा सहयोग गर्न राष्ट्रिय पि.पि.आर. रोग नियन्त्रण कार्यक्रम, राष्ट्रिय खोरेत रोग नियन्त्रण कार्यक्रम, राष्ट्रिय रानीखेत रोग नियन्त्रण कार्यक्रम, राष्ट्रिय स्वाइन फिभर रोग नियन्त्रण कार्यक्रम र राष्ट्रिय एच. एस. वि. क्यू. रोग नियन्त्रण कार्यक्रम संचालन भएको छ । जस अन्तरगत ५० लाख भेडा बाख्रामा निःशुल्क पि.पि.आर. खोप, १५ लाख गाई भैंसीमा निःशुल्क खोरेत खोप कार्य तथा खोरेत रोगको नियमित सर्भिलेन्स, ग्रामीण कुखुरामा ६ लाख निःशुल्क रानीखेत भ्याक्सीन, बंगुरहरूमा ४ लाख डोज निःशुल्क स्वाइन फिभर खोप तथा पशुहरूमा ४ लाख ५० हजार निःशुल्क एच. एस. र वि.क्यू. खोप कार्यक्रम संचालन भएको छ ।

ग) खोप उत्पादन तथा वितरण

बाख्रापालन, बंगुरपालन तथा ग्रामीण कुखुरा पालन व्यवसायमा पि.पि.आर., स्वाइन फिभर, रानीखेत रोग तथा भ्यागुते र चरचरे रोगका कारण व्यहोर्नु परेको ठूलो आर्थिक नोक्सानीलाई कम गरी ती रोग विरुद्ध प्रयोग हुने खोप आपूर्ति कार्यलाई प्राथमिकताका साथ उत्पादन गर्ने लक्ष्य राखिएको छ। यसका अतिरिक्त पशुपन्छीमा लाग्ने महामारी रोग विरुद्ध प्रयोग हुने विभिन्न किसिमका खोप आपूर्ति गर्दै राष्ट्रलाई आत्मनिर्भर गर्दै लाने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ। यस क्रममा केन्द्रीय जैविकी उत्पादन प्रयोगशालाबाट पशुपन्छीमा प्रयोग हुने विभिन्न १२

प्रकारका खोप उत्पादन (भेडा बाखा मा प्रयोग हुने पि.पि.आर. खोप उत्पादन ५५ लाख डोज, गाई भैंसीमा प्रयोग हुने व्याक्टेरियल खोप उत्पादन (एच. एस., वि. क्यू. एन्थ्राक्स र एच. एस. र वि. क्यू. कम्बाईड) ६ लाख ५० हजार डोज, वंगुर मा प्रयोग हुने स्वाईन फिभर उत्पादन ५ लाख डोज, कुखुरामा प्रयोग हुने रानीखेत एफ.स्टेन. १२०,०००,०० डोज, रानीखेत आर. टु. बि. ३००,०००,० डोज, रानीखेत हिट स्टेवल ७००,००० डोज, गम्वारो लाईभ ५००,०००,० डोज गरी राष्ट्रिय रोग नियन्त्रण कार्यक्रममा निःशुल्क र अन्यको हकमा स्थानीय स्तरमा विक्रि वितरण गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिएको छ ।

यसै गरी रेविज भ्याक्सिन उत्पादन प्रयोगशालाबाट देशका विभिन्न स्थानमा समय समयमा देखा पर्ने प्राणघातक रेविज रोग नियन्त्रण गरी जनस्वास्थ्य संरक्षण गर्न पशुका लागि प्रयोग हुने ८५ हजार डोज एन्टिरेविज खोप उत्पादन भएको छ। सो खोप जिल्लामा उपलब्ध गराउनुका साथै पांच वटै क्षेत्रीय प्रयोगशालाहरुमा रेविज भ्याक्सिन बैंकको रूपमा आकस्मिक प्रयोजनको लागि खोप संचय गरी आवश्यकता अनुसार परिचालन गर्न कार्यक्रम संचालन भएको छ ।

साथै पशुपन्छीहरुको रोग विरुद्ध प्रयोग हुने खोप उत्पादन कार्यलाई थप विस्तार गर्न केन्द्रीय जैविकी उत्पादन प्रयोगशाला तथा रेविज भ्याक्सिन उत्पादन प्रयोगशाला लाई सुदृढिकरण गरी GMP अनुरूप खोप उत्पादन गर्ने लक्ष्य राखिएको छ।

घ) जनस्वास्थ्य संरक्षण सम्बन्धि कार्यक्रम:

रोग नियन्त्रणका क्रममा प्रयोग भइरहेका एन्टीबायोटिक लगायतका औषधीहरुको अवशेष (Residue) को मात्रा आदिका कारण पशु स्वास्थ्य तथा जनस्वास्थ्यमा असर परिरहेको छ। यस बारे एन्टिबायोटिक रेजिस्टेन्स अवस्था बारे जनचेतना अभिवृद्धि, दुध र मासुमा औषधीको अवशेष जाँच तथा स्वच्छ दुध, मासु उत्पादन तथा जुनोटिक रोग सम्बन्धि प्रचार प्रसार आदि कार्यक्रम संचालन गरिएका छन्। मासु जाँच ऐन नियम कार्यान्वयन गर्न उपत्यका भित्रका मुख्य वधस्थल तथा मासु पसल र उपत्यका बाहिर अनुगमन, स्थानीय स्तरका मासु व्यवसायी तथा विभिन्न सरोकारवालाहरुको सहभागितामा अन्तरक्रिया कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्ने लक्ष्य राखिए अनुरूप कार्य भएको छ ।

ङ) उपचार सेवा

केन्द्रीय पशु चिकित्सालयबाट पशु चिकित्सा सम्बन्धि अत्याधुनिक प्रविधि उपलब्ध गरी प्रभावकारी उपचार सेवा प्रदान हुने अपेक्षा गरिएको छ। साथै पशु चिकित्सक तथा पशु स्वास्थ्य प्राविधिकहरुलाई विशेषज्ञता तालिम कार्यक्रम संचालन भएका छन्। कुकुर बन्ध्याकरण तथा रेविज रोग नियन्त्रण कार्यक्रम संचालन गरी राजधानीमा छाडा कुकुर संख्या न्यूनिकरण तथा कुकुरबाट मानिसमा रेविज रोग संक्रमण न्यूनिकरणमा सहजिकरण गरिएको छ। यसै गरी पशु चिकित्सा सम्बन्धि आधुनिक प्रविधि उपलब्ध गराइ प्रभावकारी उपचार सेवा प्रदान गर्न केन्द्रीय

पशु चिकित्सालय लाई Veterinary Referral Hospital को रूपमा विकास गर्न भवन निर्माण कार्य भइरहेको छ ।

देशमा समय समयमा देखा पर्ने पशुपन्छीका रोगहरुबारे सरोकारवाला सबैमा जानकारी गराउने उद्देश्यले मासिक, चौमासिक, अर्धवार्षिक तथा वार्षिक रूपमा रिपोर्टिङ्ग गर्नु पर्ने अन्तराष्ट्रिय प्रावधान अनुरूप भेटेरिनरी ईपिडिमियोलोजिकल सर्भिलेन्स तथा रिपोर्टिङ्ग सम्बन्धि कार्यक्रमहरु संचालन भएको छ। पशुपन्छीका रोग रोकथाम, नियन्त्रण तथा उन्मूलन गर्न पशु स्वास्थ्य आपत्कालीन व्यवस्थापन, एच.पि.इ.डि. नियन्त्रण तयारी तथा व्यवस्थापन जस्ता कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिएको छ। यस कार्यबाट रोगको नियन्त्रण भई पशु तथा पशुजन्य उत्पादनमा बृद्धि भई अर्थतन्त्रमा सकारात्मक प्रभाव पर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

च) प्रयोगशाला सेवा कार्यक्रम

केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, राष्ट्रिय पन्छी रोग अन्वेषण प्रयोगशाला तथा पांच वटै क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला तथा राष्ट्रिय खोरेत तथा महामारी रोग प्रयोगशालाको सेवालाई प्रभावकारी बनाउन रोग निदान लगायतका कार्यक्रमहरु संचालन गरिएका छन् ।

प्रयोगशालाबाट पारासाइटोलोजिकल, माइक्रोवायोलोजिकल, सिरोलोजिकल, भाइरोलोजिकल, वायोटेक्नोलोजी परिक्षण सम्पन्न भई कृषकहरुले सेवा पाउने तथा रोगको निदान र नियन्त्रण हुने तथा राष्ट्रिय रोग नियन्त्रण कार्यक्रम तर्फको खोप लगाइएका जनावरहरुको नमूना संकलन भई रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता विकास भए नभएको यकिन हुने, खोरेत रोगको सिरोटाइप पहिचान गरी रोग नियन्त्रणमा सहयोग पुग्ने तथा प्राविधिकहरुलाई प्रयोगशाला सम्बन्धि तालिम कार्यक्रमहरु प्रयोगशाला सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत संचालन भएको छ। प्रयोगशालाको नतिजालाई राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा अझ विश्वासिलो बनाउन प्रयोगशालाहरुमा अत्याधुनिक प्रविधिको पि.सि.आर. सुविधा विकास गरि डिफरेन्सियल डायग्नोसिस सहित सेवाग्राहीलाई भरपर्दो नतिजा प्रदान गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिएको छ। साथै केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशालाले वर्ड फ्लु, पि.पि.आर., जापानिज इन्सेफलाइटिस, पि.आर.आर.एस, लगायतका रोगको निदान गर्ने, राष्ट्रिय रिफरल प्रयोगशालाको रूपमा कार्य गरी अन्तर्राष्ट्रिय प्रयोगशालाहरूसंग सम्बन्ध स्थापना गर्ने जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन गरिएको छ । यसको लागि केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशालालाई BSL 2+ र राष्ट्रिय पन्छी रोग अन्वेषण प्रयोगशाला तथा क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशालाहरुलाई BSL 2 प्रयोगशालामा स्तरोन्नती गरिएको छ। यसै गरी जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरुमा प्रयोगशाला सेवालाई गुणस्तरीय बनाउन गत आ.व. मा १६ वटा जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरुमा प्रयोगशाला सेवा व्यवस्थित गर्न पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमहरु सम्पन्न भएका छन्। यसबाट समयमा नै पशुपन्छीहरुको रोगको निदान हुन गई सही उपचारको उपलब्धताले पशुधनको संरक्षण गर्न टेवा पुग्ने विश्वास लिइएको छ ।

प्रयोगशालाको सेवालार्ई प्रभावकारी बनाउन रोग निदान कार्यक्रमहरू संचालन गरिएको छ। केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला त्रिपुरेश्वर लगायत अन्य प्रयोगशालाहरू सुदृढिकरण गरी Laboratory Information Management System (LIMS) लार्ई कार्यान्वयन गरिएको छ। अन्तर्राष्ट्रिय प्रयोगशालाहरूसंग सम्बन्ध स्थापना गरी रोग निदान कार्य तथा प्रयोगशालाको नतिजालार्ई राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा अझ विश्वासिलो बनाउने कार्यक्रमहरू संचालन गरिएको छ। स्थानीय स्तरमा रोग निदान कार्यलार्ई छिटो छरितो बनाउन जिल्लामा रहेका बेसिक ल्यावहरूलार्ई अपग्रेड गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन भएको छ। जुनोटिक रोगहरू तथा सिमाविहीन पशु रोगहरू (Transboundary Animal Diseases) हरुको नियन्त्रण गर्न आवश्यक Surveillance Plan, Strategy, Standard (zooning) तथा संरचना सुधारका कार्यक्रम संचालन गरिएको छ।

छ) पशु क्वारेन्टाईन कार्यक्रम

स्वस्थ पशु तथा पशुजन्य पदार्थको आयात निर्यात सुनिश्चित गर्नका लागि केन्द्रीय पशु क्वारेन्टाईन कार्यालय, ८ वटा पशु क्वारेन्टाईन कार्यालयहरू तथा २४ पशु क्वारेन्टाईन चेकपोष्टहरूबाट क्वारेन्टाईन सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन भएको छ। जस अन्तरगत नाकामा क्वारेन्टाईन जांच भई स्वस्थ पशु तथा पशुजन्य पदार्थको आयात निर्यात भएको छ, क्वारेन्टाईन नाकाबाट प्राप्त तथ्यांक अद्यावधिक भएको छ र नाकामा रोगको जोखिम विश्लेषण को आधारमा स्वस्थ पशु तथा पशुजन्य पदार्थको आयात तथा सो सम्बन्धि रिपोर्टिङ गरेको छ।

विगत ३ वर्षमा आयात भएका मुख्य वस्तुहरूको विवरण :

सि.न.	विवरण	ईकाइ	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४
१	गार्ई/गोरु/बाच्छा/बाच्छी	संख्या	८१९८	८८६४	६,५४८
२	राँगा/भैसी/पाडा/पाडी	संख्या	७६२३५	४२३९३	६१,५८२
३	बोका/बाखा	संख्या	४६६७४२	४२७३९३	५,०२,१२५
४	प्यारेन्ट स्टक चल्ला लेयर्स	संख्या	८९७७१	५४१६८	३,०६,२४४
५	प्यारेन्ट स्टक चल्ला ब्रोइलर	संख्या	१०९३३३६	९२७६७०	१५,८५,२४५
६	खाने माछाको भुरा	संख्या	१५९४८९९१	७५१२३६०	३७,८१,५९२
७	खाने माछा	मे.ट.	१११७६.८७	७१५३.४८	११,२२०.२०
८	दुध	मे.ट.	७८३.३७	४५३.६५	६२६
९	फिड सप्लिमेन्ट	मे.ट.	९२०.४९	९७९.९५	३,६७७

विगत ३ वर्षमा निर्यात भएका मुख्य वस्तुहरूको विवरण :

सि.न.	विवरण	ईकाइ	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४
१	राँगा/भैंसी/पाडा/पाडी	संख्या	३४६२	५९७०	१२६२
२	बोका/बाखा	संख्या	७२९१	१४८८	१,६४५
३	बंगुर/सुँगुर	संख्या	१३१३६	५७७६	९७४
४	दुध	मे.ट.	२८९	२९७	२४०
५	छाला	व.मि.	५२४०३४	१४०२५९	८४५५८
६	गोट पोलिक्लोनल एन्टीबोडि	मि.ग्रा.	३५९५	४०६१	४,०३६
७	मह	मे.ट.			७

३.५ पशुपन्छी बजार प्रवर्द्धन कार्यक्रम

पशुपन्छी बजार प्रवर्द्धन निर्देशनालयबाट आ.व. २०७३/७४ मा साझेदारी कार्यक्रम अन्तर्गत मुख्य रूपमा मासुजन्य उद्योग प्रवर्द्धन, साना डेरी उद्योग प्रवर्द्धन, व्यवस्थित मीट मार्ट स्थापना, पशु बधशाला स्थापना जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन गरिएको थियो। पशुपन्छी बजार प्रवर्द्धन सम्बन्धि कार्यक्रम सो निर्देशनालय, क्षेत्रीय निर्देशनालयहरू र जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरूबाट संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ। पशुपन्छी बजार प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरूबाट मन्त्रालयको प्रतिबद्धतामा उल्लेखित २ वटा अभियानहरू (गोठ देखि ओंठ सम्म स्वच्छ दुध र बधशाला देखि भान्सासम्म स्वच्छ तथा स्वस्थ मासु) मा योगदान पुग्ने देखिन्छ।

पशु हाट बजार निर्माण सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत नवलपरासी, दाङ्ग, सुनसरी, रौतहट, अछाम, कैलाली, बाँके, सर्लाही र तेह्रथुम जिल्लामा गरी जम्मा १० स्थानमा कार्यक्रम संचालन भएको छ। पशु बधशाला स्थापना कार्यक्रमका लागि दुई पटकसम्म प्रस्ताव आह्वान गरिएको तर प्राप्त प्रस्तावहरूको छनौट तथा मूल्याङ्कन समितिद्वारा प्रस्ताव छनौट गरी स्थलगत प्रमाणिकरण गर्दा उक्त प्रस्तावकहरूसँग साझेदारी गर्न मनासिव नरहेको ठहर भएको, र पुनः सूचना आह्वान गरी सम्पूर्ण प्रकृया पुन्याई कार्यक्रम गर्न समय अभाव भएको हुनाले कार्यक्रम सम्पन्न हुन सकेन।

संचालित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरूको उपलब्धि मुलक सारांश

- आ.व. २०७३।७४ मा प्रचार प्रसार संबन्धि कृयाकलाप डकुमेन्ट्री तयारी (प्रचार प्रसारका सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)
 - १) लोकल कुखुरा ब्यवस्थित पालन ।
 - २) दुध जन्य पदार्थको विविधिकरण ।
 - ३) मासु जन्य पदार्थको विविधिकरण ।
 - ४) जुनोसिस रोगहरू (रेविज, ब्रुसोलोसिस, टेनियासिस आदि)
 - ५) रेडियो TV बाट पशुपन्छी पालन तथा प्रदर्शन सफलताको कथा १२ पटक प्रसारण ।

६) जानकारीमुलक प्रविधिहरु सम्बन्धि पुस्तिका, पोष्टर, लिफलेट तयारी प्रकाशन र वितरण (१०,००० प्रति)।

७) पशुपन्छी क्यालेण्डर (३००० प्रति)।

८) पशुपन्छी डायरी (२००० प्रति)।

• सेवा परामर्श अन्तरगत

- ग्रा.प.स्व.का.हरुको तालिम प्रभावकारिता अध्यायन।

- ५ वर्षे तालिम अवधारणा पत्र तयारी।

- म्यानुयलहरुको तयारी (बाखापालन तालिम पुस्तिका र गाई भैंसीपालन तालिम पुस्तिका)

- E-library software निर्माण।

यसबाट प्रविधिक कृषक व्यवसायी (उद्यमीस्तरमा ज्ञान सिप क्षमता अभिवृद्धि भई पशुपन्छीको व्यवसायीकरण तथा गुणस्तरिय पशु जन्य उत्पादन वृद्धिमा टेवा एवं आयआर्जन र स्वरोजगारमा सहयोग पुगेको।

• पूँजीगत अन्तर्गत सूचना केन्द्र तथा भिडियो अडिट यूनिट भवन निर्माण।

E library को व्यवस्थापन तथा ICT मा आधारित Training को लागि १० वटा Laptop Training Hall मा जडान र तालिममा उपयोग।

पशुपन्छी बजार प्रवर्द्धन निर्देशनालयबाट साकेदारीमा सम्पन्न मुख्य कार्यक्रमको विवरण

क्र.सं.	विवरण	इकाई	वार्षिक लक्ष्य	वार्षिक प्रगति
१	जि.प.से.का. का सम्बन्धित प्राविधिकलाई बजार सूचना सफ्टवेयर तालिम	संख्या	१	१
२	दुग्ध उद्यमीहरुलाई स्वच्छ दुध उत्पादन विविधिकरण र उपभोग प्रवर्द्धनका लागि अन्तरक्रिया गोष्ठी	पटक	२	२
३	औद्योगिक मेला महोत्सव प्रवर्द्धन र सहभागिता	पटक	१०	१०
४	पन्छी व्यवसायीहरुसंगको समन्वयमा राष्ट्रिय पोल्ट्री दिवस मनाउने	पटक	१	१
५	मासुजन्य उद्योग प्रवर्द्धन	संख्या	२५	२५
६	साना डेरी उद्योग प्रवर्द्धन	संख्या	२५	२५
७	व्यवस्थित मीट मार्ट स्थापना	संख्या	२०	२०

३.६ पशु सेवा तालिम कार्यक्रम

पशुजन्य पदार्थ उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गरी आयआर्जन तथा रोजगारीका अवसर श्रृजना गरी गरीवी न्यूनिकरणमा योगदान पुऱ्याउने हेतुले कृषकहरुको माग र नेपाल सरकारको

प्राथमिकताका आधारमा पशुपन्छी पालनका विभिन्न पक्षहरूमा कृषकले बुझ्ने र तुरुन्तै काममा आउने विषयहरू जस्तै: उचित गोठ खोरको व्यवस्था, आहाराको लागि घांस लगाउने, सो को संरक्षण तथा ठीकसंग उपयोग गर्ने तरिका, नश्ल सुधारको व्यवस्था, पशुपन्छी लाई रोगव्याधिबाट बचाउन वा विरामी हुँदा उपचारमा ध्यान दिनु पर्ने पक्ष, उत्पादित पशु तथा पशु जन्य पदार्थको बेचबिखन तथा बजार व्यवस्था आदि साझा चासोका विषयमा इच्छुक पशु पालक कृषकहरूलाई व्यवहारिक तालिम दिइएका छन्। विभिन्न किसिमका विषय विशेष, आधारभूत सेवाकालीन, प्रशिक्षक प्रशिक्षण तथा संस्थागत विकास सम्बन्धि तालिम सञ्चालन गरि कार्यरत प्राविधिक जनशक्तिलाई दक्ष एवं सक्षम बनाउन मद्दत पुऱ्याइएको छ, सार्वजनिक निजि क्षेत्र साझेदारीको अवधारणामा पशु सेवा क्षेत्रमा जनशक्ति विकास तथा कार्यरत जनशक्तिको दक्षता अभिवृद्धि गरिएको छ।

३.७ आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को मन्त्रालय र मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरूको ब.शि.नं. अनुसार बजेट तथा खर्चको वित्तीय विवरण
१. बजेट र खर्चको अवस्था:

नेपाल सरकार

पशुपन्थी विकास मन्त्रालय

२०७३/७४ रकम रु. हजारमा

ब.शि.नं.	वार्षिक विनियोजन			वार्षिक खर्च			खर्च (%)
	पूँजिगत	चालु	जम्मा	पूँजिगत	चालु	जम्मा	
पहिलो प्राथमिकता (P1) मा रहेका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू							
३२७०१३/४ पशुपन्थी विकास मन्त्रालय	५५०४५	१३३८४०	१८८८८५	१३५७६.३	६६२६०.४	७९८३६.७	४२.२७
३२७१०२ लाइभस्टक सेक्टर इन्फोभिसन आयोजना	३६४१	७१२९५	७४९३६	५७७३	१०४३७	१६२१०.०	२१.६३
३२७१०१ पशु स्वास्थ्य	८५९२१०	७७०३६५	१६२९५७५	६८३३६६.५	७०२६४०.६	१३८६००७	८५.१
३२७१०३ पशु विकास सेवा	३७७९२	१०८२३७०	१४६०१६२	२७०८६५	९७०१००	१२४०९६५	८५.०
३२७१०४ पशु सेवा तालिम तथा प्रसार	२६४५०	७१४८६	९७९३६	२०५१४	६७३४१	८७८५५	८९.७
३२७१०५ पशु आहारा सेवा	२३३२५	२०४६१३	२२७९३८	१९६००	१८३१००	२०२७००	८८.९
३२७१०६ पशुपन्थी बजार प्रवर्द्धन	६००	५२२८८९	५२३४८९	५९९	२८२२५१.४	२८२८५०.४	५४.०
३२७१०७ पशुपन्थी विकास फार्महरू	६५५००	१८४१०१	२४९६०१	५६०४०	१७३७८	२२७४१८	९१.१
३२७१०९ हिमाली	५५५००	७२९४२३	७८४९२३	४७८४१	४७४३३९	५२२१८०	६६.५
३२३८०१ पशु सेवा प्रसार	३०५९४३	२०६१७५१	२३६७६९४	२६९६१८	१८५३३५२	२१२२९७०	८९.७

ब.शि.नं.	वार्षिक विनियोजन			वार्षिक खर्च			खर्च (%)
	पूँजिगत	चालु	जम्मा	पूँजिगत	चालु	जम्मा	
३२७८०२ कणाली अचल पशु विकास	५००	४९०९३	४९५९३	५००	४८२२८.१	४८७२८.१	९८.३
३२७०१२ पशु सेवा विभाग	१४१०००	३८६२४९	५२७२४९	४७०८०	३६०३८७.४	४०७४६७.४	७७.३
३२७०१३ क्षेत्रिय पशु सेवा निर्देशनालय	२००००	५१८६६	७१८६६	१८२११	४९७८७.५	६७९९८.५	९४.६
३२७११३२ NTIS	०	४६४५	४६४५	०	३१८५	३१८५	६८.६
३२७१३ सहकारी खेति	०	४७७०५	४७७०५	०	४७१७३.६	४७१७३.६	९८.९
पहिलो प्राथमिकता (P1) मा रहेका आयोजनाहरु जम्मा	१९३४५०६	६३७१६९१	८३०६१९७	१४५३५८४	५२८९९६१	६७४३५४५	८१.२
दोश्रो प्राथमिकता (P2) मा रहेका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु							
३२७१०८३ कृषि विकास योजना अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम	०	११६९७८	११६९७८	०.०	९३९६१	९३९६१	८०.३२
३२७०१४ नेपाल पशु चिकित्सा परिषद्	०	४९८१	४९८१	०	४८९४	४८९४	९८.२५
३२७११० राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्ड	१५४०	५९९४३	६१४८३	१४६२.९	४८२९०	४९७५३	८०.९२
दोश्रो प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रमको जम्मा	१५४०	१८१९०२	१८३४४२	१४६३	१४७१४५	१४८६०८	८१.०१
कुल जम्मा	१९३६०४६	६५५३५९३	८४८९६३९	१४५५०४७	५४३७१०६	६८९२१५३	

भौतिक प्रगति

९२.१

वित्तिय प्रगति

८१.१८

३.८ आ.व. २०७३/०७४ को मुख्य मुख्य उपलब्धिहरु

आ.व. २०७३/०७४ मा विभिन्न शिर्षक अन्तर्गत उपलब्धी हासिल गरेको छ । ती शिर्षक अनुसारको उपलब्धी निम्न अनुसार छन् :

३.८.१ ३२७११३ सहकारी खेती कार्यक्रम

- २१ जिल्लाका २० बंगुर सहकारी स्थापना भई ५०० कृषक लाभान्वित
- १००० वटा बंगुरका पाठापाठी वितरण
- २० वटा बंगुरको खोरनिर्माण सुधार
- २० वटा सहकारी बंगुरफार्ममा विद्युत जडान
- २० वटा सहकारी बंगुरफार्ममा खानेपानी जडान
- १० जिल्लामा १० कुखुरा सहकारी स्थापना भई २५० कृषक लाभान्वित
- १०००० संख्यामा कुखुराका चल्ला वितरण
- १० वटा कुखुराको खोरनिर्माण सुधार
- १० वटा सहकारी कुखुरा फार्ममा विद्युत जडान
- १० वटा सहकारी कुखुरा फार्ममा खानेपानी जडान
- बंगुरपालन ब्रोसर प्रकाशन

३.८.२ ३२७१०१ पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम

- रेबिज भ्याक्सिन उत्पादन ८०००० डोज
- अन्य विभिन्न भ्याक्सिन उत्पादन २७४१४ हजार मात्रा
- २६० संख्यामा पशु खोपको गुणस्तर परिक्षण
- राष्ट्रिय खोरेत रोग नियन्त्रण खोप तथा व्यवस्थापन ९०० हजार मात्रा
- राष्ट्रिय पि. पि.आर. रोग नियन्त्रण खोप तथा व्यवस्थापन ६१५५ हजार मात्रा
- राष्ट्रिय रानीखेत रोग नियन्त्रण खोप तथा व्यवस्थापन ६०० हजार संख्या
- राष्ट्रिय एस.एस. वि.क्यू रोग नियन्त्रण खोप तथा व्यवस्थापन २५० हजार संख्या
- राष्ट्रिय स्वाइन फिवर रोग नियन्त्रण खोप तथा व्यवस्थापन ४०० संख्या
- ६५००० संख्यामा पशुवस्तुहरुको क्वारेन्टाइन जाँच
- खोरेत लागेका पशुबाट १६८ नमुना संकलन
- ७ वटा केन्द्रिय तथा क्षेत्रिय पशु रोग अन्वेषण तथा परीक्षण प्रयोगशाला BSI2+ मा स्तरोन्नति भएको
- १५ वटा जिल्ला पशु सेवा कार्यालयका प्रयोगशालाहरुको स्तरोन्नति भै ल्याव सम्बन्धि काममा सहजमा भएको

३.८.३ ३२७१०३ पशु विकास कार्यक्रम

- जमेको बिर्य उत्पादन ६४७.८ हजार डोज
- २१०.२ हजार लिटर तरल नाइट्रोजन उत्पादन तथा खरिद
- १५४ हजार लिटर तरल नाइट्रोजन वितरण
- ५१८ संख्यामा पशु उत्पादन सामाग्रीको नमुना संकलन परिक्षण विश्लेषण
- कृतिम गर्भाधान संख्या २०१७३२ मिशन तर्फ मात्र
- ५ संख्यामा भेडाको श्रोत केन्द्र विकास
- १५ संख्यामा सामुदायिक बाखा श्रोत केन्द्र विकास
- गाई/भैंसीको बृहत्तर श्रोत केन्द्र विकास ८ वटा
- सहकार्यमा नमुनाको लागि २ वटा मिल्कीङ्ग पार्लरको स्थापना
- युवा लक्षित गाई भैंसी कार्यक्रम अन्तरगत फार्म सुदृढिकरण ३८९ संख्यामा
- १७ जिल्लामा ५२ संख्यामा युवा लक्षित बंगुर कार्यक्रम अन्तरगत फार्म सुदृढिकरण
- ११४ संख्यामा युवा लक्षित बाखा कार्यक्रम अन्तरगत फार्म सुदृढिकरण
- पोखरा पशु विकास फार्ममा वोयर बाखाको न्युक्विलयर्स फार्म स्थापना
- १० जिल्लामा सहकारीमा आवद्ध ९२१ संख्यामा कृषकहरुका बिमित पशुलाइ सुत्केरी भत्ता वितरण
- २० जिल्लाका ३८२० कृषक परिवारमा ८ हप्ते ९५.५३ हजार चल्ला वितरण
- २० जिल्लाका १७०० साना कृषक परिवारमा १२७.५ हजार संख्यामा १ दिने चल्ला वितरण
- १५ जिल्लामा "पिग मिशन" कार्यक्रम अन्तरगत १५ वटा मल्टिपिकेशन फार्म ७५ वटा पिगलेट २४० वटा फ्याट्नेर फार्म सुदृढिकरण

३.८.४ ३२७१०५ पशु आहारा विकास कार्यक्रम

- सबै कार्यक्रमबाट कुल ११९१७ हेक्टर खेतमा घाँस खेती
- १० जिल्लाका कबुलियती बनमा घाँसको श्रोत केन्द्र स्थापनाको लागि ५ हेक्टर जग्गामा बहुवर्ष घाँसको सेट्स वितरण
- कबुलियती समुहमा ६० वटा बोका वितरण
- एक जिल्ला १ घाँसेवाली श्रोत केन्द्र स्थापना ७४ संख्या
- ७८० हेक्टरमा घाँसको सेट्स/ बीउ वितरण
- ७४ संख्यामा सिँचाइ सेट वितरण
- हिलव्यारो ७४ संख्यामा वितरण
- नर्सरी निर्माण ७४ संख्यामा
- बाह्रै महिना हिरयो घाँस विकासको लागि १२ जनालाई तालिम
- खर्क विकासको लागि १००० मिटर गोरेटो बाटो निर्माण

- २०० हेक्टर चरन खर्कमा घाँसको बीउ छरिएको
- १०० हेक्टरमा खर्क संरक्षण
- ६०० हेक्टरमा कन्ट्र्याक फार्मिङ्गबाट बीउ उत्पादन
- १४५ संख्यामा साइलोपिट निर्माण
- जम्मा ५०० हेक्टरमा हिँउदे घाँसको प्याकेजमा अनुदान ०.५ हे र १.० हे
- जम्मा २३८ हेक्टरमा बहु वर्षे घाँसको प्याकेजमा अनुदान ०.५ हे र १.० हे
- ८ वटा हाइड्रोपोनिक्स सेट जडान

३.८.५ ३२७१०६ पशुपन्छी बजार प्रवर्द्धन कार्यक्रम

- १ पटक बजार सूचना सफ्टवेयर तालिम
- दुग्ध उद्यमीलाई स्वच्छ दुग्ध उत्पादन विविधिकरण अन्तरकृया
- पशु बधशाला निर्माण सुधार - संख्या २
- पशु हाटबजार निर्माण सुधार -संख्या ७
- पशु संकलन केन्द्र ४ वटा निर्माण
- २५ वटा साना डेरी उद्योग प्रवर्द्धन
- २५ वटा मासुजन्य उद्योग प्रवर्द्धन
- २० वटा व्यवस्थित मिटमार्ट स्थापना भएको
- ५५ वटा चिलिङ्ग भ्याट वितरण

३.८.६ ३२७१०७ पशु विकास फार्म

- २० वटा गाईको बाच्छाबाच्छी उत्पादन
- ११२० वटा बंगुरको पाठापाठी उत्पादन
- ६९ वटा भैसीको पाडापाडी उत्पादन
- १६७ वटा भेडाको पाठापाठी उत्पादन
- ६८५ वटा बाख्राको पाठापाठी उत्पादन
- ३५२ हजार संख्यामा कुखुराको चल्ला उत्पादन
- २३० के.जी. इनोकुलम उत्पादन

३२७१०८ पशु सेवा तालिम कार्यक्रम

- १४३ जनालाई अधिकृतस्तर तालिम
- ५७२ जनालाई सहायकस्तर तालिम
- १७९० जनालाई कृषक तथा व्यवसायी तालिम

३.८.७ ३२७०१२ पशु सेवा विभाग

- १४९७ जना एक गा.वि.स. एक प्राविधिक परिचालनबाट कृषकका वस्तुहरु उपचार तथा व्यवस्थापनमा सहजता
- पोखरामा पोर्क पार्क स्थापनाबाट बंगुरका सहकारी कृषकहरु बंगुर उत्पादनमा उत्साही भएको

३.८.८ ३२७११२ नेपाल एकिकृत व्यापार रणनीति

- ५ वटा थुमा वितरण
- आन्तरिक तथा बाह्य परिजबी नियन्त्रण कार्यक्रमबाट ९४५ वस्तुहरु स्वस्थ भएको
- १०० वटा ऊन सेरिङ्ग सिजर खरिद तथा वितरण कार्यक्रमबाट ऊन कटिङ्गमा सहजता भएको
- २० वटा बर्डिजो क्याष्टेटर वितरण कार्यक्रमबाट उत्पादन अनुपयुक्त बोकाहरु खसी बनाउन सहजता भएको
- ऊन प्रशोधनको लागि १००० कोर्सो वितरणबाट ऊन प्रशोधन कार्यमा थप गुणस्तर प्रदान गरेको
- घुम्टि गोठ व्यवस्थापनको लागि २० वटा टेन्ट वितरण

३.८.९ ३२७१०९ हिमाली आयोजना

- गौरीसँखर गा. वि. स. को लामाबगरमा जिरो इनर्जी रोपवे स्थापना
- चरन खर्कको बाटो निर्माण रसुवाको स्याङ्जेन खर्क
- जिरी फार्ममा गोठ निर्माण
- क्रमागत ३ वटा प्रि फ्याब भवन निर्माण सपन्न
- मत्स्य प्रयोगशाला बालाजुको लागि फिड एनालाइजर जडान
- उप आयोजनाहरुको क्षमता विकासको लागि ७ पटक कृषक तालिम
- ५५९ संख्यामा कृषि व्यवसाय विकास अनुदान
- कृषि व्यवसाय विकास अनुदान रकम रु. ३४२६१६ हजार

३.८.१० ३२७०११ पशुपन्छी विकास मन्त्रालय

- पशु कल्याण निर्देशिका जारी भएको
- पशु तथा पशुजन्य पदार्थको आयात निर्यातलाई व्यवस्थित बनाउन कार्यविधि जारी भएको
- गरीबी निवारण कोष समन्वयात्मक रुपमा कार्यक्रम संचालनका लागि सम्झौता भएको
- संघियता कार्यान्वयन अन्तरगत पशु सेवाको पुनसंरचना सम्बन्धमा अध्ययन तथा छलफल
- ३ वटा प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण प्रतिवेदन (IEE) स्वीकृत भएको
- मन्त्रालय स्थापनाको ४० बुँदे प्रतिवद्धता अनुरूप आ.व. २०७३/०७४ मा अण्डाको न्यूनतम आवश्यकता अनुसार नेपाल अण्डा उत्पादनमा आत्मनिर्भर भएको
- राष्ट्रिय समस्याको रुपमा देखिएको मातृ तथा बालबालिका कुपोषणको समस्या न्यूनिकरणमा दुध, अण्डा र मासुले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको

३.८.११ ३२७१०२ लाइभस्टक सेक्टर इन्भेसन आयोजना

- Study on "Dairy Value Chain" carried out.
- Study on "Livestock Insurance: Present scenerio, Challenges and Way forward." done
- Study on "Feasibility of Chyangra Fibre" completed.
- Study on "Goat Value Chain" done.
- Environmental and Social Management framework of the project prepared.

३.८.१२ ३२७१०८ कृषि विकास योजना अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम

- पशुमा रु. ५ अर्ब ९६ करोड ६४ लाख र पन्छीमा रु. ७७ करोड ५९ लाख बराबर बीमा संचालन

३.८.१३ ३२७१०४ नेपाल पशु चिकित्सा परिषद्

- भेटेरिनरी शिक्षण संस्थाहरुको अनुगमन निरीक्षण
- पशु चिकित्सकको परीक्षा सम्बन्धी सफ्टवेयर अनलाईन पद्वति तयार हुँदै
- पशु चिकित्सकको नाम दर्ता गर्न लिखित परीक्षा लिने कार्यविधि तर्जुमा

३.८.१४ ३२७११० राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्ड

- १३४ जनालाई दुग्ध पदार्थ उत्पादन विविधिकरण तालिम सम्पन्न
- ५४ जनालाई गुणस्तरीय चीज उत्पादन तालिम
- ८४ जनालाई चिलिङ्ग भ्याट संचालन तथा मर्मत तालिम

३.८.१५ ३२७०१३ क्षेत्रीय पशु सेवा निर्देशनालय

३.८.१५ ३२७०१३ क्षेत्रीय पशु सेवा निर्देशनालय

- कार्यक्रम अनुगमन तथा क्षेत्रीय गोष्ठी संचालन

३.८.१६ ३२३८०१ पशु सेवा प्रसार

- उन्नत पशु वितरण २१४५ संख्यामा
- कुखुराको चल्ला वितरण ७८४४२ संख्यामा
- पशुहरुमा कृत्रिम गर्भाधान ५७४६४१ संख्या

३.८.१७ ३२७८०२ कर्णाली अञ्चल पशु विकास

- १५६ वटा पशु वितरण
- १९०० वटा कुखुराको चल्ला वितरण
- पशु खोप सेवा १६३०० संख्यामा
- पशु उपचार सेवा ३२८०० संख्यामा
- १४ पटक पशु स्वास्थ्य शिविर
- डालेघाँसको सेट्स वितरण १०००० संख्या
- ५५ हेक्टरमा भूँइ घाँस विकास

दशैं तिहार खसीबजार अनुगमन तथा उपत्यकाको नाका अनुगमन कार्यक्रम

पशुपन्छीको औषधि पसलडेरी पसल तथा मासु पसलहरूको अनुगमन गर्ने कार्यक्रमहरू जिल्ला , पशु सेवा कार्यालयहरू मार्फत आ आफ्नो कार्यक्रम अनुसार गर्नुको साथै प्रत्येक हप्ता जिल्ला प्रसाशनको नेतृत्वमा सरोकारवाला निकायहरूको संयुक्त अनुगमन कार्य गर्दै आएको छ । त्यसैगरी प्रत्येक वर्ष दशैं तिहारको बेला पशुपन्छी विकास मन्त्रालयक्षेत्रीय ,पशु सेवा विभाग , पशु सेवा निर्देशनालय र जिल्ला पशु सेवा कार्यालयको संयुक्त टोली उपत्यकाको विभिन्न नाकाहरूमा खसीबजार अनुगमन तथा पशुपन्छी ल्याउने नाकाहरूको अनुगमन कार्यक्रम संचालन गर्दै आएको र सो अनुगमनमा देखापरेका रोगी पशुपन्छीहरूको उपचारको लागि रिफर तथा गर्ने केन्द्रिय पशु चिकित्सालय त्रिपुरेश्वर मार्फत उपचार गर्ने व्यवस्था तथा मरेका पशुपन्छीहरूको गाड्ने प्रवन्ध मिलाउँदै आइरहेको छ । साथै ढुवानी मापदण्ड २०६४ अनुसार पशुपन्छी ओसारपसार गरेको छ वा छैन छैन भने त्यसको निगरानी साथै ढुवानी मापदण्ड बारे , प्रसार सामाग्री वितरण गरिएको छ ।

दशैं खसी बजार स्वास्थ्य परीक्षण तथा नाका अनुगमन कार्यक्रम २०७३

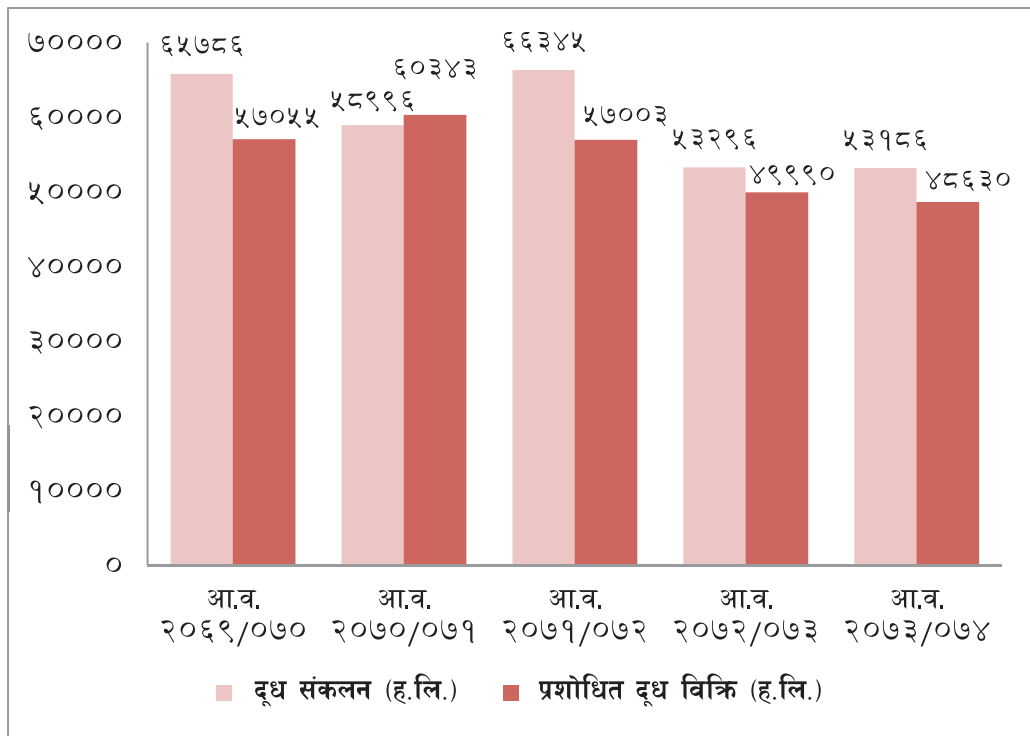
सि नं	स्थान	स्वास्थ्य परीक्षण											कैफियत
		खसी	बोका	भेडा	च्याङ्ग्रा	राँगा	बाखा	वंगुर	अन्य	अस्वस्थ्य	कुखुरा	माछा	
१	कलंकी खसी बजार	९०७४	३६६	०	०	१७५	१५	०	०	७	०	०	
२	ढुकुचा खसी बजार	३२२९	२८८	८	१५३६	०	५९	०	०	३	०	०	
३	बिजुली बजार	७९३	२४	०	२२	०	०	०	०	०	०	०	
४	बालाजु बाईपास	३१	१२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
५	भक्तपुर सल्लाघारी	६५६	०	३३	८८१	४६०	०	०	०	०	३८५	०	
६	नागाढुङ्गा	११८४९	२४४	०	६३०	५२३	८३१	१	०	१	१३५००	०	अस्वस्थ्य एक वंगुर
७	चोभार	८४	०	०	०	४	०	७	०	०	३०८८	३२५०	
८	खसी बजार	१०८७७	३१५	४१	२४३९	१८२	०	०	०	७	०	०	
९	नाका	५६६९	२४४	०	६३०	३००	०	०	०	०	०	०	
१०	खाद्य संस्थान	१२९३	०	०	१४४२	०	०	०	०	७	०	०	
	जम्मा	४३५५५	१४९३	८२	७५८०	१६४४	९०५	८	०	२५	१६९७३	३२५०	

गत पाँच वर्षमा दुध संकलन तथा वितरण

दुग्ध विकास संस्थान मार्फत विभिन्न आ.व.हरूमा दुग्ध संकलन तथा वितरण गर्दै आएको र पाँच वर्षको संकलन तथा वितरणलाई सरसर्ति हेर्दा गतवर्षमा भन्दा आ.व.२०७१/०७२मा सबैभन्दा बढी ६६३४३ हजार लि. दुग्ध संकलन गर्न सफल भएको छ भने वितरण तर्फ

आ.व.२०७१/०७२ मा ५८९९६ हजार लि. दुध वितरण गरेको पाइन्छ । सो को विवरण निम्न ग्राफमार्फत प्रस्तुत गरिसएको छ ।

दुग्ध विकास संस्थानमार्फत गत पाँच वर्षमा संकलन तथा बिक्री गरेको दुधको वितरण

पशुपन्छी विकास मन्त्रालयका प्रतिवद्धताहरु सम्बन्धि भएगरेका प्रगतिहरु

पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको स्थापना पश्चात जारी गरेको ४० बुँदे प्रतिवद्धता सम्बन्धमा भएमा प्रगति निम्न अनुसार छन् ।

१. पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको लक्ष्य र उद्देश्य प्राप्तीका लागि सरोकारवालाहरुको सहकार्यमा कृषि विकास रणनीतिको भावना अनुरूप पशुपन्छी पालन सम्बन्धि विद्यमान नीतिगत व्यवस्थालाई समीक्षा गरी “किसानमैत्री राष्ट्रिय पशुपन्छी पालन नीति” तर्जुमा गरी स्वीकृतिको क्रममा रहेको छ ।
२. पशुपन्छी कल्याणको क्षेत्रमा देखा परेका समस्या तथा चुनौती सम्बोधन गर्न "पशु कल्याण निर्देशिका २०७३ " जारी गरिएको छ ।
३. पशुपन्छी पालनलाई आर्थिक बिकासको मेरुदण्डका रूपमा बिकास गर्न पशुपन्छीको नस्ल सुधार र आहाराको व्यवस्था, पशुपन्छी स्वास्थ्य सेवा एवं उत्पादित पशुजन्य

पदार्थको बजारीकरण पक्षलाई समानान्तर रूपमा अगाडी वढाई कार्यक्रम, योजना, आयोजनाहरू तर्जुमा गरी सञ्चालन गरिएको छ। चौधौँ त्रिवर्षिय योजना तथा योजना तयार गर्दा चार खम्बे रणनीति अन्तर्गत कार्यनीति र कार्यक्रम तय भएका छन्।

४. २०७२ बैशाख १२ को विनाशकारी भूकम्पले गर्दा भत्केका, विग्रेका पशुपन्छी गोठ, भकारा, पशु विकास फार्महरूका संरचना, पशुसेवा कार्यालय भवन, सेवा केन्द्र भवनहरूको पुनःनिर्माण वा मर्मत सुधार कार्य सम्पन्न भएको तथा हुने क्रममा रहेको छ।
५. नीजि तथा सहकारी क्षेत्रबाट लगानी गरी भूकम्प लगायत विभिन्न कारणबाट संचालनमा आउन नसकेका रुग्ण अवस्थामा रहेका दुग्ध उद्योगहरूलाई पुनः संचालनमा ल्याउन सरकारी निजी तथा सहकारी को अवधारणा अवलम्बन गर्न प्रोत्साहित गरिएको छ। विराटनगर स्थित धुलो दुध कारखानाको क्षमता अभिवृद्धि गरी दैनिक ६ टन धुलो दुध उत्पादन गर्न सकिने भएको छ।
६. प्राकृतिक प्रकोप र महामारी रोग आदि कारणबाट कृषकहरूको पशुधन र सो सम्बद्ध भौतिक संरचना क्षति भएको अवस्थामा सम्बन्धित जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको सिफारिसमा उचित क्षतिपूर्ति प्रदान गर्ने व्यवस्थाका लागि पहल गरिएको छ।
७. नेपाललाई अण्डा, मासु र दुधमा क्रमश एक, दुई र तीन वर्ष भित्रमा आयात प्रतिस्थापन गरी आत्मनिर्भर बनाउन लिएको लक्ष्य अनुसार आ. ब. २०७३/७४ मा अण्डामा आत्मनिर्भरता प्राप्त भएको छ। अण्डाको न्यूनतम आवश्यकता ४८ गोटा अण्डा प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष पुरा भएको छ। त्यसैतै दुध र मासुको प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष उपलब्धता क्रमश ७१.७ लिटर र १२.४ के.जी. पुगेको छ। जुन लक्ष्यको तुलनामा २१ प्रतिशत र ११ प्रतिशत न्यून रहेको अवस्था छ। पशुपालन क्षेत्रलाई क्रमशः व्यवसायिकरण गर्दै लाने सोचकासाथ यथार्थपरक र तथ्यमा आधारित उत्पादन र उपलब्धता समेतका आधारमा प्रादेशिक क्षेत्रहरूलाई क्रमशः पशुजन्य पदार्थमा आत्मनिर्भर क्षेत्र घोषणा गर्दै लग्ने कार्यक्रम रहेको छ।
८. नेपालका विभिन्न जिल्ला र प्रदेशमा पटक पटक हुँदै आएको मिल्क होलिडे (दुध बिक्री नहुने अवस्था) सदाका लागि अन्त्य गर्न कृषक समुदाय वा सहकारीबाट उत्पादित दुधलाई उचित मूल्यमा खरीद गरी उपयोग हुने व्यवस्था मिलाइएको छ। यसका लागि दुग्ध विकास संस्थान तथा नीजि क्षेत्रबाट दुध उत्पादन बढी हुने सिजनको दुध खरीद गरी धुलो दुध बनाई सुख्खा सिजनमा वितरणको व्यवस्था मिलाउन पहल गरिएको छ। दुधको खपत बढाउन दुग्धजन्य पदार्थ विविधिकरण

(चीज, पनीर, घ्यु, बटर, UHT Milk, आईसक्रिम, मिठाई आदि) गर्न दुग्ध विकास संस्थानको आधुनिकरण र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्य जारी रहेको छ। साथै बिराटनगर स्थित दुग्ध वितरण आयोजनाको हालको धुलो दुग्ध उत्पादन गर्ने क्षमता (३ टन प्रति दिन) लाई यसै आ.व.मा दोब्बर (६ टन प्रति दिन) वृद्धि गरिएको छ। भौगोलिक क्षेत्रको समेत प्रतिनिधित्व हुने गरी सुदूर पश्चिमान्चलको अत्तरीया र मध्य पश्चिमान्चलको नेपालगञ्ज स्थित दुग्ध वितरण आयोजनाहरूको क्षमता वृद्धि गर्न श्रोत खोजी गरिएको छ। स्वीस सरकारको सहयोगमा रसुवाको लाङ्गटाङ्गमा रहेको याक चिज कारखानाको पुनर्निर्माण कार्य थालनी भएको दछ।

९. राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्डलाई दुग्ध विकासको क्षेत्रमा नीति निर्माण, समस्या र सम्भाव्यताको पहिचान, व्यवसायिक योजना निर्माण र नमूना उत्पादन प्रदर्शन गर्ने निकाय (Think Tank) को रूपमा कार्य गर्न अभिप्रेरित गरिएको छ। दुग्ध विकास बोर्ड र दुग्ध विकास संस्थानको नेतृत्व नियुक्तिका लागि मापदण्ड स्वीकृत (नेपाल सरकार मन्त्रीपरिषदबाट) भएको छ।

१०. दुग्ध सहकारी तथा पशुपन्छी पालन र बजारीकरणमा संलग्न कृषक सहकारीहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरी साझेदारी सहकारी कार्यक्रम मार्फत व्यवसाय सुदृढ गरिएको छ र सहकारीहरूको भूमिकालाई उत्पादनमा मात्र केन्द्रित नगरी प्रशोधन, बजारीकरण तथा सेवा प्रवाहमा समेत सक्षम बनाउन सहकारीहरूलाई उत्पादनमा आधारित रहि अनुदानको प्रदान गरिएको छ। दुग्ध उत्पादनमा आधारित अनुदान प्रणालीको थालनी आ.व. २०७३/०७४बाट भएको छ। क्षमता अभिवृद्धि तथा असल अभ्यासको प्रवर्द्धनका लागि नीजि उद्योग तथा सहकारीहरूसंग सहकार्यलाई प्रोत्साहित गरिएको छ।

११. “पशुपन्छीको नक्ष सुधार उत्पादकत्व वृद्धिको आधार” भएकोले गाई, भैंसी र बाखाको कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई पाँच वर्ष भित्र उन्नत नक्षका पशुहरूको संख्यालाई कम्तीमा दोब्बर गर्ने लक्ष्य गरिएको छ। सो को लागि तरल नाईट्रोजन उत्पादन, भण्डारण, वितरण र प्रयोग तथा फ्रोजेन सिमेनको उत्पादन, वितरण र प्रयोगलाई उच्च प्राथमिकतामा राख्दै लहान, पोखरा र नेपालगंजमा स्थापना भएका तरल नाईट्रोजन उत्पादन प्लान्टहरूको क्षमता वृद्धि गरिएको छ। पोखरामा स्थापित नयाँ तरल नाईट्रोजन प्लान्टबाट प्रति घण्टा १८ देखि २० लिटर तरल नाईट्रोजन उत्पादन र आपूर्ति हुँदै आएको छ। लहानमा प्लान्ट खरिद भई

जडानको प्रक्रियामा रहेको छ। गौघाट बाँकेमा सिमेन प्रोसेसिङ्ग कार्य समेत गर्ने गरी पूर्वाधार निर्माणको थालनी गरिएको छ।

१२. हाल सञ्चालित ११ वटा सरकारी पशुपन्छी फार्मको योजना तयार गरी स्तरोन्नति गर्दै पशुपन्छीको जात विशेषको नमुना उत्पादन, तालिम, प्रशोधन र प्रदर्शन श्रोत केन्द्रका रूपमा केही फार्महरूलाई विकास गरिएकोछ। सम्भावित सबै पशुपन्छी फार्म पोखरामा बाँयोगयास उत्पादन र सौर्यवत्ती जडान गरिएकोछ भने क्षेत्रीय सन्तुलन र आवश्यकताका आधारमा थप फार्म स्थापना र सञ्चालन गर्दै लगिनेछ। पोखरास्थित लामपाटन फार्ममा हाल भएका पशुपन्छी श्रोत केन्द्रका अतिरिक्त वोयर जातको बाखापालन समेत थप गरि व्यवसायिक योजना सहितको पशुपन्छी प्रजनन, प्रविधि विकास, प्रशिक्षण, अनुसन्धान र उत्पादनमुलक नमुना पशुपन्छी पालन फार्मको रूपमा विस्तार गरिएको छ र त्यस्ता फार्महरूमा नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् (NARC), कृषि तथा वन विश्व विद्यालयहरूसँगको समन्वयमा अध्ययन, अनुसन्धान र Internship गर्ने व्यवस्था गरिएको छ। कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालयसंग समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर सम्पन्न गरी जनशक्ति विकास तथा परामर्श सेवा उपलब्ध भएको छ।

१३. पशु स्वास्थ्यको सुरक्षाको लागि स्वदेशमा नै केही हदसम्म भएपनि आन्तरिक मागको ब्यवस्थापन गर्न पि.पि.आर, रेविज, स्वाइन फिभर, रानिखेत जस्ता रोगको रोकथामका लागि भ्याक्सिन उत्पादन, भण्डारण, वितरण गरी स्थानीय स्तरमा रहेका पशु वस्तुहरूमा प्रयोग गरी पशु स्वास्थ्यको सुरक्षण गरिएको छ। रेविज रोगको भ्याक्सिन उत्पादन हालको क्षमता पचास हजार डोजलाई बढाएर पचासी हजार डोज प्रति वर्ष पु-याइएको छ । त्यस्तै "राष्ट्रिय खोरेत रोग नियन्त्रण रणनीति २०१५-२०२५" स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ। खोप उत्पादन वृद्धि गरी खोप सेवाको पहुँच बढाउन जैविकी उत्पादन प्रयोगशालाको सुदृढिकरण गरिएको छ।

१४. गुणस्तरीय पशु रोग निदान सेवा उपलब्ध गराउन हाल विद्यमान पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशालाहरूको आधुनिकीकरण र स्तरोन्नति गरिएकोछ। केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशालालाई BSL-2+ मा स्तरोन्नति गरिएको र ५ वटा क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशालाहरू र केन्द्रिय पन्छी रोग अन्वेषण प्रयोगशाला BSL-2 मा स्तरोन्नति गरिएको छ। १६ वटा जिल्ला पशुसेवा कार्यालयहरूको प्राथमिक प्रयोगशालाहरूलाई क्रमशः आधारभूत प्रयोगशालामा स्तरोन्नती गरीएको छ। काठमाडौंको त्रिपुरेश्वरस्थित केन्द्रीय पशु चिकित्सालयलाई मुलुककै सुविधा सम्पन्न, आधुनिक पशु चिकित्सालयको रूपमा विकास

गर्ने कार्य भई रहेको र स्रचना निर्माण अन्तिम चरणमा पुगेको छ। विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्न टेलिभेट मेडिसिन सेवा प्रारम्भ गरिएको छ। एक प्रदेश एक नमुना पशु अस्पतालको स्थापना र विकास गर्दै लग्ने कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०७४/०७५मा ६ वटा प्रदेशमा निर्माण कार्य थालनीको क्रममा रहेको छ। प्रदेश नं २ मा गत वर्ष बाट जनकपुरमा निर्माण कार्य थालनी भई सकेको छ।

१५. चौविसै घण्टा कार्य गर्नु पर्ने पशु सेवा सम्बद्ध पशु विकास फार्म, पशु क्वारेन्टाईन, पशु उपचार र प्रयोगशाला सेवालाई अत्यावश्यकिय सेवाको रूपमा सुचिकृत गरि कृषक तथा व्यवसायीको आवश्यकतानुसार आकस्मिक सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउदै लगिएको छ। जोखिमपूर्ण कार्यमा संलग्न पशु सेवाकर्मीहरूलाई बीमाको व्यवस्था गरिनेछ। आपतकालिन भेटेरिनरी सेवाको लागि एम्बुलेन्स सहितको घुम्टि पशु सेवा शुरु गरिएको छ। पशु सेवालाई किसान र उद्यमी मैत्री बनाउन “पशुपन्छी सेवा” को छुट्टै टोल फ्रि नम्बरको सार्वजनिकरण गरिएकोछ।

१६. पशुपन्छी पालन, दाना र आहारा, स्वास्थ्य उपचार र बजार सूचना प्रणाली सहितका मोबाईल एप्स तयार गरिएको छ।

१७. पशुपन्छीको उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धि गर्नका लागि पशु आहारा, दाना, औषधी तथा पशुपन्छी व्यवसाय प्रबर्द्धन गर्न चाहिने यन्त्र उपकरणहरूमा लाग्दै आएको महशुलमा थप छुटको व्यवस्था हुन अर्थ मन्त्रालयमा अनुरोध गरिएको छ।

१८. पशुपन्छी बीमालाई कृषक तथा सहकारी मैत्री, सरलीकृत र प्रभावकारी बनाउन आवश्यक नीतिगत सुधार गर्ने सम्बन्धमा घाँसको वीड उत्पादन सम्बन्धि बिमालेख तयार गर्ने पोल्ट्रीको बिमालेखमा संशोधन लगायतका कार्यहरू बिमा समितिबाट गर्न मन्त्रालयले आवश्यक सल्लाह सहयोग प्रदान गरेको छ। बिमा प्रिमियम बापतको अनुदान बढाउदै चालु आ.व.मा रु. २५ करोड बजेट स्वीकृत भएको छ।

१९. पशु क्वारेन्टाईन कार्यालयहरूको स्तरोन्नती र आधुनिकिकरण गरी थप प्रभावकारी बनाउन भन्सार, सुरक्षा निकाय र स्थानीय निकायहरूबीच समन्वय गरी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिएको छ। विरगंज, जनकपुर, भैरहवा क्वारेन्टाइनको पूर्वाधार सुधार गरिएको छ।

२०. गुणस्तरीय पशु आहाराको उपलब्धता बढाउन उत्पादन लागत घटाउन चरन विकास, डाले घाँस, भुईँ घाँस उत्पादन, वीड बृद्धि, दाना, औषधि र घाँस समिश्रण, मिनरल ब्लक आदि उत्पादन र प्रयोगका साथै कृषिजन्य उप-पदार्थहरूको

उपयोगलाई प्रोत्साहन गरिएको छ। “एक जिल्ला एक घाँसेवाली श्रोत केन्द्र”को अवधारणा अनुसार ७४ जिल्लाहरूमा श्रोत केन्द्रहरूको स्थापना गरिएको छ। त्यस्तै वन, भू-संरक्षण, कृषि विकास कार्यालयहरूसंग आवश्यक समन्वय गरी सामुदायिक वन, कबुलियति वन, कृषि फार्महरूमा घाँसेवाली प्रवर्द्धनका लागि पहल गरिएको छ।

२१. युवाहरूको बढ्दो विदेश पलायनलाई रोक्न तथा विदेशबाट फर्किएका र बेरोजगार युवाहरूलाई पशुपन्छी पालन पेशामा आकर्षण गर्न साझेदारी सहकार्य मार्फत युवा लक्षित कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिएको छ।

२२. पूर्ववत संरचना अनुसार प्रत्येक गा.वि.स.मा एक जना पशु सेवा प्राविधिक रहने गरी १४९७ पशु सेवा प्राविधिकहरूको व्यवस्था गरी साविक गा.वि.स.हरूमा पशु सेवा प्राविधिकहरूको विस्तार गरिएको छ। साथै पशु सेवा केन्द्रहरूको सवलीकरण गर्दै “क” र “ख” समूहका सबै पशु सेवा केन्द्रहरूमा निश्चित मापदण्डका आधारमा कार्यक्रम बजेटको व्यवस्था गरिएको छ।

२३. सरकारी र निजी क्षेत्रमा कार्यरत पशु सेवाकर्मीहरूलाई समय सापेक्ष प्रशिक्षित गर्दै निजहरूको क्षमता अभिवृद्धि पशु सेवालाई स्थानीय तहसम्म प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ। पशुपन्छी विकास मन्त्रालय र मातहतका निकायहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूको दक्षता अभिवृद्धि गर्न निश्चित मापदण्डका आधारमा स्वदेश तथा विदेशमा आवश्यक तालिम अबलोकन तथा अध्ययनको अवसर प्रदान गरिएको छ।

२४. हिमाली आयोजनाबाट दश जिल्लाहरूमा “पशुपन्छी विशेष उत्पादन क्षेत्र” तोकी त्यस्ता क्षेत्रमा आवश्यक पूर्वाधारको विकास गरी उन्नत नश्ल, पशु आहारा, पशु सेवा, पशु स्वास्थ्य, शुलभ ऋण, बीमा, अनुदान सहितको प्राविधिक सेवा प्रदान गरिएको छ।

२५. पशुपन्छी क्षेत्रको दिगो विकासका लागि नेपाल सरकारलाई नीतिगत र प्राविधिक क्षेत्रमा सल्लाह-सुझाव दिनको लागि आवश्यकता अनुसार सरकारी, निजी क्षेत्र, विश्वविद्यालय, अनुसन्धान कर्ता एवम् राष्ट्रिय ख्याति प्राप्त बैज्ञानिक र कृषक, व्यवसायी सम्मिलित सल्लाहकार समूहहरू गठन गरिएको छ।

२६. दर्ता नभई सञ्चालनमा रहेका पशुपन्छी औषधि पसलहरूलाई निश्चित समयवधि तोकी दर्ता गराई कानूनको दायरामा ल्याई पशु औषधिको गुणस्तर नियमन तथा बिक्रि वितरणलाई व्यवस्थित गर्न सम्बन्धित निकायसंग समन्वय गरिदै आएको छ।

२७. पशुपन्छी र मानवबिच सर्न सकने रोगहरू (Zoonotic disease) को रोकथाम तथा नियन्त्रणलाई प्रभावकारी बनाउन व्यापक जनचेतना अभिवृद्धिका साथै एक स्वास्थ्य अवधारणा (One Health Hub) अनुसार सरोकारवाला निकायहरूसंग आवश्यक समन्वय तथा सहकार्य गरी जनस्वास्थ्य संरक्षणमा सहयोग पुर्याइएको छ।

२८. पशुपन्छी विकासका लागि आवश्यक पर्ने प्रविधि विकास, प्रविधि हस्तान्तरण र प्रयोगलाई प्राथमिकता दिई आवश्यक अध्ययन अनुसन्धान कार्यमा राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय अनुसन्धान निकायहरूसँगको सहकार्यलाई विस्तार गरिएको छ।

२९. नेपाल सरकारबाट निःशुल्क उपलब्ध गराउन सकिने पशु औषधिको विवरण सहितको सुची (अनुसुची २) सार्वजनिक गरिएको छ।

अन्य प्रगतिहरू

आ.व. २०७३/०७४ मा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयद्वारा माथिल्लो निकायहरूमा प्रेषण गरिएका प्रगतिहरू बजेट वक्तव्य, नीति तथा कार्यक्रम, आ.व. २०७३/०७४ मा कार्यान्वयन गर्ने प्राथमिकताहरू र सोको कार्यान्वयन एक वर्षे कार्ययोजनाको प्रगति प्रतिवेदन, तत्काल सुधार र राष्ट्रिय पुनर्निर्माणका प्रगतिहरू क्रमशः अनुसुची ५, ६, ७, ८ र ९ अनुसार रहेको छ।

४. प्रगति नपुगका कारणहरू

क्रसं	बजेट उप-शिर्षक नं	आयोजना/ कार्यक्रमको नाम	प्रगति प्रतिशत		कार्यक्रम विवरण	प्रगति कम हुनका कारण
			भारित	वित्तीय		
१	३२७०११३-४	पशुपन्छी विकास मन्त्रालय	९२.१	५६.८२	प्रि फ्याव भवन, पशुपन्छी गणना पद्धती निर्माण गरी गणना शुरु गर्ने कार्यक्रम सम्पन्न हुन नसकेको।	स्थानको अभाव भै निर्माण कार्य हुन नसकेको र स्थानिय निर्वाचनमा कर्मचारिहरू परिचालन भएको।
२	३२७१०२	लाइभस्टक सेक्टर इनोभेसन (NLSIP)	८०	२१.६३	आयोजना पूर्व तयारी	आयोजना सम्झौता हुन बाँकी।
३	३२७१०६	पशुपन्छी बजार प्रवर्द्धन निर्देशनालय	६८.	५४.०३	महानगरपालिका/उपमहानगरपालिका/नगरपालिकाहरूका मासु बजार लक्षित गरी	प्राप्त प्रस्तावहरू मध्ये कुनै पनि सहकार्यको लागि उपयुक्त नभएको

					पशु बधशाला स्थापना (अन्य उपकरण तथा मेशिन औजार	
४	३१२१५४	उच्च पहाड कृषि ब्यबसाय तथा जिबिकोपार्जन सुधार आयोजना (HIMALI)	१५	६६.५	च्याङ्गा खरीद	आयेजनाको सहयोगमा सञ्चालित उप अयोजनाहरुले सम्झौता गरेको कार्य योजना अनुसार अनुदानको रकम सोधभर्नाको लागि माग नगरेकोले खर्च कम देखिएको।

५ समस्या, चुनौती र भावी कार्यदिशा

राष्ट्रियस्तर विकास समस्या समाधान समिति (NDAC) मा पेश गर्न प्रस्ताव गरिएका समस्याहरु

- पशु औषधि र पशुपन्छीको दाना सम्बन्धि जिम्मेवारी कार्यविभाजन नियमावली अनुसार यस मन्त्रालयको भएता पनि ऐन कार्यान्वयन, नियमनको काम अन्य मन्त्रालयबाट भएको।
- कृषक तथा व्यवसायीहरुबाट पशुपन्छी व्यावसायमा ५ प्रतिशत ब्याजदर मा सहूलियत ऋण पाउन कठिनाई भएको र पहुँच सहज नभएको गुनासो आएको
- पशुजन्य उद्यम/ व्यवसाय संचालनका लागि क्षेत्र तोक्ने कानूनी व्यवस्था नभएको कारण खासगरी सहरी क्षेत्र आसपासका स्थानमा रहेका फार्महरु विस्थापनमा पर्ने क्रम बढ्दै गएको।
- २४ घण्टा कुनै पनि समयमा सेवाको लागि माग हुन सक्ने र सार्वजनिक विदाको दिनमा पनि उपचार सेवा दिनु पर्ने सार्वजनिक दायित्व भएता पनि अपेक्षाकृत प्रभावकारी पशु स्वास्थ्य सेवा नपाएको गुनासो सेवाग्राहीबाट आउने गरेको।

चुनौतीहरु

- संघियता कार्यान्वयनको सन्दर्भमा पशुपन्छी क्षेत्रमा छुट्याइएको रकम वित्तिय समानिकरण अनुदानको रूपमा गएको र निर्दिष्ट कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समस्या देखिएको।
- मन्त्रालयको प्रतिवद्धता अनुसार दुध फूल मासु उत्पादनमा भएको उपलब्धिको प्रगति सम्प्रेषणको माध्यम स्पष्ट नभएको।

बाढी पहिरोको कारण पशुधनको उल्लेखित क्षतिबाट आत्मनिर्भरता हासिल गर्ने लक्ष्यमा असर पर्ने अवस्था सृजना भएको।

कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय , भुक्तानी केन्द्र ४,सिंहदरवार बाट

आर्थिक वर्ष : २०७३/०७४

कार्यालय : पशुपन्थी विकास मन्त्रालय

बजेट उपशिर्षक नं. ३२७०११३(चालु)

वार्षिक बजेट : रु. १३३,८४०,०००।००

वार्षिक निकाशा/खर्च : रु. ६६,२५७,८४५।४०

पेशकी : रु. १२,१४,५००।००

आलेप बेरजु :

आलेप बेरजु रकम : रु.

आलेप बेरजु प्रतिवेदन : पाना संलग्न छ ।

पेश गर्ने

सिफारिस गर्ने

प्रमाणित गर्ने

नेपाल सरकार
पशुपत्नी विकास मन्त्रालय
सिद्धदरवार, काठमाडौं

बजेट उपरोक्त नं. २२/०८२३कोष विकास योजना अनुमति तथा समन्वय कार्यक्रम)

आर्थिक विवरण

आ.व. २०७३/७४

खर्च संकेत नं.	खर्च शीर्षक	शुद्ध विनिश्चित बजेट	पुरक बजेट बाट		रकमान्तरबाट		अन्तिम बजेट	जम्मा विकास	जम्मा खर्च	बँडि बजेट	क्षेत्रियता	
			धन	घट	धन	घट						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
२२४११	सेवा र परामर्श खर्च	३,६००,०००/००					३,६००,०००/००	१,४८२,०००/००	१,४८२,०००/००	२,११८,०००/००		
२२४११	कर्मचारी तालिम	१,०००,०००/००					१,०००,०००/००	०/००	०/००	१,०००,०००/००		
२२४१२	गोपनी सम्बन्धी खर्च	१,३३०,०००/००					१,३३०,०००/००	०/००	०/००	१,३३०,०००/००		
२२४२२	कार्यक्रम खर्च	४,१४०,०००/००					४,१४०,०००/००	०/००	०/००	४,१४०,०००/००		
२२४२९	अन्य कार्यक्रम खर्च	१३,२००,०००/००					१३,२००,०००/००	०/००	०/००	१३,२००,०००/००		
२६४१३	अन्य संस्था तथा व्यक्तिहरुलाई चालु अनुदान सशर्त	४०,०००,०००/००					४२,४०८,९९४	९२,४०८,९९४/००	९२,४०८,९९४/००	९२,४०८,९९४/००	०/००	
	जम्मा	६४,४००,०००/००	०	०	४२,४०८,९९४	०	११६,९०८,९९४/००	९२,९१०,९९४/००	९२,९१०,९९४/००	२३,०९८,०००/००		

सही/घटको/अक्षरमा

१. बँडको नाम र ठेगाना र एकल कोष छाला
२. बैंक छाला अनुसार बँडि र. ०/००
३. नमूदा बँडि र. ०/००
४. जम्मा वा अनुमति हुन बाँडि रकम र. ०/००

तयार गर्ने
हस्ताक्षर :
नाम: नारायण प्रसाद प्रधान
दर्जा: लेखा अधिकृत
मिति: २०७४/०४/१८

सिफारिस गर्ने

हस्ताक्षर :
नाम: सुमिराज भुसाल
दर्जा: उप सचिव (लेखा)
मिति: २०७४/०४/१८

नारायण प्रसाद विडारी
सह सचिव

रकम किताब नं. २२४११ मा उल्लिखित बजेट रकम TSALFMS Report ३३०८८२००
को तालिमको रकम १

कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय , भुक्तानी केंद्र ४, सिंहदरवार बाट

आर्थिक वर्ष : २०७३/०७४

कार्यालय : पशुपन्थी विकास मन्त्रालय

बजेट उपशिर्षक नं. ३२७१०८३(कृषि विकास योजना अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम)

वार्षिक बजेट : रु. ११,६९,७८,९९५।००

वार्षिक निकाशा/खर्च : रु. ९,३९,६०,९९५।००

पेशकी : रु.

आलेप वेरजु :

आलेप वेरजु रकम : रु.

आलेप वेरजु प्रतिवेदन : पाना संलग्न छ ।

प्रमाणित छ
तथा सेवा निगम
भुक्तानी अग

कोष निगन्त्रक

कोष निगन्त्रक

कोष निगन्त्रक

कोष निगन्त्रक

नेमान सरकार
 पशुपत्की विकास मन्त्रालय
 सिद्धरत्न, काठमाडौं
 बजेट उपबोधक नं. १२०७१११ (पुस्तिका)
 वार्षिक आर्थिक विवरण
 आ.व. २०७३/७४

वर्ष संकेत नं.	वर्ष लेखक	वर्ष क्रियाशील बजेट	पुरक बजेट बजेट		समानानुपात बजेट		अन्तिम बजेट	जम्मा निशान	जम्मा वर्ष	वर्षि	
			वष	वष	वष	वष				वर्षि	बजेट
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
२९२२१	आवन निर्माण	३८,९००,०००/००	१८९,०००/००				२०,०००,०००/००	४९,२४,९००	४९,२४,९००	१९,४३०,७९१/००	
२९३११	फर्निचर तथा फिक्चर्स	२,९१०,०००/००					२,९१०,०००/००	८२९,१०८/००	८२९,१०८/००	२,०८०,८९२/००	
२९४११	सवारी साधन	८,३४०,०००/००			९४००००		८,३४०,०००/००	८,१४९,६०९/००	८,१४९,६०९/००	२०९,३२४/००	
२९५११	मेशीनरी औजार	४,८८९,०००/००		९४००००			४,८८९,०००/००	४,१३२,२९१/००	४,१३२,२९१/००	७४,७०६/००	
	जम्मा	४४,०२९,०००/००	१८९,०००/००	९४००००	९४००००	९४००००	३९,९४९,०००/००	१३,४४६,३३८/००	१३,४४६,३३८/००	२२,४६८,६९३/००	१३

५७

सौजन्यको अवस्था

१. बैंकको नाम र ठेगाना १ एकल कोष खाता
२. बैंक खाता अनुसार बँसि रु. ०/००
३. नगद बँसि रु. ०/००
४. जम्मा वा भुक्तानी हुन बाँसि ऐकको रकम रु. ०/००

तयार गर्ने
 हस्ताक्षर :
 नाम: नारायण प्रसाद दहाल
 दर्जा: लेखा अधिकृत
 मिति: २०७४/०४/१८

१. बैंक खाता नं.
२. पशुपती हुन बाँसि पैसी रु.
३. कृषिगत आर्थिक वर्षको रकम रु. ०/००
४. वष आर्थिक वर्षको रु. ०/००
५. वष सावको पैसी रु.
६. वष सावको पैसी रु.
७. वष सावको पैसी रु.
८. वष सावको पैसी रु.
९. वष सावको पैसी रु.
१०. वष सावको पैसी रु.
११. वष सावको पैसी रु.
१२. वष सावको पैसी रु.

सिफारिस गर्ने
 हस्ताक्षर :
 नाम: भूमिराम भुसाल
 दर्जा: उप सचिव (लेखा)
 मिति: २०७४/०४/१८

हस्ताक्षर :
 नाम: नारायण प्रसाद विहारी
 दर्जा: सहाय सचिव
 मिति: २०७४/०४/१८

कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय , भुक्तानी केन्द्र ४,सिंहदरबार बाट

आर्थिक वर्ष : २०७३/०७४

कार्यालय : पशुपन्थी विकास मन्त्रालय

बजेट उपशिर्षक नं. ३२७०११४(पुंजीगत)

वार्षिक बजेट : रु. ३६,१४५,०००।००

वार्षिक निकाशा/खर्च : रु.१३,५७६,३३८।००

पेशकी : रु.०।००

आलेप वेरजु :

आलेप वेरजु रकम : रु.

आलेप वेरजु प्रतिवेदन : पाना संलग्न छ ।

नेपाल सरकार
पशुपन्थी विकास मन्त्रालय
भुक्तानी केन्द्र नं. ४,
सिंहदरबार

स्वाकाष्ठि गर्ने

प्रमाणित गर्ने

प्रमाणित गर्ने

प्रमाणित गर्ने

प्रमाणित गर्ने

नेपाल सरकार
पशुपन्थी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

राजश्वको आर्थिक विवरण

आ.व. ०७३/७४

शीर्षक नं.	शीर्षकको नाम	लगत	कटा	कायमी	राजश्व आम्दानी			संचितकोष शहिला		लगत चाकी	नगद	गत वर्षको नगद मौज्दात बैंक दाखिला	कैफियत
					लगती	हसबली	जम्मा	गत विगत	वर्षको दाखिला				
	गत आ.व.सम्मको	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	गत आ.व.सम्मको	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	चासु आ.व.को												
१४२२७	टेण्डर बिक्री वापत	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१४२२४	परीक्षा दस्तुर	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१४३१२	अन्य प्रशासनिक दण्ड जरिवाना वापत												
	जम्मा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
१४११२	बैरजु	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
	कुल जम्मा	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००

तयार गर्ने

हस्ताक्षर :

नाम : नारायण प्रसाद देहाल

दर्जा : लेखा अधिकृत

मिति : २०७४/०४/१८

स्वीकार गर्ने

हस्ताक्षर :

नाम : भूमिराज भुपाल

दर्जा : उपसचिव(लेखा)

मिति : २०७४/०४/१८

स्वीकृत गर्ने

हस्ताक्षर :

नाम : नारायण प्रसाद विड्यारी

दर्जा : सह सचिव

मिति : २०७४/०४/१८

कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय, भुक्तानी केन्द्र ४, सिंहदरवार बाट

आर्थिक वर्ष : २०७३/०७४

कार्यालय : पशुपन्धी विकास मन्त्रालय

गत आ.व.को जिम्मेवारी सरेको र. ००१००

चालू आ.व.को आम्दानी र. २३२९४५१७०

श्रेस्ता अनुसार बाँकी र. २३२९४५१७०

बैंक अनुसार बाँकी र. २३२९४५१७०

फरक रकम र.

आलेप बेरजु :

आ.ले.प. बेरजु रकम र.

आलेप बेरजु प्रतिवेदन पाना संलग्न छ ।

सिफारिस गर्ने

प्रमाणित गर्ने

प्रमाणित गर्ने

प्रमाणित गर्ने

नेपाल सरकार
पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं
धरौटीको आर्थिक विवरण
आर्थिक वर्ष २०७३/०७४

१ आम्दानी		०१००
१.०१ गत आ.व.को जिम्मेवारी सरेको रु		१३०७६४१००
१.०२ चालू आ.व.०७३०७४ को रु		१३०७६४१००
जम्मा		
		०१००
२ खर्च		०१००
२.०१ सदर स्याह	रु	५००००१००
२.०२ फिर्ता खर्च	रु	५००००१००
जम्मा		
		०१००
३ श्रेयता अनुसार बाँकि		०१००
३.०१ नगद	रु	८०७६४१००
३.०२ बैकमा	रु	८०७६४१००
जम्मा		
		८०७६४१००
४ बैक अनुसार बाँकि	रु	०१००
५ फरक रकम	रु	फरक नभएको
६ फरक पर्नाको कारण		
७ धरौटी खाता नं. एकल खाता धरौटी		
८ खाता रहेको बैंक :		

तयार गर्ने
हस्ताक्षर :
नाम : नारायण प्रसाद देहाल
दर्जा : लेखा अधिकृत
मिति : २०७४/०४/१८

सिफारिस गर्ने
हस्ताक्षर :
नाम : भूमि राज भूपाल
दर्जा : उपसचिव(लेखा)
मिति : २०७४/०४/१८

स्वीकृत गर्ने
हस्ताक्षर :
नाम : नारायण प्रसाद बिहारी
दर्जा : सह सचिव
मिति : २०७४/०४/१८

कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय , भुक्तानी केन्द्र ४,सिंहदरवार बाट

गत आ.व.को जिम्मेवारी सरेको रु. ००।००
चालू आ.व.का आम्दानी रु १,३०,७६४।००
चालू आ.व.मा सदरस्याहा रु. ००।००
चालू आ.व. मा फिर्ता खर्च रु ५०,०००।००
श्रेस्ता अनुसार बांकी रु. ८०,७६४।००
बैंक अनुसार बांकी रु. ८०,७६४।००
फरक रकम रु.
बेरू भएको / नभएको
आ.ले.प. बेरू भएको रु.
बेरू पाना थान

Handwritten signature

सिफारिस गर्ने

Handwritten signature
कोष नियन्त्रक

प्रमाणित गर्ने

Handwritten signature
प्रमुख वित्त नियन्त्रक

पशुपन्थी विकास मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाण्डौ
२०७४ असार महिनाको

विभाजन बन्धु फ्लोर्ट प्रगति विवरण

क. हजारमा

क्र.सं.	संस्थान, विभाग, विकास	जम्मा बन्धु अर्को	म.प. बाटै लेखि भएको	संगीतवाट फ्लोर्ट बन्धु				म.प. बाटै फ्लोर्ट प्रगति	लेखि बाटै म.प. बाटै	लेखि बाटै	फ्लोर्ट प्रगति
				म.प. बाटै	कुम्ारीको तया के.न.बाट	म.प. बाटै	कुम्ारीको तया के.न.बाट				
१	सांखिक रैथि आ.न.२०४१/१० म.प.को प्रतिवेदन, २०६१ सम्मको, राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र पोखराको आ.न.२०४६/१० र २०४७/१० को अप ४९,०००/००	१११०	१११०	०	१११०	१११०	१११०	०	१११०	१११०	
२	आ.न.२०६०/११ रैथि आ.न.२०७०/०९ म.प.को प्रतिवेदन ४२ औं सम्मको	४२३३०	४२३३०	०	४२३३०	४२३३०	४२३३०	०	४२३३०	४२३३०	
३	आ.न.२०७१/०२ म.प.को प्रतिवेदन ४३ औं सम्मको तथा बन्धु	४३३३०	४३३३०	०	४३३३०	४३३३०	४३३३०	०	४३३३०	४३३३०	
कुल जम्मा		१३६७००	१३६७००	०	१३६७००	१३६७००	१३६७००	०	१३६७००	१३६७००	

राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्ड

१	सांखिक रैथि आ.न.२०४६/१० म.प.को प्रतिवेदन, २०६१ सम्मको	१०१०	०	०	०	०	०	०	०	१०१०
२	आ.न.२०६०/११ रैथि आ.न.२०७०/०९ म.प.को प्रतिवेदन ४२ औं सम्मको	३०३	०	०	०	०	०	०	०	३०३
३	आ.न.२०७१/०२ म.प.को प्रतिवेदन ४३ औं सम्मको तथा बन्धु	३१५	३१५	०	०	३१५	३१५	०	३१५	१०१५
कुल जम्मा		१६२८	३१५	०	०	३१५	३१५	०	३१५	१६२८
सांखिक रैथि आ.न.२०७१/०२ को कुल प्रगति विवरण		१६२८	३१५	०	०	३१५	३१५	०	३१५	१६२८

विभाजन विवरण
(१) जम्मा बन्धु माथो अनुसार उपर गर्नु पर्ने बन्धु क.
(२) जम्मा फ्लोर्ट बन्धु माथो अनुसार उपर भै फ्लोर्ट भएको क.
(३) बन्धु र फ्लोर्टको विभाजन विवरण सारण छ।

लेखा प्रमुख

मुद्र सचिव

विमान सड़कार
पशुपन्धी विकास मन्त्रालय
२००५ असार मसिनाको

विमानगण केन्द्र प्युण्डिचि काली विमान

४. आगत

क्र.सं.	विवरण	अन्तरिम रकम	म.प.माई	मार्च/अप्रैल/मई/जुन				कुल	म.प.माई	संघीय	संघीय	संघीय	
				मार्च		अप्रैल							कुल
				म.प.माई	संघीय	म.प.माई	संघीय						
१	सांघीय रकम	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	६००००	१५०००	१५०००	०	१५०००	६००००		
२	अन्तरिम रकम	५००००	५००००	५००००	५००००	२०००००	५००००	५००००	०	२०००००	२०००००		
३	कुल	१५०००	१५०००	१५०००	१५०००	६००००	१५०००	१५०००	०	१५०००	६००००		

राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्ड

क्र.सं.	विवरण	अन्तरिम रकम	म.प.माई	मार्च/अप्रैल/मई/जुन				कुल	म.प.माई	संघीय	संघीय	संघीय	
				मार्च		अप्रैल							कुल
				म.प.माई	संघीय	म.प.माई	संघीय						
१	सांघीय रकम	१००००	१००००	१००००	१००००	४००००	१००००	१००००	०	१००००	४००००		
२	अन्तरिम रकम	३००००	३००००	३००००	३००००	१२००००	३००००	३००००	०	१२००००	१२००००		
३	कुल	१००००	१००००	१००००	१००००	४००००	१००००	१००००	०	१००००	४००००		

विमान विमान
(१) अन्तरिम रकम माई अन्तर माई माई रकम
(२) अन्तर रकम प्युण्डिचि रकम माई अन्तर माई रकम
(३) रकम र प्युण्डिचि विमानगण विमानगण

लेखा प्रमुख

सह सचिव

अनुसूची १

पशुजन्य पदार्थको उत्पादन विवरण

पशुजन्य पदार्थ	इकाई	२०६८/६९	२०६९/७०	२०७०/७१	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४
दुध	हजार मे.ट.	१६२२.७५	१६८०.८१	१७००.७३	१७५५.७२	१८५३.८८	१९११.२
मासु	हजार मे.ट.	२८७.९३	२९५.१६	२९८.२४	३०३.४०	३१७.८५	३३२.५
अण्डा	करोड गोटा	८०.१३	८८.७२	८७.२९	९०.००	१२०.००	१३५.२

अनुसूची २

जिल्ला पशु सेवा कार्यालयबाट निःशुल्क उपलब्ध गराउने औषधिहरूको विवरणः

- घाउ सफा गर्ने औषधिहरूमा :
- Povidine, Tincture Iodine, Tincture Benzene, cotton, Bandage, Wound healing and Fly repellent cream, Turpentine oil, Alum, Borax
- ज्वरो र दुखाई कम गर्ने औषधिहरूमा:
- Meloxicam र Paracetamol
3. Anti allergic माः Chloropheniramine maleate.
4. Anti diarrheal औषधिमा : cotrimoxazole, Metronidazole bolus/ Tablet
5. Atropine sulphate injection
6. Laxative/Purgative माः Magnesium Sulphate
7. बाह्य परजीवि नियन्त्रणका लागि सिफारिस गरिएका औषधिहरू समेत

अनुसूची ४ पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको स्वीकृत दरबन्दी विवरण

कार्यालय तथा दरबन्दी विवरण सम्बन्धी ढाँचा

१. क. कार्यालय सम्बन्धी विवरण

कार्यालयको नाम: पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरवार ।

कार्यालयको नाम:(अंग्रेजीमा) Ministry of Livestock Development.

मन्त्रालय/केन्द्रीय निकाय:- पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरवार ।

कार्यालयको स्तर:- मन्त्रालय स्तर ।

शुरु पद सृजना भएको मिति:- २०७२।०९।२९

पछिल्लो अद्यावधिक भएको मिति:- २०७२।०९।२९

१.ख. कार्यालय दरबन्दी तैरिज

सि. नं.	पदको नाम	श्रेणी	सेवा	समूह	उप समूह	साविक	हाल कायम	थप घट	पद संकेत नं.	पदपुर्ति	पूर्ति संख्या	कै.
१	सचिव	विशिष्ट					१	१		डा. युवक ध्वज जी. सी.	१	
२	सह-सचिव	रा.प.प्रथम	प्रशासन				१	१		नारायण प्रसाद विडारी	१	
३	सह-सचिव	रा.प.प्रथम	कृषि	समुहकृत हुने			३	३		श्याम प्रसाद पौडेल, डा. केशव प्रसाद प्रेमी, डा. वंशी शर्मा, - ३	३	
४	उप-सचिव प्रशासन	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	सामान्य प्रशासन			३	३		विनोद कुमार दाहाल, दीर्घराज उपाध्याय - २	२	
५	उप-सचिव लेखा	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	लेखा			१	१		भूमीराज भुसाल - १	१	
६	उप-सचिव कानून	रा.प.द्वितीय	न्याय	कानून			१	१		राजेन्द्र कुमार लम्साल - १	१	
७	बरिष्ठ पशु वि. अ.	रा.प.द्वितीय	कृषि	लाइभस्टक			४	४		डा.प्रदिपचन्द्र भट्टराई, शिव बहादुर	४	

सि. नं.	पदको नाम	श्रेणी	सेवा	समूह	उप समूह	साविक कायम	हाल कायम	थप	घट	पद संकेत नं.	पदपुति	पूर्ति संख्या	कै.
८	वरिष्ठ पशु चिकित्सक	रा.प.द्वितीय	कृषि	भेटरिनरी			४	४			के.सी., डा.अमर राय, डा. विनय श्रेष्ठ- ४	३	
९	वरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ	रा.प.द्वितीय	कृषि	एगू/इको			२	२				०	
१०	वरिष्ठ वन अधिकृत	रा.प.द्वितीय	वन	जनरल फरेष्ट्री			१	१				०	
११	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	सामान्य प्रशासन			६	६			अनिलनारायण महर्जन, -१	१	
१२	लेखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	लेखा			२	२			नारायण प्रसाद दहाल -१	१	
१३	पशु चिकित्सक	रा.प.तृतीय	कृषि	भेटरिनरी			६	६			देवीराम मरासिनी, भीम ब. शाक्य, डा.नारायण प्र. घिमिरे, टेक ब. ऐर, डा.नवराज श्रेष्ठ, डा.सुलेखा शर्मा - ६	६	
१४	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृतीय	कृषि	लाइभस्टक			७	७			गीता धमला, डा.जस्मिना रावल, शोभा बराल - ३	३	
१५	कृषि अर्थविज्ञ	रा.प.तृतीय	कृषि	एगू/इको			५	५				०	
१६	नायब सुब्बा	रा.प.अनं. प्र.	प्रशासन	सामान्य प्रशासन			६	६			चुडामणि पराजुली, दुमा श्रेष्ठ, केशवराज नेपाल, यज्ञ ब.	५	
१७	लेखापाल	रा.प.अनं. प्र.	प्रशासन	लेखा			३	३			भण्डारी, सुरेन्द्र प्रसाद भट्ट-५ जना	२	
१८	पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं. प्र.	कृषि	लाइभस्टक			४	४			वसुन्धरा अधिकारी, पिताम्बर वन्जडे-२	२	
							४	४			सजिना राई, निर्मला कंडेल, डम्बर ब.	४	

सि. नं.	पदको नाम	श्रेणी	सेवा	समूह	उप समूह	साविक	हाल कायम	थप	घट	पद संकेत नं.	पदपुर्ति	पूर्ति संख्या	कै.
१९	पशु स्वास्थ्य प्राविधिक	रा.प.अनं. प्र.	कृषि	भेटरिनरी			३	३			बम्म सीताराम वली- ४	२	
	जम्मा						६३	६३				४०	
१	करार सेवामा लिने पदहरूको विवरण (बजेट प्रयोजनका लागि)												
१	कम्प्यूटर अपरेट	रा.प.अनं. प्र.	विविध				५	५			रोची कोइराला, रमन खनाल, सुरेश ठाकुर, इन्दिरा अर्याल, स्मृता भण्डारी	५	
२	सवारी चालक	इन्जिनियरिङ्ग	मेकानिक ल				६	६			गोपाल के.सी., राम संगत, नारायण ब. जि.सी., प्रमोदराज वस्नेत, दिपराज वस्नेत, संतोष राई	६	
३	का.स. समेत	श्रेणी विहिन	प्रशासन				७	७			खुम कुमारी थापा, दिलमाया कार्की, राममाया विसुन्के, कृष्णाहरी लामिछाने, रिता माझी, मिना कुमारी डांगी, सानु के.सी.	७	
	जम्मा							८१				५८	

अनुसूची ५ बजेट बक्तव्य सम्बन्धी प्रगति

नेपाल सरकार
पशुपन्धी विकास मन्त्रालय
सिंहदरवार काठमाण्डौ

आ.व. २०७३/०७४ को बजेट बक्तव्यमा उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन कार्ययोजनाको प्रगति

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको व्यहोरा	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि	अनुगमन सूचक	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
१२५	एक वर्षभित्र अण्डा, दुई वर्षभित्र मासु र तीन वर्षभित्र दुध उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुने	पशु उत्पादन निर्देशनालय, पशु सेवा विभाग	पशुपन्धी विकास मन्त्रालय	२०७४ आषाढ मसान्त सम्म	४० जिल्लाको ६ हजार कृषक परिवारमा प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिने।	कार्यक्रम सञ्चालनका लागि कार्यविधि स्वीकृत भएको । ग्रामिण कुखुरा प्रवर्द्धन कार्यक्रम लागु भएका २० जिल्लाका ३८२० कृषक परिवारलाई ९५५२० हुर्केका चल्ला वितरण गरिएको र साना किसान लक्षित कुखुरा प्रवर्द्धन कार्यक्रम लागु भएका २० जिल्लाका १७०० कृषक परिवारलाई १२७५०० एक दिने लेयर्स चल्ला वितरण भएको । जम्मा ५५२० कृषक कार्यक्रमबाट लाभान्वित भएका ।

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको व्यहोरा	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि	अनुगामन सूचक	बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन	
					<p>१५ जिल्लामा वंगुर मिसन वंगुर मिसन कार्यक्रम मिति २०७३।०५।०१ मा कार्यक्रम: १५ जिल्लामा सूचना प्रकाशन भएको । १५ जिल्लाहरूमा ९० वंगुरको खोर सुदृढीकरणको वटा वंगुर खोर सुदृढीकरण भएको ।</p> <p>लागि प्रति जिल्ला ६ वटाका दरले ९० वटा वंगुर खोर सुदृढीकरण भएको हुने ।</p>	<p>२८ जिल्लामा पाडापालन कार्यक्रम: कार्यक्रम सञ्चालनका लागि कार्यक्रम:-२५ जिल्लामा कार्यविधि स्वीकृत भएको । रा.यो.आ. को मिति प्रति जिल्ला १ वटा फार्मको २०७३।११।२३ को निर्णय अनुसार कार्यक्रम लागि प्याकेजमा कार्यक्रम संशोधन भई जिल्ला तथा प्याकेज वितरण भएको । संचलन भएको हुने ।</p>	<p>विभिन्न २८ जिल्लाबाट प्राप्त ७४ प्रस्तावहरूमध्ये २५ जिल्लामा ४१ प्याकेज सञ्चालन भएको ।</p>

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको व्यहोरा	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि	अनुगमन सूचक	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन		
१२५	एक वर्षभित्र अण्डा, दुई वर्षभित्र मासु र तीन वर्षभित्र दुध उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुने।	पशु उत्पादन निर्देशनालय, पशु सेवा विभाग	पशुपन्छी विकास मन्त्रालय	२०७४ आधाढ मसान्त सम्म	१८ जिल्लामा दुध उत्पादन कार्यक्रम:- आधारमा पकेट क्षेत्र ४० हजार र गुणस्तरीय दुधको संगठित १२ करोड २६ लाख र गुणस्तरीय दुधको संगठित वजारको आधारमा साझेदार ३४ लाख अनुदान उपलब्ध गराउने ।	दुग्ध उत्पादन एकिकृत कार्यक्रम: ५४ लाख ४० हजार र गुणस्तरीय दुधको संगठित बजारको आधारमा साझेदार २ करोड ५ लाख अनुदान उपलब्ध गराएको ।		
					४५ जिल्लामा युवा लक्षित व्यवसायिक गाई भैसी पालन कार्यक्रम: युवा लक्षित २०७३/४/२५ गते सूचना प्रकाशन भएको । व्यवसायिक गाई भैसी साना ४५ जिल्लाबाट प्राप्त १५३४ निवेदनको प्रारम्भिक पालन कार्यक्रम:- साना ४५ जिल्लाबाट प्राप्त १५३४ निवेदनको प्रारम्भिक २५०, मझौला ४० र ठूला छनौट गरी केन्द्रिय प्रतिनिधिवाट फिल्ड भेरिफिकेशन १० गरी जम्मा ३०० वटा भएको । यसवर्ष साना ३२८, मझौला ५१ र ठूला फार्म सुदृढीकरण हुने । १० गरी जम्मा ३८९ गाइभैसी फार्महरु सुदृढीकरण भएको ।			

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको व्यहोरा	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि	अनुगमन सूचक	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
					४५ जिल्लामा पशु आहारा विकास राष्ट्रिय अभियान कार्यक्रम	पशु आहारा विकास राष्ट्रिय अभियान कार्यक्रम अन्तरगत ४५ जिल्लामा पशु आहारा विकास राष्ट्रिय अभियान कार्यक्रम संचालन भएको । प्याकेजमा बहुवर्षिय घाँसखेती ०.५ हे. मा लगाउने २२५ जना कृषकलाई ११२।५ हेक्टरमा अनुदान रकम उपलब्ध गराइएको । प्याकेजमा बहुवर्षिय घाँसखेती १ हे. मा लगाउने १२५ जना कृषकलाई १२५ हेक्टरमा अनुदान रकम उपलब्ध गराएको । बहुवर्षिय घाँसको सेट्स/स्लिप्स ३३३० हे. मा लगाएको । डालेघाँसको विरुवा १६५००० वितरण गरिएको । सहकार्यमा कन्ट्र्याक्ट फार्मिङमा ९० हे. बहुवर्षिय घाँस लगाइएको । केन्द्रिय पशु आहारा समन्वय समिति बैठक भएको ।
					पशु नस्ल सुधार राष्ट्रिय अभियान तथा पशु स्वास्थ्य व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालन भएको बाट १ लाख गाई/भैंसीमा कृत्रिम गर्भाधान भएको हुने ।	४५ जिल्लामा तरल नाइटोजन र बिर्य ढुवानी भई गाईमा १५३७८७, भैंसीमा ४७९४५ र बाखामा २१०५ गरी जम्मा २०३८३७ वस्तुहरूमा कृत्रिम गर्भाधान गरिएको ।

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको व्यहोरा	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि	अनुगमन सूचक	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
१२६	सार्वजनिक र निजी क्षेत्रको साझेदारीमा उन्नत गाई तथा उन्नत भैँसीका स्रोत केन्द्र स्थापना	पशु उत्पादन निर्देशनालय, पशु सेवा विभाग	पशुपन्थी विकास मन्त्रालय	आसाढ मसान्त सम्म, २०७४	क्लष्टरको रुपमा समेटिने गाई : ४ तथा भैँसी : ३ वटा गरि जम्मा ७ वटा श्रोत केन्द्र स्थापना भएको हुने ।	गाई तर्फ: सुनसरीमा १, नवलपरासी र रुपन्देहीमा १, गोरखा र तनहुँमा १ र वर्दिया, कैलाली र कञ्चनपुरमा १ गरी जम्मा ४ । भैँसी तर्फ: सप्तरीमा १, सर्लाही र महोत्तरीमा १, कास्की, पर्वत र बागलुङ्गमा १ र डोटी र डडेल्धुरामा १ गरी जम्मा ८ गरी कूल जम्मा ८ श्रोतकेन्द्र स्थापना भएको ।
१२७	गाई भैँसीमा कृत्रिम कार्यक्रमलाई प्रजनन केन्द्र, जिल्लामा पशु उत्पादन निर्देशनालय, पशु सेवा विभाग संचालन गर्ने	राष्ट्रिय प्रजनन केन्द्र, पशु उत्पादन निर्देशनालय, पशु सेवा विभाग	पशुपन्थी विकास मन्त्रालय	आसाढ मसान्त सम्म, २०७४	१ लाख ७४ हजार लिटर नाईट्रोजन उत्पादन तथा खरिद भएको हुने ।	१७१४०५ लिटर तरल नाईट्रोजन खरिद भएको । ३८८१० लिटर त.ना. उत्पादन भएको । जम्मा २१०२१५ लिटर ।
		जिल्ला पशु सेवा कार्यालय		आसाढ मसान्त सम्म, २०७४	७ लाख डोज जमेको विर्य उत्पादन भएको हुने ।	६४७८१७ डोज जमेको विर्य उत्पादन भएको ।
				आसाढ मसान्त सम्म, २०७४	गाई : ४ लाख २५ हजार र भैँसी १ लाख ७५ हजार गरि जम्मा ६ लाख वस्तुहरूमा कृ. ग. गरिएको हुने ।	गाई : ४४३४१४ भैँसी : १२०९९७ र बाखा : ८७५९ जम्मा : ५७३१७० पशुहरूमा कृत्रिम गर्भाधान गरिएको ।

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको व्यहोरा	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि	अनुगमन सूचक	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
१२९क	मध्यपहाडी क्षेत्रका ४५ जिल्लालाई बाखा उत्पादन पकेट क्षेत्रको सेवा विभाग रुपमा विकास गरिने	पशु उत्पादन निर्देशनालय, पशु उत्पादन पकेट क्षेत्रको सेवा विभाग	पशुपन्ध्री विकास मन्त्रालय	आषाढ २०७४ मसान्त	बाखा मिसन कार्यक्रम लागु भएका ४५ जिल्लाहरू मध्ये १५ जिल्लाहरूमा प्रतिजिल्ला ५० परिवारमा जम्मा १ हजार माउ बाखाका दरले कुल १५ हजार माउ बाखाको बझाङ्गवाट पछिल्लो स्रोतकेन्द्र हुने । ३० जिल्लामा प्रति जिल्ला २० वटा व्यवसायिक बाखा सुदृढीकरण फार्मको दरले जम्मा ६०० वटा फार्महरूको सुदृढीकरण हुने ।	४५ वटै जिल्लाहरूमा सूचना प्रकाशन भएको । १५ जिल्लाहरूमध्ये ८ जिल्लाहरूमा प्रति श्रोतकेन्द्र १००० देखि २२८० वटासम्म प्रजनन् योग्य बाखाको संख्या पुगी जम्मा १३४५० प्रजनन् योग्य बाखा रहेको । बाँकी ७ जिल्लाहरू पाँचथर, नुवाकोट, सल्यान, सुर्खेत, कैलाली, डोटी र बझाङ्गवाट पछिल्लो स्टक विवरण प्राप्त हुन नसकेको । ३० जिल्लामा प्रति जिल्ला २० वटा व्यवसायिक बाखा फार्मका दरले जम्मा ६०० वटा फार्महरूको सुदृढीकरण भएको ।
१२९ख	पशु विकास फार्म, पोखरामा बाखाको स्रोत केन्द्र स्थापना गरिने	पशु उत्पादन निर्देशनालय, पशु सेवा विभाग	पशुपन्ध्री विकास मन्त्रालय	पुष २०७३	पशु विकास फार्म पोखरामा बाखाको आधुनिक निर्माण भएको हुने । २५ हेक्टरमा घाँस तथा गरिडाले घाँस विकास हुने ।	काठको काम र खोर भित्र ४ खण्ड पार्टिसन बाहेकका अन्य खोर निर्माणका कार्य, रनिङ्ग यार्ड र डिपिङ्ग ट्यांक समेतको निर्माण सम्पन्न भएको ।

बुँडा नं.	बजेट वक्तव्यको व्यहोरा	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि	अनुगामन सूचक	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
१२९ ग	भेडा श्रोत केन्द्र (विकास कार्यक्रम) स्थापना गरिने ।	पशु उत्पादन निर्देशनालय, पशु सेवा विभाग	पशुपन्ध्री विकास मन्त्रालय	२०७३ फाल्गुण मसान्त सम्म	शुद्ध वीयर वोका र बाखा खरिद भएको हुने ।	वीयर वोका र बाखाको स्पेसिफिकेसन स्विकृत भई । बन्दिपुरबाट शुद्ध वीयर वोका ३ वटा प्राप्त भएको । बाखा विकास फार्म बुढीतोलाबाट ७ वटा, बाखा अनुसन्धान केन्द्र बन्दीपुरबाट ८ वटा र खजुराबाट १० वटा एवं असारमा बन्दिपुरबाट १० पाठी गरी कूल ३५ पाठीहरू प्राप्त भएको ।
				असोज २०७३	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय गोर्खा, म्याग्दी, संखुवासभा, लमजुङ्ग र ताप्लेजुङ्गबाट प्रस्ताव आव्हान गरेको हुने ।	कार्यविधि २०७३ कार्तिक माहिनामा स्विकृत भै जिल्लाबाट प्रस्ताव आह्वान भएको ।
				पुष २०७३	प्रस्ताव छनौट भई सम्झौता भएको हुने ।	प्रस्ताव छनौट भई सम्झौता भएको ।
				२०७३ देखी मसान्त २०७४	माघ आसाढ १००० माउ भेडा भएको ५ वटा श्रोत केन्द्र स्थापना भएको हुने ।	५ जिल्ला (म्याग्दी, ताप्लेजुङ्ग, गोरखा, लमजुङ्ग र संखुवासभा) मा श्रोत केन्द्र स्थापनाका कार्य सम्पन्न भएको । हालसम्म प्राप्त विवरण अनुसार प्रति श्रोतकेन्द्र शुरुको अवस्थामा कम्तिमा १००९ देखि २२९० गोटा गरी जम्मा ७५१३ प्रजनन् योग्य भेडा रहेकोमा हाल सो संख्या प्रति श्रोतकेन्द्र कम्तिमा १२२५ देखि २६४९ गोटा सम्म पुगी जम्मा ९२११ संख्या पुरगेको ।

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको व्यहोरा	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि	अनुगमन सूचक	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
१३०	च्याङ्ग्रा फार्म स्थापना गरिने (माग बमोजिम मन्त्रालयबाट थप बजेट निकास तथा कार्यक्रमको ढाँचामा प्रस्ताव बमोजिम सहमति हुने मान्यताको आधारमा)	पशु उत्पादन निर्देशनालय, पशु अर्थसेवा विभाग	पशुपन्थी विकास मन्त्रालय	कार्तिक मसान्त २०७३ सम्म	मुस्ताङ जिल्लाको उपयुक्त स्थानमा फार्म स्थापनाको लागी स्थान छनौट भएको हुने ।	मुस्ताङको चराङ्गमा जग्गा छनौट भएको ।
				आसाढ मसान्त २०७४ सम्म	पशु र अन्य मेशिनरी सामग्रीहरू खरिद भई व्यवस्थापन भएको हुने ।	कार्य सपन्न नहुनाका कारणमा जग्गा प्राप्ती तथा गोठ निर्माणमा समय लागेकोले आ.व ०७४/७५ मा खरिद हुने ।
				जेष्ठ मसान्त २०७४ सम्म	आवास, कार्यालय भवन, खोर निर्माण तथा पानी, खर्क सुधार भएको हुने ।	मुस्ताङको चराङ्गमा च्याङ्गाको २ वटा खोर निर्माण भएको ।
१३१	सरकारी, सहकारी साझेदारीमा नमुना व्यवसाय गरिने	पशु उत्पादन निर्देशनालय, पशु अर्थसेवा विभाग	पशुपन्थी विकास मन्त्रालय	आसाढ मसान्त २०७४ सम्म	झापा र कास्कीका दुई स्थानमा व्यवसाय भएको हुने ।	बंगुर व्यवसाय औद्योगिक पार्क सञ्चालन कार्यविधि, २०७३ तयार तथा छलफल गरी स्वीकृतिको लागि पशुपन्थी विकास मन्त्रालयमा पेश भएको । मिति २०७३।९।१३ मा मन्त्रालयमा छलफलका लागि श्रीमान् सचिवज्यूको अध्यक्षतामा सरोकारवालाहरूसँग अन्तरक्रिया भई पशु उत्पादन निर्देशनालय, पशु सेवा विभाग मार्फत कार्यविधि स्वीकृतिका लागि पुनः मन्त्रालयमा २०७३/९/२६ पेश भएको - मन्त्रालयबाट मिति २०७३।११।१८ मा स्वीकृत

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको व्यहोरा	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि	अनुगमन सूचक	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
१३२	चितवन र धादिङ्ग कुखुरा तथा विशिष्टीकृत विकास क्षेत्रको रूपमा विकास मन्त्रालय गरिने ।	पशु सेवा विभाग तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय	राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थ मन्त्रालय, वाणिज्य मन्त्रालय, पोल्डी व्यवसायीहरु लगायतका सरोकारवाला हरू	आसाढ २०७४ सम्म	अनुगमन, छलफल तथा नीतिगत व्यवस्था	भई २०७३।११।२७ को गोरखापत्रमा प्रस्ताव आव्हानको सूचना प्रकाशन भएको । प्रकाशित सूचना अनुसार झापामा ३ र कास्कीमा १ प्रस्तावहरु दर्ता भएका । कास्कीमा स्थान छनौट भई बगुर व्यवसाय औद्योगिक पार्क निर्माण कार्य भैरहेको । अनुगमन, अध्ययन, छलफल तथा नीतिगत व्यवस्था नीतिगत भएको तर बजेट नभएको ।

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको व्यहोरा	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि	अनुगमन सूचक	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
१३३	ग्रामिण कुखुरापालन कार्यक्रम संचालन कुखुराका हाचरी र निर्माणका अनुदान गराउने	पशु उत्पादन निर्देशनालय, पशु सेवा विभाग	पशुपन्ध्री विकास मन्त्रालय	२०७४ आषाढ मसान्त सम्म।	२० जिल्लामा साझेदार गरि ८ हप्ते १००००० चल्ला वितरण गर्ने।	२० जिल्लाका प्रति जिल्ला १० समूहका दरले २०० समूहका ४००० कृषक परिवारमा ८ हप्ते १००००० चल्ला वितरण १५५२० वटा हुर्केको चल्ला वितरण।
१३४	व्यावसायिक पंक्षी प्रविधिक सेवाउपलब्ध गराउने अन्तराष्ट्रियस्तरको परीक्षण प्रयोगशाला निर्माण गरिने	पशु स्वास्थ्य निर्देशनालय, पशु सेवा विभाग	पशुपन्ध्री विकास मन्त्रालय	आषाढ २०७४ मसान्त	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला BSL २+ मा र ५ वटै क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशालाहरू BSL २ मा स्तरोन्नती भएको हुने।	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला BSL २+ मा र ५ वटै क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशालाहरू BSL २ मा स्तरोन्नती भएको
				आषाढ २०७४ मसान्त	१६ वटा जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरूका प्रयोगशालामा स्तरोन्नती मात्र तयार भएको	१५ वटा जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरूका प्रयोगशालामा स्तरोन्नती भएको र १ वटा भवन मात्र तयार भएको

अनुसूची ६ नीति तथा कार्यक्रमसम्बन्धी प्रगति

आ.व. २०७३।०७४ को व्यवस्थापिका संसदमा सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूबाट प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन कार्ययोजनाको प्रगति

बुँदा नं.	नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा	क्रियाकलाप	अनुगमन सूचक	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
२४	स्थानीय स्तरमा समुदायमा रहेको साधन, उत्पादक सहकारी, समुह, कार्यक्रम लागु हुने २० जिल्लाका कार्यक्रम लागु भएका १४ जिल्लाका ४५ स्रोतको संगठितरूपमा परिचालन गरी किसान, संघसंगठन, व्यवसायीलाभान्वित सहकारीहरूको संख्या सामाजिक रुपान्तरण र समन्यायिकसुदृढिकरण कार्यक्रम आर्थिक वृद्धिमा र्फत समुदायको बंगुर तथा कुखुरापालन सहकारी कार्यक्रम सशक्तिकरण गर्ने सहकारी अभियानलाई कार्यक्रम अघि बढाइनेछ ।	सहकारी, समुह, कार्यक्रम लागु हुने २० जिल्लाका कार्यक्रम लागु हुने २१ जिल्लाका कार्यक्रम लागु भएका २१ जिल्लामा प्रस्ताव लाभान्वित सहकारीहरूको संख्या ३०	कार्यक्रम लागु हुने २० जिल्लाका कार्यक्रम लागु हुने २१ जिल्लाका कार्यक्रम लागु भएका २१ जिल्लामा प्रस्ताव लाभान्वित सहकारीहरूको संख्या ३०	सहकारीहरू लाभान्वित भएका निवेदनहरूको मूल्यांकन भएको । २१ जिल्लाका २० बंगुर सहकारी सुदृढीकरण भई ५०० कृषक परिवार र २१ जिल्लाका १० कुखुरा सहकारी सुदृढीकरण भई २५० कृषक परिवार गरी जम्मा ३० सहकारीका ७५० कृषक परिवार लाभान्वित भएका ।
	सहकारीमा आवद्ध कृषकहरूका पशु सुत्केरी भत्ता प्राप्त गर्ने कृषकको संख्या: १० जिल्लाका प्रति जिल्ला १०० कृषकका दरले जम्मा १००० कृषकले २५ लाख वरावरको प्रकाशन गरी पुनः निवेदन संकलन गरेको ११० जिल्लाका जम्मा ९२१ आवेदनहरू अन्तिम छनौट भई छनौट भएका कृषकहरूलाई सम्बन्धित जि.प.से.का. मार्फत विमित पशुलाई सुत्केरी भत्ता	सहकारीमा आवद्ध कृषकहरूका पशु सुत्केरी भत्ता प्राप्त गर्ने कृषकको संख्या: १० जिल्लाका प्रति जिल्ला १०० कृषकका दरले जम्मा १००० कृषकले २५ लाख वरावरको प्रकाशन गरी पुनः निवेदन संकलन गरेको ११० जिल्लाका जम्मा ९२१ आवेदनहरू अन्तिम छनौट भई छनौट भएका कृषकहरूलाई सम्बन्धित जि.प.से.का. मार्फत	सहकारीमा आवद्ध कृषकहरूका पशु सुत्केरी भत्ता प्राप्त गर्ने कृषकको संख्या: १० जिल्लाका प्रति जिल्ला १०० कृषकका दरले जम्मा १००० कृषकले २५ लाख वरावरको प्रकाशन गरी पुनः निवेदन संकलन गरेको ११० जिल्लाका जम्मा ९२१ आवेदनहरू अन्तिम छनौट भई छनौट भएका कृषकहरूलाई सम्बन्धित जि.प.से.का. मार्फत	अनुसार पेश भएका २७१ प्रस्तावनाहरूको मूल्यांकन भएको। कम संख्यामा निवेदन पेश भएकाले सम्बन्धित जिल्लाले नै सूचना प्रकाशन गरी पुनः निवेदन संकलन गरेको ११० जिल्लाका जम्मा ९२१ आवेदनहरू अन्तिम छनौट भई छनौट भएका कृषकहरूलाई सम्बन्धित जि.प.से.का. मार्फत

बुँदा नं.	नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा	क्रियाकलाप	अनुगमन सूचक	बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
२६	<p>कृषि क्षेत्रको व्यवसायीकरण आधुनिकरण गार्दै यसलाई मर्यादीत सुरक्षित एंव आर्कषक पेसाको रूपमा विकास गरिनेछ । तुलनात्मक एंव प्रतिस्पर्धात्मक लाभको संभावना र भौगोलिक एंव पर्यावरण स्थिती अनुसार बंगुर व्यवसाय पार्क स्थापना मुलुकका विभिन्न भागहरूलाई विभिन्न खाद्य वस्तु उत्पादनको पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । किसानहरूको सहभागीता मै सामाजिक सुरक्षा कोष खडा गरी क्रमशः उनीहरूलाई सामाजिक सुरक्षाको दायरामा ल्याइने छ । यूवाहरूलाई कृषिमा आर्कषित गार्दै वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका यूवाहरूलाई समेत यसमा आवद्ध गरिनेछ ।</p>	<p>रसहकार्यमा नमुनाका रुपमा रुपन्देही जिल्लामा २ वटा मिलकड पार्कको स्थापना</p>	<p>२ वटा बंगुर व्यवसायिक पार्क स्थापना भएको हुने ।</p>	<p>रु. २३ लाख २ हजार ५ सय अनुदान वितरण गरिएको ।</p> <p>मिति २०७३/६/१० गते प्रस्तावको आव्हानको लागि सूचना प्रकाशित भएकोमा २ वटा प्रस्तावको फिल्ड भेरिफिकेसन पश्चात सम्झौता सम्पन्न भइ रुपन्देही जिल्लामा २ वटा मिलकड पार्कको स्थापना भएको ।</p> <p>पार्कबंगुर व्यवसाय औद्योगिक पार्क सञ्चालन कार्यविधि, २०७३ तयार तथा छलफल गरी स्वीकृतिको लागि पशुपन्छी विकास मन्त्रालयमा पेश भएको । मिति २०७३।९।१३ मा मन्त्रालयमा छलफलका लागि श्रीमान् सचिवज्यूको अध्यक्षतामा सरोकारवालाहरूसँग अन्तरक्रिया भई पशु उत्पादन निर्देशनालय, पशु सेवा विभाग मार्फत कार्यविधि स्वीकृतिका लागि पुनः मन्त्रालयमा २०७३/९/२६ पेश भएको - मन्त्रालयबाट मिति २०७३।११।१८ मा स्वीकृत भई २०७३।११।२७ को गोरखापत्रमा प्रस्ताव आव्हानको सूचना प्रकाशन भएको । प्रकाशित सूचना अनुसार झापामा ३ र कास्कीमा १ प्रस्तावहरु दर्ता</p>

बुँदा नं.	नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा	क्रियाकलाप	अनुगमन सूचक	बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
		सुदूरपश्चिमाञ्चल भेडाबाखा सुदूर पश्चिमान्चलका ३ जिल्लाका ३ उत्पादन सहजीकरण कार्यक्रमस्थानमा कृषक समूह समिति गठन अन्तरगत समूह समितिमा भेडा बाखाको प्याकेज कार्यक्रम बाखाको प्याकेज कार्यक्रमसंचालन भएको हुने । संचालन ।		भएका । कास्की जिल्लामा बंगुर पार्कको स्थान छनौट भई औद्योगिक पार्क निर्माण कार्य भैरहेको ।
	युवा लक्षित विशेष पशु उत्पादन कार्यक्रमबाट (गाई भैसी बाखा बंगुर)	सुदूरपश्चिमाञ्चल भेडाबाखा सुदूर पश्चिमान्चलका ३ जिल्लाका ३ उत्पादन सहजीकरण कार्यक्रमस्थानमा कृषक समूह समिति गठन अन्तरगत समूह समितिमा भेडा बाखाको प्याकेज कार्यक्रम बाखाको प्याकेज कार्यक्रमसंचालन भएको हुने । संचालन ।	संख्या: ४५ जिल्लाका ३०० गाई/गाईकोमा १५३४ निवेदनहरू भैसी फार्मलाई अनुदान उपलब्ध गराउने	२०७३/४/२५ गते सूचना प्रकाशन गरिएकोमा १५३४ निवेदनहरू प्राप्त भएकामध्ये ४५ जिल्लाका ३६९ गाईभैसी फार्महरू अनुदानको लागि छनौट भई अनुदान वितरण भएको ।
			६० जिल्ला ११४ बाखाफार्मलाई अनुदान उपलब्ध गराउने ।	२०७३/४/२५ गते सूचना प्रकाशन गरिएकोमा बाखामा ९६९ निवेदनहरू प्राप्त भएपछि पहिलो चरणको screening गरी केन्द्रीय प्रतिनिधी तोकि ६० जिल्लाका ११४ फार्महरूलाई अनुदान वितरण गरिएको ।

बुँदा नं.	नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा	क्रियाकलाप	अनुगमन सूचक	बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
		प्रसार सम्बन्धी सूचनाहरु मोवाइल मार्फत संप्रेषण गर्ने आएको हुने । मोवाइल मार्फत संप्रेषण गर्ने आएको हुने । व्यवस्था मिलाईनेछ ।	एप्स तयार भै प्रयोगमा आएको हुने ।	
		दुध उत्पादनमा अनुदान पाइलट उत्पादनमा अनुदान प्राप्त गरेको कार्यविधि कार्याक्रम	दुधको परिमाण (लिट्र) १०२०७३/६/११ गते प्रकाशित प्रस्ताव जिल्लामा प्रति लि. रु. १ का दरले आह्वानको सूचना अनुसार न्यून संख्यामा दुग्ध सहकारी मार्फत जम्मा रु ७ प्रस्ताव परेकोले पुन मिति २०७३।०७।२४ करोड अनुदान वितरण हुने ।	कार्यविधि स्वीकृत भएको र मिति २०७३।१२।१ मा प्रस्ताव आव्हानको मिति २०७३।१२।१ मा प्रस्ताव आव्हानको १५ दिने सूचना प्रकाशन भएको । २१ जिल्लाहरुबाट पेश भएका कूल १३७ प्रस्तावनाहरुको मूल्यांकन कार्य सम्पन्न भई कार्यविधि सम्मत ठहरिएका १२२ सहकारी संस्थाहरुलाई कूल ६ करोड, ६३ लाख, ८२ हजार, एक सय अठसठ्ठी रुपैया बाह्र पैसा अनुदान वितरण गरिएको ।
२९	सार्वजनिक, सहकारी, निजी साझेदारीमा पशु स्रोतकेन्द्र विकास गरी उन्नत जातका गाई, बैसी, बाखा लगायतका पशुपन्छीहरुको उत्पादन तथा वितरणलाई व्यवस्थित गरिने, प्रत्येक प्रदेशमा	मुस्ताङ्गमा च्याङ्गा फार्म स्थापना	मुस्ताङ्गमा च्याङ्गा फार्म स्थापना भएको हुने ।	च्याङ्गा फार्म स्थापनाको २ वटा खोर निर्माण भएको ।

बुँदा नं.	नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा स्रोतकेन्द्रहरुको स्थापना गरी दुई वर्षभित्र पशुजन्य उत्पादनमा देशलाई आत्मनिर्भर बनाउन एकिकृत कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।	क्रियाकलाप	अनुगमन सूचक	बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
		गाई भैसीको श्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रम	श्रोत केन्द्रको संख्या गाई : ३ वटा गरि जम्मा ७ वटारुपन्देहीमा भैसी : ३ वटा गरि जम्मा ७ वटारुपन्देहीमा १, गोरखा र तनहुँमा १ र बर्दिया, श्रोत केन्द्र स्थापना भएको हुने । कैलाली र कञ्चनपुरमा १ गरी जम्मा ४ । भैसी तर्फ: ससरीमा १, सर्लाही र महोत्तरीमा १, कास्की, पर्वत र वाग्लुङमा १ र डोटी र डडेल्धुरामा १ गरी जम्मा ४ गरी कूल जम्मा ८ श्रोतकेन्द्र स्थापना भएको ।	गाई तर्फ: सुनसरीमा १, नवलपरासी र भैसी तर्फ: ससरीमा १, सर्लाही र महोत्तरीमा १, कास्की, पर्वत र वाग्लुङमा १ र डोटी र डडेल्धुरामा १ गरी जम्मा ४ गरी कूल जम्मा ८ श्रोतकेन्द्र स्थापना भएको ।
		भेडा श्रोत केन्द्र (विकास श्रोत केन्द्रको संख्या र जिल्ला:५ कार्यक्रम) स्थापना गरिने ।	श्रोत केन्द्रको संख्या र जिल्ला:५ संख्या ५	जिल्ला (म्याग्दी, ताप्लेजुङ्ग, गोरखा, लम्जुङ्ग र संखुवासभा) मा श्रोत केन्द्र स्थापनाका कार्य सम्पन्न भएको । हालसम्म प्राप्त विवरण अनुसार प्रति श्रोतकेन्द्र शुरुको अवस्थामा कम्तिमा १००९ देखि २२९० गोटा गरी जम्मा ७५१३ प्रजनन् योग्य भेडा रहेकोमा हाल सो संख्या प्रति श्रोतकेन्द्र कम्तिमा १२२५ देखि २६४९ गोटा सम्म पुगी जम्मा ९२११ संख्या पुगेको ।
		बोयर बाखाको न्यूक्लियस फार्म	पशु विकास फार्म पोखरामा बोयरबोयर बोका र बाखाको स्पेसिफिकेसन स्विकृत बाखाको न्यूक्लियस फार्म स्थापना	बोका ३ वटा र पाटी ३५ वटा प्राप्त

बुँदा नं.	नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा	क्रियाकलाप	अनुगमन सूचक	बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
			भएको हुने ।	गरिएको । काठको काम र खोर भित्र ४ खण्ड पार्टिसन बाहेकका अन्य खोर निर्माणका कार्य, रनिङ्ग यार्ड र डिपिङ्ग ट्यांक समेतको निर्माण सम्पन्न भएको ।
३०	कृषकहरुलाई रोजगारी र आय आर्जनका लागि सहूलियतपशुपन्धी पालनका लागि सहूलियत व्याजमा ऋण उपलब्ध गराइनेछ ।	सहूलियत ऋण उपलब्ध गराउने	पशुपन्धी क्षेत्रमा ५ प्रतिशत ब्याजसहूलियत ऋण प्रदान गरिने । दरमा सहूलियत ऋण	लिने ५१० जना र रकम ४६६३६० हजार
३१	पशुपन्धीको वजार प्रवर्द्धन गर्न मुलुकमा विभिन्न स्थानमा पशुपन्धी हाटबजार र आधुनिक पशु बधशालाको स्थापना गरिनेछ ।	व्यवस्थित मिटमार्ट स्थापना तथा पशु हाटबजार निर्माण सुधार मासुजन्य उद्योग प्रवर्द्धन सानो डेरी उद्योग प्रवर्द्धन	२० वटा मिटमार्ट स्थापना भएको हुने । १० वटा पशु हाटबजार निर्माण तथा सुधार भएको हुने । २५ वटा मासु जन्य उद्योग प्रवर्द्धन भएको हुने । २५ वटा डेरी उद्योग प्रवर्द्धन हुने ।	२० वटा मिटमार्ट स्थापना भएको १० वटा पशु हाटबजार निर्माण तथा सुधार भएको २५ वटा मासु जन्य उद्योग प्रवर्द्धन भएको २५ वटा डेरी उद्योग प्रवर्द्धन भएको

बुँदा नं.	नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा	क्रियाकलाप	अनुगमन सूचक	बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
		<p>महानगरपालिका / उपमहानगरपालिका नगरपालिकाहरूका मासु वजारभएको हुने । लक्षित गरी वधशाला स्थापना</p>	<p>२ वटा वधशाला २० करोडको लागतमा आधुनिक वधशाला तयारलागतमा २०७३।९।१२ गते गोरखापत्रमा सूचना प्रकाशन भएकोमा प्रस्ताव पर्यसि नपरेकोले पुनः २०७३।१०।१३ मा फागुण १३ गते सम्मको लागि म्याद थपको सूचना प्रकाशन गरिएको । ९ वटा प्रस्ताव प्राप्त भइ छनौट र फिल्ड भेरीफिकेशन भएको । छनौट भएकोमा ३ वटा प्रस्तावहरूको छनौट समितिले स्थलगतत प्रमाणीकरण गर्दा साझेदारीको लागि अनुपयुक्त ठहर भएकोले सपन्न नभएको ।</p>	<p>२ वटा आधुनिक वधशाला रु. २० करोडको सहकार्यमा निर्माण गर्न मिति २०७३।९।१२ गते गोरखापत्रमा सूचना प्रकाशन भएकोमा प्रस्ताव पर्यसि नपरेकोले पुनः २०७३।१०।१३ मा फागुण १३ गते सम्मको लागि म्याद थपको सूचना प्रकाशन गरिएको । ९ वटा प्रस्ताव प्राप्त भइ छनौट र फिल्ड भेरीफिकेशन भएको । छनौट भएकोमा ३ वटा प्रस्तावहरूको छनौट समितिले स्थलगतत प्रमाणीकरण गर्दा साझेदारीको लागि अनुपयुक्त ठहर भएकोले सपन्न नभएको ।</p>

अनुसूची ७

आ.व. २०७३/०७४ मा कार्यान्वयन गर्ने प्राथमिकताहरू र सोको कार्यान्वयन एक वर्षे कार्ययोजनाको प्रगति प्रतिवेदन

क्र.स	यस आ.व.मा गर्नु पर्ने प्राथमिकताको विषय	इकाइ	परिमाण	लागत रु लाखमा	कार्यान्वयन जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अपेक्षित उपलब्धी	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन	कैफियत
१	गाई भैसीको श्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रम	जिल्ला	१६	७७७	पशु उत्पादन निर्देशनालय	पशु सेवा पशुपन्थी मन्त्रालय	१६ जिल्लामा गाई र भैसीको श्रोतकेन्द्र स्थापना हुने । यी श्रोतकेन्द्रमा १, गोरखा र तनहुँमा १ र कैलाली र कञ्चनपुरमा १ गरी तीन वर्षमा २००० उन्नत भैसी र महोत्तरीमा १, कास्की, पर्वत र बागलुङ्गमा १ र डोटी र डडेल्धुरामा १ गरी जम्मा ४ श्रोतकेन्द्र स्थापना भएको ।		
२	गाई भैसीमा कृत्रिम गर्भाधान सेवा पशु सुधार	जिल्ला	६४	१४००	राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	पशु उत्पादन निर्देशनालय सेवा विभाग	६ लाख गाई भैसीमा कृत्रिम गर्भाधान हुने १ लाख उन्नत नक्षका बाध्नी पाडीहरू उत्पादन हुने	१७१४०५ लिटर तरल नाईट्रोजन खरिद भएको । ३८८१० लिटर त.ना. उत्पादन भएको । जम्मा २१०२१५ लिटर । गाई : ४४३४१४ भैसी : १२०९९७ जम्मा : ५७३१७० पशुहरूमा कृत्रिम गर्भाधान गरिएको।	

क्र.स	यस आ.व.मा गर्नु पर्ने प्राथमिकताको विषय	इकाइ	परिमाण	लागत रु लाखमा	कार्यान्वयन जिम्मेवार निकाय	सहयोगि निकाय	अपेक्षित उपलब्धी	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन	कैफियत
३	दुध उत्पादनमा अनुदान पाईलट कार्यक्रम (प्रतिफलमा आधारित अनुदान प्रणाली)	जिल्ला	१०	७००	पशु उत्पादन निदेशनालय सेवा विभाग	पशु सेवा पशुपन्थी मन्त्रालय	वार्षिक ७ करोड लिटर दुध उत्पादनमा अनुदान प्राप्त भइ अनौपचारिक औपचारिक दुधको परिमाण बढ्न उत्प्रेरणा बाढ्ने ।	कार्यविधि स्वीकृत भएको र मिति २०७३/६/११ गते प्रकाशित प्रस्ताव आह्वानको सूचना अनुसार न्यून संख्यामा प्रस्ताव परेकोले पुन मिति २०७३।०७।२४ मा पुनः र कार्यविधि संशोधन स्वीकृत भई मिति २०७३।१२।१ मा प्रस्ताव आह्वानको १५ दिने सूचना प्रकाशन भएको । २१ जिल्लाहरबाट पेश भएका कूल १३७ प्रस्तावनाहरुको मूल्यांकन कार्य सम्पन्न भई कार्यविधि सम्मत ठहरिएका १२२ सहकारी संस्थाहरुलाई कूल ६ करोड, ६३ लाख, ८२ हजार, एक सय अठसठ्ठी रुपैया बाह्र पैसा अनुदान वितरण गरिएको ।	

क्र.स	यस आ.व.मा गर्नु पर्ने प्राथमिकताको विषय	इकाई	परिमाण	लागत रु लाखमा	कार्यान्वयन जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अपेक्षित उपलब्धी	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन	कैफियत
४	युवा लक्षित विशेष उत्पादन (गाई भैसी) ४५ जिल्ला	फार्म संख्या	३००	५५.७	पशु उत्पादन निर्देशनालय सेवा विभाग	पशु सेवा पशुपन्थी मन्त्रालय	साना २५० फार्मका २०००० गाईबाट प्रतिगाई २१०० ली कादरले ४२०० मेटन मझौला स्तरका ४० फार्म सुदृढ भई उत्पादनमा १५ प्रतिशतले वृद्धि भएको। साना ३२८, मझौला ५१ र ३१५ मेटन थप दुध उत्पादन हुने तथा १० वटा टुला फार्महरूमा यान्त्रिकरण भै १०५० मेटन सफा दुधमा योगदान पुग्ने ।	युवा लक्षित व्यवसायिक गाई भैसी पालन कार्यक्रम: मिति २०७३/४/२५ गते सूचना प्रकाशन भएको । ४५ जिल्लाबाट प्राप्त १५३४ निवेदनको प्रारम्भिक छनौट गरी केन्द्रिय प्रतिनिधिबाट फिल्ड भेरिफिकेशन गरी सुदृढ भई उत्पादनमा १० गरी कूल ३८९ फार्महरू उत्पान हुने तथा १० सुदृढ/यान्त्रिकरण भई लक्ष्य अनुसार दुध उत्पादनमा योगदान पुगेको ।	
५	वोयर न्यूक्लियस हर्ड तथा सञ्चालन	वाखाको १	१०१५	१०१.५	पशु उत्पादन निर्देशनालय विकास फार्म	पशु सेवा पशुपन्थी मन्त्रालय	वोयर वाखाबाट जन्मिएका किसानहरूलाई उपलब्ध गराई बाखापालन गर्ने काम र खोर भित्र ४ खण्ड पाटिसन कृषकहरूलाई प्रजननको लागि वोयर उपलब्ध हुनेछ । यसबाट कृषक पाटीहरू	वोयर बोका र बाखाको स्पेसिफिकेसन स्वीकृत भई शुद्ध वोयर बोका ३ वटा र पाठी ३५ वटा प्राप्त भएको । काठको भित्र ४ खण्ड पाटिसन बोहेकका अन्य खोर निर्माणका कार्य, रनिङ्ग यार्ड र डिपिङ्ग ट्यांक समेतको निर्माण सम्पन्न भएको । फार्ममा वोका पाटीहरू प्राप्त भई उत्पादन प्रकृया शुरु	

क्र.स	यस आ.व.मा गर्नु पर्ने प्राथमिकताको विषय	इकाइ	परिमाण	लागत रु लाखमा	कार्यान्वयन जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अपेक्षित उपलब्धी	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन	कैफियत
६	च्याङ्ग्रा फार्म स्थापना कार्यक्रम	संख्या	१	१००	पशु उत्पादन निर्देशनालय	पशु सेवा पशुपन्छी मन्त्रालय	च्याङ्ग्राको न्यूक्लियस हर्डको स्थापना हुने, पशुमना उद्योगको विकास र प्रवर्द्धन हुने, च्याङ्ग्राको मासुमा आत्मनिर्भरता हासिल गर्न आधार तयार हुने ।	च्याङ्ग्राको २ वटा खोर निर्माण भएको ।	
७	युवा लक्षित बंगुर फार्म प्रवर्द्धन कार्यक्रम १७ संख्या जिल्ला	संख्या	५४	५४	पशु उत्पादन निर्देशनालय जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	पशु सेवा पशुपन्छी मन्त्रालय	७५० माऊ बंगुर बाट ६००० पाठापाठी उत्पादन भई जम्मा ५४० मे.टन थप मासु उत्पादन हुने ।	मिति २०७३/४/२५ गते सूचना प्रकाशन गरिएकोमा बंगुरमा १९८ प्रस्ताव प्राप्त भएको । हालसम्म ५२ फार्महरू अन्तिम छनौट भैसकेको । १७ जिल्लाका ५२ वटा फार्म सुदृढीकरण भई ५२ कृषक परिवार लाभान्वित भएको । सिन्धुपाल्चोक र स्याङ्दी लक्ष्य ३/३ भएरपनि प्रस्ताव २/२ मात्र परेकोले प्रगति ५२ मात्र हुन गएको ।	

क्र.स	यस आ.व.मा गर्नु पर्ने प्राथमिकताको विषय	इकाइ	परिमाण	लागत रु लाखमा	कार्यान्वयन जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अपेक्षित उपलब्धी	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन	कैफियत
८	युवा लक्षित बाखा प्रवर्द्धन कार्यक्रम संख्या (६०जिल्ला)	फार्म संख्या	११४	२२८	पशु उत्पादन निर्देशनालय /केन्द्रिय बाखा प्रवर्द्धन कार्यालय/जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	पशु सेवा विभाग पशुपन्थी मन्त्रालय	६० जिल्लाका ११४ वटा फार्महरूमा खोर सुधार भई उन्नत नशका बोका खरिद हुने । ५७०० माउ बाखाबाट ९९०० पाठापाठीहरूको उत्पादन भई ९९०० पाठाहरू प्रजननको लागि योग्य हुने । ४१४० खसी उत्पादन हुने । २३८५ पाठीहरू प्रजननको लागि योग्य हुने र २३८५ पाठीहरू बिक्रिको लागि उत्पादन हुने । जसबाट १६८.० मे.ट. मासुको उत्पादनमा बृद्धि हुने ।	२०७३/४/२५ गते सूचना प्रकाशन गरिएकोमा बाखामा ९८९ निवेदनहरू प्राप्त भै पहिलो चरणको screening गरी केन्द्रीय प्रतिनिधी तोकि हालसम्म ६० जिल्लाका ११४ फार्महरूले अनुदान प्राप्त गरी लक्ष्य अनुसारका कार्य भएको ।	
९	व्यवस्थित मिटमार्ट संख्या स्थापना	मिटमार्ट संख्या	२०	६००	पशुपन्थी वजार प्रवर्द्धन निर्देशनालय जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	पशु सेवा विभाग पशुपन्थी मन्त्रालय	२० वटा आधुनिक मिट मार्ट स्थापन भई मासुको मुल्य श्रृंखला सुधार हुने ।	२० वटा आधुनिक मिट मार्ट स्थापन भई मासुको मुल्य श्रृंखला सुधार भएको	

क्र.स	यस आ.व.मा गर्नु पर्ने प्राथमिकताको विषय	इकाइ	परिमाण	लागत रु लाखमा	कार्यान्वयन जिम्मेवार निकाय	सहयोगि निकाय	अपेक्षित उपलब्धी	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन	कैफियत
१०	नगरपालिका क्षेत्रका मासु वजार लक्षित गरि पशु वधशाला स्थापना	संख्या	२	२०००	पशुपन्थी वजार प्रवर्द्धन निर्देशनालय पुर्वाञ्चल क्षेत्रिय पशु मन्त्रालय सेवा निर्देशनालय	पशु सेवा विभाग पशुपन्थी विकास मन्त्रालय	२ वटा आधुनिक वधशाला स्थापन भई मासुको मुल्य श्रृंखला सुधार हुने ।	२ वटा आधुनिक वधशाला रु. २० करोडको लागतमा सहकार्यमा निर्माण गर्न मिति २०७३।९।१२ गते गोरखापत्रमा सूचना प्रकाशन भएकोमा प्रस्ताव पर्याप्त नपरेकोले पुनः २०७३।१०।१३ मा फागुण १३ गते सम्मको लागि म्याद थपको सूचना प्रकाशन गरिएको । ९ वटा प्रस्ताव प्राप्त भई छनौट र फिल्ड भेरीफिकेशन भएको । छनौट भएकोमा ३ वटा प्रस्तावहरूको छनौट समितिले स्थलगतत प्रमाणीकरण गर्दा साइद्दरीको लागि अनुपयुक्त ठहर भएकोले सपन्न नभएको ।	

क्र.स	यस आ.व.मा गर्नु पर्ने प्राथमिकताको विषय	इकाइ	परिमाण	लागत रु लाखमा	कार्यान्वयन जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अपेक्षित उपलब्धी	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन	कैफियत
११	पोषण सुरक्षा तथा पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि ग्रामिण कुखुरा कार्यक्रम	जिल्ला	४०	१२४९	पशुपन्थी वजार प्रवर्द्धन निर्देशनालय	पशु सेवा पशुपन्थी मन्त्रालय	प्रतिजिल्ला २०० कृषक परिवारमा व्यावसायिक कुखुराको नयाँ फार्म स्थापना बृद्धि हुने साथै १५ करोड अण्डा उत्पादन अण्डामा आत्मनिर्भर हुने ।	कार्यक्रम सञ्चालनका लागि कार्यविधि स्वीकृत भएको । ग्रामिण कुखुरा प्रवर्द्धन कार्यक्रम लागु भएका २० जिल्लाका ३८२० कृषक परिवारलाई १५५२० हेक्टरका चल्ला वितरण भै गरिएको र साना किसान लक्षित कुखुरा प्रवर्द्धन कार्यक्रम लागु भएका २० जिल्लाका १७०० कृषक परिवारलाई १२७५०० एक दिने लेयर्स चल्ला वितरण भएको । जम्मा ५५२० कृषक कार्यक्रमबाट लाभान्वित भएका ।	
१२	रेविज खोप उत्पादन क्षमता बढाउन पूर्वाधार विकास गर्ने ।	जिल्ला	१	५००	पशु स्वास्थ्य निर्देशनालय पशु सेवा कार्यालय	पशु सेवा पशुपन्थी मन्त्रालय	हालको ५० हजार खोप मात्रा उत्पादनलाई दोब्बर बनाई १ लाख मात्र उत्पादन गर्ने ।	प्रयोगशाला भवनको बहुबर्ष योजना अनुरूप निर्माण कार्य भइरहेको । रेविज भ्याक्सीन उत्पादन प्रयोगशालाका लागि आवश्यक उपकरणहरूको खरिद कार्य सम्पन्न भइसकेको ।	
१३	खोरत र पि. पि. आर रोग विरुद्ध खोप उत्पादन गर्न पूर्वाधार तयारी	संख्या	१	१५७५	पशु स्वास्थ्य निर्देशनालय पशु सेवा कार्यालय	पशु सेवा पशुपन्थी मन्त्रालय	देशमा पशु मानिसमा रेविज रोगको प्रकोप कम हुने तथा विदेशबाट भ्याक्सिन आयात करिव २०	बहुबर्ष योजना अनुरूप भवन निर्माण BSL २+ कार्य भइरहेको । विभिन्न मेसिनरि उपकरणहरू खरिद कार्य सम्पन्न भइसकेको ।	

क्र.स	यस आ.व.मा गर्नु पर्ने प्राथमिकताको विषय	इकाइ	परिमाण	लागत रु लाखमा	कार्यान्वयन जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	अपेक्षित उपलब्धी	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन	कैफियत
१४	एक जिल्ला शासवाली श्रोत स्थापना	एक जिल्ला	७५	३९३	पशु निर्देशनालय पशु सेवा कार्यालय	पशु सेवा पशुपन्छी मन्त्रालय	स्थापनाको विकास वीउ, सेट्स भई सहजता हुने पशु आहाराको आपूर्तिमा सुधार हुने ।	२२५ हे. मा वर्षे घाँसेखेती विस्तार, ७५ जिल्लामा २२२ वटा बाँहे महिना हरियो घाँस विकास तालिम सम्पन्न र ७५ जिल्लामा नर्सरी स्थापना सम्पन्न । २२५ हेक्टरमा वर्षे र २२५ हेक्टरमा हिउँदे गरी जम्मा ४५० हेक्टरमा घाँसेखेती भएको । ७५ जिल्लाहरूमा अन्तरकृया समुह समितिमा अन्तरकृया, नर्सरी स्थापना, ७५ वटा हाते हिल व्यारो खरिद, ७५ वटा सिचाई पोखरी निर्माण र ७५ श्रोतकेन्द्रहरूमा सिचाई सामग्री खरिद गरी कृषकहरूलाई वितरण गरिएको । जिल्ला तथा केन्द्रस्तरबाट १६६ पटक अनुगमन । घाँसको सेट्स/स्लिप २९६ हेक्टरमा लगाएको ।	
१५	एक गा.वि.स.एक पशु सेवा प्राविधिक व्यवस्था	संख्या	१५००	२९२५	पशु सेवा विभाग	पशुपन्छी मन्त्रालय	कार्यमा थप जना जनशक्ति भई किसानले पाउने सेवा प्रवाहमा वृद्धि हुने ।	गत आ.व. को ४९७ र चालु आ.व.मा १००० गरी १४९७ जना करारमा नियुक्ती गरी परिचालन भइरहेको ।	

अनुसूची ८

आ.व. २०७३/०७४ को तत्काल सुधार कार्य योजनाको प्रगति प्रतिवेदन

क्र.सं	सुधारको क्षेत्र	समय सिमा	जिम्मेवार निकाय/ महाशाखा	अपेक्षित उपलब्धी	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
१. अन्तरिम ब्यवस्थापन					
१.१	नेपालको संबिधानमा भएको कृषि विकास सम्बन्धि प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक नीतिगत कानूनी प्रक्रियागत तथा संगठनात्मक ब्यवस्था मिलाउने ।	१ बर्ष भित्र	नीति, पशु स्वास्थ्य तथा नियमन महाशाखा	नेपालको संबिधानमा भएको प्रावधान बमोजिम ब्यवस्था भएको हुने ।	<ul style="list-style-type: none"> पशुपन्छी विकास नित्तिको मस्यौदा तयार भई अन्य निकायमा सहमतिको लागी पठाएको । ऐन नियमावलीहरु परिमार्जनको प्रकृत्यामा रहेको । संगठन पुनःसंरचना को लागी सा.प्र. मन्त्रालयमा पेश भएको ।
१.२	संघीय ढाँचा अनुरूपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पुनसंरचना गर्ने तदनु रूप जनशक्ति तथा क्षमता विकास योजना तयार गर्ने ।	१ बर्ष भित्र	प्रशासन महाशाखा,	संघिय ढाँचा अनुरूपको ३ तहको कार्यसूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पुनसंरचना भएको हुने ।	<ul style="list-style-type: none"> तीन तहमा सम्पादन हुने कार्यको Detailing / Functional Analysis गर्ने कार्य सम्पन्न भई सो बमोजिम आवश्यक मन्त्रालयको जनशक्ति र क्षमता विकास योजना नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान मार्फत तयार गरिएको । जनशक्ति स्थानिय तहमा खटाउन विवरण सहित सा.प्र.मन्त्रालयमा पेश गरेको ।
१.३	नेपालको संबिधानले तोकेको ३ तहको कार्य सूची र सहवर्ती अधिकार बमोजिम पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको जनशक्ति,	२ बर्ष भित्र	प्रशासन महाशाखा,	नेपालको संबिधान २०७२को मर्म अनुसार पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको प्रादेशिक संरचना अनुसारको संघिय संरचना	<ul style="list-style-type: none"> यस मन्त्रालय र मातहतका निकायहरुको संगठन संरचना र कर्मचारी ब्यबस्थापन सम्बन्धि प्रतिवेदन तयार गरी सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र प्रधानमन्त्री तथा मंत्री परिषद् को कार्यालयमा च.न. १२६१

क्र.सं	सुधारको क्षेत्र	समय सिमा	जिम्मेवार निकाय/ महाशाखा	अपेक्षित उपलब्धी	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
१.४	श्रोत र संगठनको विवरण तयार गरी पूर्ण:संरचना लागु गर्ने । पशुपुन्धि विकास मन्त्रालय र मातहतका निकायसंग सम्बन्धित कानूनहरु संबिधान अनुरूप मिलान परिमार्जन र तर्जुमा गर्ने ।	१ बर्ष भित्र	प्रशासन महाशाखा, नीति, पशु स्वास्थ्य तथा नियमन महाशाखा	तर्जुमा भई लागु भएको हुने । पशुपुन्धी विकास मन्त्रालय अन्तरगत, पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ र सोको नियमावली • पशु बधशाला तथा मासु जाँच ऐन, २०५५ तथा सो को नियमावली • पशु औषधि ऐन, पशु कल्याण ऐन र सरुवा रोग नियन्त्रण ऐन तर्जुमा गर्ने ।	२०७३/१२/२७ मा पठाइएको । हाल सम्बन्धित जिल्लाको सिफारिसा स्थानिय तहहरुमा कर्मचारी काजमा खटाउने कार्य भैरहेको । • मन्त्रपरिषदमा निर्णयको लागि पेश भई फिर्ता भएको र प्राप्त सुझाव अनुसार परि मारजनको क्रममा रहेको । • पशु कल्याण निर्देशिका स्वीकृत भएको र अन्य ऐनको सम्बन्धमा नयाँ ऐनको तर्जुमा भए अनुसार गरिने ।
२. सार्वजनिक सेवा प्रवाह					
२.१	कृषि एवं पशु सेवाका प्राविधिक ३००० गा.बि.स.मा पुर्याउने ।	१ बर्ष भित्र	प्रशासन महाशाखा,	तोकिएका १५०० गा.बि.स. हरूमा एक जना पशु सेवा प्राविधिक खटाइएको हुने ।	एक गा.वि.स. एक प्राविधिक अन्तर्गत गत आ.व.मा ४९७ जना पशु सेवा प्राविधिक करारमा भर्ना गरी परिचालन भैसकेको । आ.व. २०७३/०७४ मा १००० जना प्राविधिकहरु करारमा भर्ना गरी परिचालन भैसकेको ।
२.२	अटोमेसन प्रणालीलाई यस मन्त्रालय अन्तर्गत तीनैवटा	१.५ बर्ष भित्र	पशु सेवा विभाग	पशु सेवा विभागमा अटोमेसन प्रणाली लागु गरेको हुने ।	सफ्टवेयर तयार भई संचालनमा रहेको ।

क्र.सं	सुधारको क्षेत्र	समय सिमा	जिम्मेवार निकाय/ महाशाखा	अपेक्षित उपलब्धी	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
२.३	विभागमा पुर्याउने। पशु बधशाला र मासु जाँच ऐन, २०५५ कार्यान्वयन शुरु गर्ने।	१ वर्ष भित्र	पशु सेवा विभाग	उक्त ऐन मुलुकको कमिन्तमा कुनै एक क्षेत्र वा जिल्लामा लागु भएको हुने।	ऐन लागु गर्न आवश्यक पूर्वाधारको रुपमा पशु बधशाला निर्माण कार्य हुनु जरुरी भएकोले २ वटा बधशाला सहकार्यमा निर्माण गर्न प्रस्ताव माग गरिएकोमा प्रस्ताव स्वीकृत नभएको। पशु बधशाला तथा मासु जाँच ऐन २०५५ संशोधनको क्रममा रहेको।
२.४	बजार ऐन तर्जुमा गरी लागु गर्ने।	२ वर्ष भित्र	कृषि विकास मन्त्रालय	ऐन तर्जुमा कार्य सम्पन्न भएको हुने।	बजार ऐन कृषि विकास मन्त्रालय संग सम्बन्धित रहेको।
२.५	कार्यसम्पादन करारको ब्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने गराउने।	१ वर्ष भित्र	प्रशासन महाशाखा,	विभागीय प्रमुख, कार्यालय प्रमुखहरु संग कार्यसम्पादन करार कार्यान्वयन हुने।	विभागीय प्रमुख तथा आयोजना प्रमुखसंग कार्य सम्पादन सम्झौता गरिएको।
२.६	प्रशासन सुधार सुझाव समितिको प्रतिवेदन २०७० अनुरूप कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।	निरन्तर	प्रशासन महाशाखा,	कार्यान्वयन भएको हुने।	प्रशासन सुधार सुझाव समिति प्रतिवेदन २०७० मा उल्लेखित सुझावहरु क्रमशः कार्यान्वयनमा ल्याउने प्रयास गरिएको।
२.७	बेरजु फछ्यौट अभियानलाई प्राथमिकताका साथ संचालन गर्ने।	निरन्तर	प्रशासन महाशाखा, पशु सेवा विभाग राष्ट्रिय दुग्ध विकास बोर्ड दुग्ध विकास सस्थान	बेरजु फछ्यौटको निर्धारित लक्ष्य हासिल भएको हुने।	चालु आ.व.मा यस महिना सम्म ५.२.४२ प्रतिशत बेरजु फछ्यौट भएको।

क्र.सं	सुधारको क्षेत्र	समय सिमा	जिम्मेवार निकाय/ महाशाखा	अपेक्षित उपलब्धी	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
२.८	प्रत्येक निकायको सरुवा मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्न लगाउने।	निरन्तर	प्रशासन महाशाखा, पशुपन्छी विकास मन्त्रालय	मापदण्ड निर्धारण गरी कार्यान्वयन भएको हुने ।	सरुवा मापदण्ड तयार भई सोही वमोजिम नै हुने गरेको।
३. विकास ब्यवस्थापन					
३.१	कृषि विकास रणनीति (ADS) कार्यान्वयन प्रकृया शुरु हुने।	१ वर्षभित्र	योजना तथा मुल्यांकन महाशाखा, नीति तथा पशु स्वास्थ्य महाशाखा, पशु उत्पादन तथा व्यवसाय प्रवर्धन महाशाखा	आ.व. २०७३/०७४ को बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गरीएको। ADS कार्यान्वयनमा आवश्यक पर्ने बजेट दिगो ब्यवस्थापन ।	ADS को प्रावधान अनुसार पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने कार्यहरु पहिचान गरिएको । आगामी आ.व.को बजेट तर्जुमाको मार्गदर्शनमा कृषि विकास रणनीतिमा पशुपन्छी तर्फको कार्यक्रम समाविष्ट गरिएको । ADS Trust Fund को मस्यौदामा मन्त्रालयको राय सुझाव पठाईएको ।
३.२	कृषि विकास रणनीति (ADS) अन्तर्गतका प्राथमिकता प्राप्त एवं मुख्य कार्यक्रम र सहायक कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रकृया शुरु गर्ने।	२० वर्ष सम्म लागु हुने	योजना तथा मुल्यांकन महाशाखा, नीति तथा पशु स्वास्थ्य महाशाखा, पशु उत्पादन तथा व्यवसाय प्रवर्धन महाशाखा पशु सेवा विभाग	आ.व.०७३/०७४ देखि कार्यान्वयनमा आएको हुने ।	मन्त्रालय अन्तर्गत तर्जुमा भईरहेको NLSIP मा ADS को प्राथमिकताका पशुजन्य उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि को कार्यक्रम समावेश गरिएको । आ.व. २०७४।०७५ को पशुपन्छी बिकासका कार्यक्रममा ADS का मुख्य कार्यक्रमहरु समावेश गरिएको ।
३.५	दुध उत्पादन कार्यक्रम संचालन गर्ने।	२ वर्ष भित्र	पशु सेवा विभाग	आ.व. ०७३/०७४ मा दुध उत्पादन २०३१ हजार मे.ट. पुर्याउने ।	दुध उत्पादन १९११ हजार मे.ट. पुगेको १०९ हजार मे. टन प्रगति नपुग रहेको ।
३.६	दुधमा आधारित मूल्य अभिवृद्धिको	२ वर्ष	खाद्य प्रविधी विभाग/दुग्ध	दुधमा आधारित मूल्य	दुग्ध बिकास संस्थानबाट विराटनगर दुग्ध वितरण

क्र.सं	सुधारको क्षेत्र	समय सिमा	जिम्मेवार निकाय/महाशाखा	अपेक्षित उपलब्धी	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
	उत्पादन प्रबर्द्धन कार्यक्रम (Value Chain Development Program) संचालन गर्ने।	भित्र	विकास बोर्ड/दुग्ध विकास संस्थान	अभिवृद्धिको उत्पादन प्रबर्द्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन भई आयात प्रतिस्थापनमा सहयोग पुगेको हुने।	आयोजनामा रहेको धुलो दुग्ध कारखानाको क्षमता बृद्धि गरी ३ मे.टन वाट ६ मे.टन प्रति दिन पु-याएको। दुग्ध विकास बोर्डबाट School Milk Programme र Cheese बनाउने तालिम गराएको।
३.८	मासु उत्पादन कार्यक्रम संचालन गर्ने।	२ वर्ष भित्र	पशु सेवा विभाग	<ul style="list-style-type: none"> मासु उत्पादन लक्ष्य आ.व. २०७३।०७४ को अन्त सम्ममा कुल मासु उत्पादन ३३२ हजार मे.ट. पुगेको र १२ हजार मे.टन. नपुग भएको। ३० जिल्लामा प्रति जिल्ला २० वटा व्यवसायिक बाखा फार्मका दरले जम्मा ६०० वटा फार्महरूको सुदृढीकरण भएको। २० जिल्लाका प्रति जिल्ला १० समूहका दरले २०० समूहका ४००० कृषक परिवारमा ८ हप्ते ९५५२० वटा हुर्केको चल्ला वितरण। १५ जिल्लाहरूमा ९० वटा बंगुर खोर सुदृढीकरण भएको। 	२०७३।०७४ को अन्त सम्ममा कुल मासु उत्पादन ३३२ हजार मे.ट. पुगेको र १२ हजार मे.टन. नपुग भएको।
४. पुर्ननिर्माण सम्बन्धि कार्यक्रम					
४.१	कार्यालय भवन, सेवाकेन्द्र भवन, तालिम केन्द्र, प्रयोगशाला भवनको निर्माण गर्ने।	२ वर्ष भित्र		पशुपन्छि विकास मन्त्रालय र अन्तर्गतका सरकारी भवनहरू निर्माण भएको हुने।	

क्र.सं	सुधारको क्षेत्र	समय सिमा	जिम्मेवार निकाय/ महाशाखा	अपेक्षित उपलब्धी	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
४.४	गाई बैसी तथा भेडाबाखाको गोठ निर्माण एवं मर्मत कार्य संचालन गर्ने।	२ वर्ष भित्र	पशुपन्थी विकास मन्त्रालय	विभिन्न कृषक समूह तथा सहकारीहरुको उपयोगमा आउने गरी गाई बैसी तथा भेडाबाखाको गोठ निर्माण एवं मर्मत निर्माण भएको हुने। • चिलिङ्ग भ्याट (५००लि.) वितरण — १० वटा • बाखाको खोर निर्माणमा सहयोग — २५१० • प्रजननका लागि बाखा र बोका वितरण - ३४४०	मिति २०७३/११/२२ मा बजेट निकाश भएको । • चिलिङ्ग भ्याट (५००लि.) वितरण — ७ वटा • बाखाको खोर निर्माणमा सहयोग - १८५२ • ३३८७ प्रजननका लागि बाखा र बोका वितरण ।

अनुसूची ९

चौमासिक/वार्षिक प्रतिवेदन

१. आ.व. २०७३/०७४
२. बजेट उपशिर्षक नं. ३०१८०१
३. मन्त्रालय : पशुपन्थी विकास मन्त्रालय
४. कार्यक्रम आयोजनाको नाम : पुनःनिर्माण प्राधिकरण कोष
५. आयोजना कार्यालय प्रमुखको नाम :
६. यस अवधिको बजेट रू. २१९२७३ हजार
७. चालु आ.व. को हालसम्मको स्वर्च रकम र प्रतिशत
८. आयोजनाको शुरुदेखि यस अवधिसम्मको भौतिक प्रगति प्रतिशत
९. आयोजनाको कुल अवधिमध्ये वितेको समय प्रतिशतमा

क्र.सं.	कार्यक्रम क्रियाकलाप	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगति		प्रतिवेदन अवधिसम्म		सुचकमा आधारित प्रमुख उपलब्धि	बजेट रू. लाखमा	कैफियत			
			परिमाण	भार	परिमाण	भारित	यस आ.व.को प्रगति	भारित						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
अ.	पूजिगत स्वर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू													
	पुनः निर्माण सम्बन्धी सहायक कार्यक्रमहरू	संख्या	१००		२०	१००		१००						
	पशु नश्ल सुधार कार्यक्रम	संख्या	१४०		१७/१६	१४०		१४०						
	पुनः निर्माण सम्बन्धी सहायक कार्यक्रमहरू	संख्या	५०		५	५०		५०						
	पशुपन्थी बजार व्यवस्थापन	पटक	३५१		७.७५	३५१		३५१						
क.	पूजिगत स्वर्च कार्यक्रमको													

प्राथमिकताक्रमका आयोजनाहरूको समष्टिगत वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

१. आ.व. २०७३/०७४

२. मन्त्रालय/क्षेत्रको नाम : पशुपन्थी विकास मन्त्रालय

क्र. सं.	बजेट उपशिर्षक नं.	आयोजना/कार्यक्रमको नाम	आयोजनाको हालसम्मको समष्टिगत प्रगति स्थिति %		वार्षिक प्रगति स्थिति %		यस वर्षमा हासिल भएको मुख्य मुख्य उपलब्धिहरू	कार्यान्वयनमा देखा परेका प्रमुख समस्याहरू	समस्या समाधानार्थ प्रयासहरू	समस्या समाधानार्थ भएको सुभावावहरू	NDAC मा प्रस्तुत हुनुपर्ने समस्याहरू
			भौतिक	वित्तीय	वित्तित समय	वित्तीय					
१.	३०१८०१	राष्ट्रिय पुनः निर्माण प्राधिकरण कोष			९२.७२	८८.४	५०० लि. को चिलिङ्ग भ्याट ७ वटा वितरण भएको दूध दुहुने स्टिनलेस सिटल भाडो २८०० वितरण भएको बास्त्राको स्वर निर्माण सहयोग ९४२ वटामा भएको कुखुराको स्वर निर्माण सहयोग १५८४ वटामा भएको गाई भैँसीको गोठ निर्माण सहयोग २८५४ वटामा भएको उच्च प्रजनन् बोका वितरण २२५८ वटा उच्च प्रजनन् मानका थुमा वितरण ६० वटा उच्च प्रजनन् मानका बंगुरका पावापाठी वितरण ९२२ वटा बास्त्राको स्वर निर्माण ९१० वटा	कतिपय जिल्लाहरूमा प्रस्ताव आन्धान गर्दा पनि दरखास्त नपरेको छनौटमा लक्ष्य भन्दा कम दरखास्त परेको			

क्र. सं.	बजेट उपशिर्षक नं.	आयोजना/ कार्यक्रमको नाम	आयोजनाको हालसम्मको समष्टिगत प्रगति स्थिति %		वार्षिक प्रगति स्थिति %		यस वर्षमा हासिल भएको मुख्य मुख्य उपलब्धिहरू	कार्यान्वयनमा देखा परेका प्रमुख समस्याहरू	समस्या समाधानार्थ भएका प्रयासहरू	समस्या समाधानार्थ भएका सुझावहरू	NDAC मा प्रस्तुत हुनुपर्ने समस्याहरू
			भौतिक	वित्तिय	भौतिक	वित्तिय					
							डाले घाँसको विरूवा वितरण १४३००० वटा				
							नेपियर अग्रेसो सेट वितरण प्रति सेट रू. १.५० का दरले १९९११३५ वटा				
							पशु स्वास्थ्य व्यवस्थापन ८९ पटक भएको				
							मासुका लागि उच्च प्रजनन मानका बोका वितरण ३९१ वटा				
							मासुका लागि बंगुरका पावापाठी वितरण १२२२वटा				
							परिवार पोषणमा सुधारका लागि ग्रामिण कुसुरा वितरण ४८७०८ वटा				
							बास्त्रा र बोका वितरण प्रति परिवार ४ बास्त्रा १ बोका ७३८ वटा				
							मिनरल ब्लक ७६०० के.जी. वितरण भएको				

पहिलो प्राथमिकता प्राप्त आयोजना कार्यक्रमहरूको आ.व. २०७३/०७४ को वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन फाराम

कार्यालयको नाम : पशु सेवा विभाग

बजेट उपशिक्षक नं. ३०१८०१

आयोजना/कार्यक्रमको नाम : राष्ट्रिय पुनः निर्माण प्राधिकरण कोष

यस आ.ब.को बजेट : २१९२७३ हजार

क्र. सं.	उप-आयोजनाको नाम	आयोजना संचालन भएको जिल्ला	सुरु मिति	सम्पन्न हुने मिति	कुल लागत	यस आ.व. को बजेट	तृतीय चौमासिक/वार्षिक प्रगति % मा		वार्षिक लक्ष्यको तुलनामा हालसम्मको प्रगति % मा		कार्यान्वयनमा देखिएका समस्याहरू
							वित्तिय	भौतिक	वित्तिय	भौतिक	
१		३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	राष्ट्रिय पुनः निर्माण प्राधिकरण कोष	३१	साल बसाली	साल बसाली		२१९२७३ हजार	८८.४	९२.७२			प्रस्ताव आव्हान गर्दा पनि दरखास्त नपरेको छनौटमा लक्ष्यभन्दा कम परेकाले प्रगतिहरू अपुग भएको

बजेट रु. लाखमा

पुनःनिर्माण प्राधिकरण कोष अन्तर्गत जिल्लाहरूको यस आ.व. २०७३/०७४ को खर्च

सि. नं.	जिल्ला	बजेट			खर्च			खर्च प्रतिशत
		पूँजिगत	चालु	जम्मा	पूँजिगत	चालु	जम्मा	
	धनकुटा		६४.३९	६४.३९		६४.३९	६४.३९	१००
	संखुवासभा		८२.३९	८२.३९		५१.१९	५१.१९	६२.१३
	भोजपुर		६४.३९	६४.३९		६४.३९	६४.३९	१००
	सोलुखुम्बु		६६.३९	६६.३९		६६.३९	६६.३९	१००
	ओखलढुङ्गा		६६.३९	६६.३९		६६.३९	६६.३९	१००
	खोटाङ्ग		६४.३९	६४.३९		६४.३९	६४.३९	१००
	सिन्धुली		६४.३९	६४.३९		५९.९३	५९.९३	९३.०७३४६
	रामेछाप		६९.६४	६९.६४		४९.४६१७	४९.४६१७	७१.०२४८४
	दोलखा		७१.७४	७१.७४		७१.५९२१३	७१.५९२१३	९९.९३३१८
	सिन्धुपाल्चोक		७२.१४	७२.१४		४९.४५	४९.४५	६८.५४७२७
	काभ्रेपलाञ्चोक		७२.१४	७२.१४		७१.१२	७१.१२	९८.५८६०८
	ललितपुर		६४.३९	६४.३९		५९.९१	५९.९१	९३.०४२४
	भक्तपुर		६४.३९	६४.३९		६२.३१४१	६२.३१४१	९६.७७६०५
	काठमाडौं		६६.३९	६६.३९		६४.२२६६	६४.२२६६	९६.७४१३८
		४१.५	५४.६४	९६.१४	४१.५	२२.७२६६	६४.२२६६	६६.८०५२८
	नुवाकोट		७१.६४	७१.६४		६६.४१	६६.४१	९२.६९९६१
	रसुवा		७१.६४	७१.६४		६९.१३१८	६९.१३१८	९६.४९८८८
	धादिङ्ग		६९.६४	६९.६४		६७.५६२७३	६७.५६२७३	९७.०१७१३
	मकवानपुर		६६.८९	६६.८९		६६.४१५	६६.४१५	९९.२८९८८
	चितवन		६६.८९	६६.८९		६३.०७	६३.०७	९४.२८९१३
	गोरखा		७४.१४	७४.१४		४४.४८	४४.४८	५९.९९४६
	लमजुङ्ग		६८.८९	६८.८९		६४.५	६४.५	९३.६२७५२
	तनहुँ		६६.८९	६६.८९		६४.२	६४.२	९५.९७८४७
	स्याङ्जा		६४.३९	६४.३९		६१.८७	६१.८७	९६.०८६३५
	कास्की		६८.८९	६८.८९		६०.६१	६०.६१	८७.९८०८४
	म्याग्दी		६१.८९	६१.८९		४०.७३	४०.७३	६५.८१०३१
	पर्वत		६४.३९	६४.३९		६२.५	६२.५	९७.०६४७६
	वाग्लुङ्ग		६४.३९	६४.३९		६१.३८	६१.३८	९५.३२५३६
	गुल्मी		६४.३९	६४.३९		५६.७	५६.७	८८.०५७१५
	पाल्पा		६६.८९	६६.८९		३१.१९	३१.१९	४६.६२८७९
	नवलपरासी		६६.८९	६६.८९		६६.४५	६६.४५	९९.३४२२
	अर्घाखाँची		६४.३९	६४.३९		६१.७९	६१.७९	९५.९६२११
	जम्मा			२१९२.७३			१९३८.३६१	८८.३९९४२

प. प. वि. मन्त्रालयको बर्ष दिन पुरा भएको अवसरमा पत्रकार तथा सरोकारवालाहरु संग अन्तर्क्रिया कार्यक्रम

श्रीमान् सचिव उत्तम कुमार भट्टराई ज्यूको स्वागत कार्यक्रम

श्रीमान् सचिव डा. युवक ध्वज जी.सी. ज्यूको पशुपन्छी विकास मन्त्रालयमा स्वागत

श्रीमान् सचिव डा. युवक ध्वज जी.सी. ज्यूको पशुपन्छी विकास मन्त्रालयमा स्वागत

श्रीमान् सचिव डा युवक ध्वज जी सी ज्यू द्वारा पोखराको तरल नाइट्रोजन प्लान्टको अनुगमन

श्रीमान् सचिव डा युवक ध्वज जी सी ज्यू द्वारा पोखराको तरल नाइट्रोजन प्लान्टको अनुगमन

माननीय राज्यमन्त्री श्री प्रसाद जवेगू ज्यूको पशुपन्छी विकास मन्त्रालयमा स्वागत

माननीय राज्यमन्त्री श्री प्रसाद जवेगू ज्यूको पशुपन्छी विकास मन्त्रालयमा स्वागत

श्रीमान सचिव डा युवक ध्वज जी सी ज्यू द्वारा बजेट तथा योजना तर्जुमा गोष्ठीको उदघाटन समारोह

माननीय राज्यमन्त्री श्री प्रसाद जवेगु ज्यू द्वारा समिक्षा गोष्ठीमा निर्देशन तथा मन्तव्य व्यक्त

संघियतामा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय र पशु सेवा विभाग विषयमा छलफलमा सहभागी ब्यक्तित्वहरु

प प वि मन्त्रालय द्वारा आयोजित राष्ट्रिय सल्लाहकार समितिको बैठक

विश्व भेटेरीनरी दिवसको एक झलक

विश्व भेटेरीनरी दिवसको रियालीको एक झलक

वाइल्डलाइफ सम्बन्धि तालिमको झलक

पशु स्वास्थ्य जोखिम विश्लेषण तालिम अधिकृतस्तर

विस्तृत जानकारीको लागि

पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
योजना, अनुगमन तथा मुल्यांकन महाशाखा

सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल

फोन : +९७७ १ ४२११४७८

फ्याक्स : +९७७ १ ४४११४८०

ईमेल : mnemold72@gmail.com, ईमेल : www.mold.gov.np